

Innst. O. nr. 19

(2002-2003)

Innstilling til Odelstinget fra finanskomiteen

Ot.prp. nr. 1 (2002-2003)

Innstilling fra finanskomiteen om skatte- og avgiftsopplegget 2003 - lovendringer

Til Odelstinget

1. INNLEDNING

Sammendrag

Regjeringen legger i proposisjonen frem:

- Forslag om endringer i lovbestemte beløpsgrenser
- Forslag om endringer i reglene om fradrag i skatt for kostnader til forskning og utvikling (FoU)
- Forslag vedrørende arbeidsgivers dekning av ansattes helseutgifter
- Forslag om endringer i skogavgiftsordningen
- Forslag om endringer i jordbruksfradraget
- Forslag om særregel for livsforsikringsselskap med hensyn til skattemessige konsekvenser av regnskapsmessig opp- og nedskrivning av fast eiendom
- Forslag om innstramming i reglene om særfradrag for usedvanlig store utgifter ved sykdom
- Forslag om innstramming i reglene for skattefri dekning av kost, losji og reise ved arbeidspending mellom utlandet og Norge
- Forslag om endringer i merverdiavgiftslovgivningen
- Forslag om å gi Statens Innkrevingsentral særnamsmannskompetanse og utvidet motregningsadgang ved innfordring av ubetalt årsavgift for motorvogn
- Forslag om å avvikle plikten til å registrere småbåter i det sentrale småbåtregisteret
- Forslag om å oppheve ordningen med personlige stedfortredere for medlemmene i Oljeskattemnda

- Omtale av og forslag om endring av beskatningen av kraftforetak
- Omtale av departementets lempningspraksis etter skatteloven §§ 11-21 og 11-22
- Omtale og vurdering av en "lønnstilskuddsordning" for fergerederier
- Omtale av en forskriftsendring vedrørende boligsparing med skattefradrag for ungdom (BSU)
- Omtale av forslag om å redusere ligningstakstene for boligeiendommer og fritidseiendommer.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Ranveig Frøiland, Svein Roald Hansen, Tore Nordtun, Torstein Rudihagen og Hill-Marta Solberg, fra Høyre, Svein Flåtten, Torbjørn Hansen, Heidi Larssen og Jan Tore Sanner, fra Fremskrittspartiet, Gjermund Hagesæter, lederen Siv Jensen og Per Erik Monsen, fra Sosialistisk Venstreparti, Øystein Djupedal, Audun Bjørlo Lysbakken og Heidi Grande Røys, fra Kristelig Folkeparti, Ingebrigt S. Sørfonn og Bjørg Tørresdal, fra Senterpartiet, Morten Lund, fra Venstre, May Britt Vihovde, og fra Kystpartiet, Steinar Bastesen, viser til at proposisjonen ble lagt frem sammen med statsbudsjettet for 2003, og viser til merknader under de enkelte punkter nedenfor.

2. ENDRINGER I LOVBESTEMTE BELØPSGRENSER

2.1 Fradrag for fagforeningskontingenter

Sammendrag

Regjeringen foreslår å heve fradrag for kontingent til fagforening og yrkes- og næringsorganisa-

sjon til 1 100 kroner med virkning fra og med inntektsåret 2003. Samtidig foreslås at fradraget blir et eget fradrag, det vil si at samordningen med fradraget for gaver til frivillige organisasjoner opphører.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet, slutter seg til forslaget til endring av skatteloven § 6-19 annet ledd fjerde punktum.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet, slutter seg til forslaget om endring av skatteloven § 6-20 fjerde ledd annet punktum.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti finner få grunner til å skille mellom gaver til organisasjonene og fagforeningskontingenten. Disse medlemmer ser dette som et utslag av at Regjeringen ikke ønsker å øke fradraget for fagforeningskontingent i takt med fradraget til andre frivillige organisasjoner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener fradraget for fagforeningskontingent og gaver til frivillige organisasjonen bør heves til det nivå det var før regjeringen Bondevik I fikk flertall for å redusere fradraget fra 1 800 til 900 kroner. For 2003 vil disse medlemmer foreslå å øke fradraget til kr 1 350.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 6-19 annet ledd fjerde punktum skal lyde:

Frdrag kan enten gis med inntil 1 350 kroner eller med inntil to promille av samlet utbetalt lønn.

§ 6-20 fjerde ledd annet punktum skal lyde:

Frdrag kan samlet gis med inntil 1 350 kroner eller med en forholdsmessig del av dette beløpet når fradragsberettiget kontingent er betalt for bare en del av inntektsåret.

§ 6-50 fjerde ledd annet punktum skal lyde:

Det gis maksimalt fradrag for gaver etter denne paragraf og fagforeningskontingent med til sammen 1 350 kroner årlig.

II

Endringene trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2003."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ønsker et enklere skattesystem og foreslår i forbindelse med dette at fradragsmulighetene for fagforeningskontingent fjernes. Disse medlemmer viser til at dette maksimalt utgjør en skatteskjerpelse på 252 kroner i forhold til dagens regler. Samtidig vil denne fjerningen bety en forenkling både for skatteyder, arbeidsgiver, fagforening og ligningskontor.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 6-20 oppheves.

II

Endringen under I trer i kraft straks og med virkning fra og med inntektsåret 2003."

2.2 Gaver til visse frivillige organisasjoner

Sammendrag

Regjeringen foreslår at den maksimale beløpsgrensen for fradrag for gaver til visse frivillige organisasjoner økes til 6 000 kroner med virkning fra og med inntektsåret 2003.

Private stiftelser omfattes i dag ikke av fradragsordningen. Når den nye stiftelsesloven trer i kraft, vil skillet mellom offentlige og private stiftelser falle bort. Dette vil medføre at en del av de private stiftelsene som i dag ikke oppfyller vilkårene etter skatteloven § 6-50, vil kunne omfattes av bestemmelsen. Det er ikke fastsatt når den nye stiftelsesloven trer i kraft, og private stiftelser vil derfor inntil videre falle utenfor ordningen.

Det er behov for en nærmere vurdering av hvilke stiftelser som bør komme inn under ordningen. Regjeringen ser det som ønskelig at fradragsordningen likebehandler frivillige organisasjoner med ulik organisasjonsform og at ordningen er mest mulig målrettet og effektiv. Regjeringen tar derfor sikte på å komme tilbake med forslag til endringer av skattelovens fradragsordning for gaver til frivillige organisasjoner.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti

ti, slutter seg til forslaget til endring av skatteloven § 6-50 fjerde ledd annet punktum.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og Senterpartiet, viser til den viktige rollen de frivillige organisasjoner spiller i samfunnet og den store innsatsen de legger ned gjennom frivillig arbeid. Flertallet er glad for at Regjeringen foreslår å øke fradraget for gaver til frivillige organisasjoner fra 900 til 6 000 kroner. Dette er beregnet å kunne gi en skattelette i størrelsesorden ca. 100 mill. kroner pr. år.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti, Venstre og Senterpartiet viser også til at samordningen mellom fradraget for gaver til frivillige organisasjoner og fradraget for fagforeningskontingent opphører, slik at det blir mulig å få fradrag både for gaver og for fagforeningskontingent.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at Regjeringen foreslår å utvide den maksimale beløpsgrensen for fradrag for gaver til frivillige organisasjoner til 6 000 kroner. Samordningen med fradrag for fagforeningskontingent skal opphøre.

Disse medlemmer viser til at dette vil bidra til økte inntekter for frivillige organisasjoner. På den andre siden reiser dette prinsipielle problemstillinger som krever nøye gjennomtenking. Dette er en type offentlig finansiering av frivillige organisasjoner som vi ikke har hatt i noe omfang i Norge. I tillegg til ordinær støtte over budsjettet, vil organisasjonene med en slik ordning få indirekte støtte gjennom skattefradrag til enkeltpersoner og bedrifter som velger å støtte organisasjonene. Disse medlemmer påpeker at det ikke lenger vil være en politisk prioritering som avgjør nivået på den offentlige støtten til de ulike organisasjonene. I stedet er det de organisasjonene som har velviljen til de mest bemidlede som vinner kampen også om de offentlige pengene. Disse medlemmer understreker at nivået på offentlige tilskudd skal bestemmes gjennom politiske vedtak.

Disse medlemmer understreker at slike skattefradragsordninger er en trussel mot offentlige inntekter. Med det antydende nivået er ikke dette dramatisk, men nye typer skattefradrag der alle utgifter til samfunnsnyttige formål kan trekkes fra etter amerikansk mønster, kan på sikt bety en alvorlig svekkelse av skattegrunnlaget. Ikke minst finner disse medlemmer grunn til å advare mot at dette åpner for helt nye former for skatteunndragelser for eksempel gjennom etablering av stiftelser, eller lignende.

Disse medlemmer understreker at en i andre sammenhenger jobber for økte midler til organisasjonene direkte, for eksempel gjennom endringen av tippenøkkel og økte tilskudd for øvrig.

Disse medlemmer går derfor mot forslaget om økt skattefradrag for gaver til frivillige organisasjoner.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Kystpartiet mener det er positivt for de frivillige organisasjonene som omfattes av ordningen at dette fradraget blir en egen post på selvangivelsen, og at beløpsgrensen økes til 6 000 kroner. Disse medlemmer vil peke på at de 44 organisasjonene som i dag er godkjent til å kunne motta skattefrie gaver, er en meget liten og snever bit av frivillig sektor. Disse medlemmer mener at langt flere av de frivillige organisasjonene må bli omfattet av ordningen og at beløpsgrensen bør økes vesentlig. Disse medlemmer mener det er god samfunnsøkonomi å gi de frivillige organisasjonene romsligere vilkår, og at stimulanser i form av skattelette vil bidra til økt giverglede. Disse medlemmer er sikre på at givergleden vil bli ytterligere forsterket om gaven kan gis til å støtte frivillig arbeid som gir resultater der folk bor eller oppholder seg i arbeid eller fritid. Disse medlemmer mener derfor at alle allmenntilrette og ikke-kommersielle organisasjoner må kunne søke om å få komme på lista over de som kan motta skattefrie gaver. Prinsippet må være at det er samfunnsnyttene som skal belønnes med skattefritak.

Disse medlemmer vil vise til Senterpartiets forslag i Dokument nr. 8:20 (2001-2002) der det bl.a. er vist til en utredning fra Handels- og servicebedriftenes Hovedorganisasjon "Frivillig sektor. Verdiskaper og velferdsleverandør i et demokratisk samfunn". Ifølge denne utredning er det bare Norge, Sverige og delvis Finland av mange omtalte land som ikke har allmenn fradragsrett for gaver til allmenntilrette organisasjoner.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag som sikrer at ordningen med skattefritak for gaver fra skatteåret 2004 kan omfatte alle allmenntilrette og ikke-kommersielle frivillige organisasjoner."

2.3 Forslag om økning av sjømanns- og fiskerfradraget

Sammendrag

Regjeringen foreslår å øke øvre grense for sjømanns- og fiskerfradraget med 10 000 kroner fra 70 000 kroner til 80 000 kroner.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Senterpartiet og Kystpartiet, slutter seg til forslaget til endring av skatteloven § 6-60 første ledd og § 6-61 første ledd.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser for øvrig til sine merknader i Budsjett-innst. S. nr. 1 (2002-2003) punkt 2.1.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Kystpartiet vil peke på at den reelle verdien av dette fradraget har blitt betydelig redusert, og måtte vært hevet til 125 000 kroner for å gi samme fordel som da det ble innført. Disse medlemmer vil vise til at reduksjonen i skattefordelen bl.a. har ført til at mer av fiskernes inntekt tas ut som lott-inntekt som gir gunstigere beskatning.

Disse medlemmer vil heve den øvre grense for fradraget med 30 000 kroner til 100 000 kroner, og fremmer følgende forslag:

"I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 6-60 første ledd skal lyde:

Skattyter som i minst 130 dager av inntektsåret personlig har drevet eller deltatt i fiske eller fangst på havet eller langs kysten, gis fradrag med inntil 30 prosent av netto arbeidsinntekt av fisket eller fangsten, begrenset til 100 000 kroner.

§ 6-61 første ledd skal lyde:

Sjøfolk gis fradrag med inntil 30 prosent av inntekten ombord, begrenset til 100 000 kroner."

3. ENDRING I REGLENE OM FRADRAG I SKATT FOR KOSTNADER TIL FORSKNING OG UTVIKLING (FoU)

Sammendrag

Ved lov nr. 113/2001 ble det vedtatt ny § 16-40 i skatteloven om fradrag i skatt for kostnader til prosjekter vedrørende forskning og utvikling (FoU).

I forbindelse med notifikasjon av ordningen overfor EFTA Surveillance Authority (ESA) har overvåkningsorganet reist innvendinger mot de vedtatte reglene. Det er vist til at intensiteten i støtten overskrider det maksimalt tillatte i ESAs retningslinjer til EØS-avtalen med hensyn til såkalt "utvikling før konkurransetadiet" (precompetitive activity).

Departementet legger til grunn at innsigelsene fra ESA gjør det nødvendig med endringer i skatteloven § 16-40 for å oppnå endelig godkjenning av ordning-

gen. Det fremmes nå forslag om å beholde den vedtatte avgrensningen av hvilke skattytere som kan omfattes av ordningen, men der det innføres to ulike fradragssatser for å imøtekomme ESAs krav. Fradragssatsen på 20 pst. opprettholdes for de bedrifter som også oppfyller tilleggsvilkår med hensyn til bedriftsstørrelse og uavhengighet (ikke konserntilknytning) for virksomheten. Dette åpner i henhold til ESAs retningslinjer for høyere støtteintensitet uten å komme i strid med forbudet mot ulovlig statsstøtte. For foretak som ikke oppfyller disse tilleggsvilkårene, reduseres fradragssatsen til 18 pst. Departementet antar at de fleste bedrifter som ville vært omfattet etter de vedtatte reglene fortsatt vil kvalifisere til 20 pst. fradrag.

Endelig fremmes det forslag om en presisering i lovteksten av at også fradrag for kostnader til innkjøpte forskningstjenester forutsetter en godkjenning av prosjektet fra Norges forskningsråd.

Endringene gis virkning fra og med inntektsåret 2002.

Videre foreslår departementet en utvidelse av ordningen med virkning fra og med inntektsåret 2003. Fra 2003 foreslår departementet at ordningen skal omfatte alle foretak uten noen begrensning med hensyn til størrelse mv. For foretak som tilfredsstiller ESAs definisjon av SMB foreslås det en sats for fradraget på 20 pst. For alle andre skattytere gis det fradrag med en sats på 18 pst. Den utvidede ordningen vil bygge på de samme regler som den vedtatte ordningen hva angår krav til godkjenning fra Norges forskningsråd, hvilke former for forskning som omfattes, og hvordan fradraget beregnes.

I proposisjonen punkt 3.2 omtales den vedtatte ordningen og ESAs innvendinger nærmere. Departementets vurderinger og forslag knyttet til dette er omtalt i punkt 3.3 i proposisjonen. I punkt 3.4 og 3.5 i proposisjonen omtales hhv. forslaget om godkjenningsskravet og forslaget om utvidelse av ordningen nærmere.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, slutter seg til forslaget til vedtak II om endring av skatteloven § 16-40 for inntektsåret 2002 og til forslaget til vedtak V om endring av skatteloven § 16-40 med ikrafttredelsesbestemmelse.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kystpartiet viser til at Norge bruker en vesentlig lavere andel av BNP til FoU enn gjennomsnittet i OECD.

Det er først og fremst den private forskningen som er mindre i Norge enn andre land som det er naturlig å sammenligne oss med. Disse medlem-

mer ser på forskning og utvikling som en investering i fremtiden, og tror derfor at hver krone som blir investert i FoU vil gi mer tilbake i form av økt verdiskapning. Disse medlemmer er derfor positive til skatteincentiver som stimulerer til økt FoU og støtter derfor fullt ut Hervik-utvalgets forslag der bedriftene får trekke fra 25 pst. av FoU-utgifter. Disse medlemmer ser det som klart positivt at Regjeringen har foreslått forbedringer i forhold til hvilke grupper som faller inn under denne ordningen og vil slutte seg til denne endringen. Disse medlemmer viser imidlertid til at Hervik-utvalgets innstilling, som Stortinget har sluttet seg til, ennå ikke er fulgt opp når det gjelder prosentsats. Disse medlemmer mener derfor at Regjeringen må fremme forslag i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2003 om å øke prosentsatsen til 25 pst.

Medlemene i komiteen frå Sosialistisk Venstreparti viser til dei gode erfaringane ein hadde med statlege tilskott til verksemder øyremerkta forskning og utvikling, den såkalla FUNN-ordninga. Ordninga sette som vilkår at statlege tilskott skulle løyse ut løyvingar frå næringslivet. Ordninga som for 2001 hadde ei økonomisk ramme på 200 mill. kroner, vart for 2002 erstatta med ei skatteinsentivordning. Desse medlemene syner til at Sosialistisk Venstreparti går imot prinsippet om at skattefrådrag skal vere eit virkemiddel for å nå viktige samfunns mål. Desse medlemene vil difor opprette ei tilskottsordning i tråd med den opphavlege FUNN-ordninga, og vil hevde at denne er meir treffsikker i høve til prioriterte forskingsområder. Dessutan treff tilskott betre verksemder som ikkje er i skatteposisjon. Desse medlemene foreslår difor å omfordele skatteinsentivordninga til ei tilskottsordning, samt til auka tilskott til forskings- og utviklingskontraktar og SND, med same ramme som den godtskrivne effekten av SkatteFUNN.

Desse medlemene fremjar difor følgjande forslag:

I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 16-40 med deloverskrift oppheves.

Nåværende § 16-50 med deloverskrift blir ny § 16-40.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2002."

Komiteens medlem fra Senterpartiet vil vise til at dette medlem ved forrige budsjettbe-

handling gikk mot å fjerne den meget vellykkede FUNN-ordningen som på en rask og ubyråkratisk måte formidlet statlig støtte til bedrifter med FoU-prosjekter. Dette medlem vil minne om at Regjeringens skattelette-baserte ordning ikke ble operativ i 2002, og at endringen derved har bidratt til mindre FoU-virksomhet. Dette medlem vil påpeke at FUNN-ordningen ville vært den beste også fordi statlige midler ble tilgjengelig tidlig i arbeidet. Dette medlem erkjenner at det ikke er et flertall for å gjeninnføre den ordning som det aller meste av næringslivet og de fleste forskningsinstitusjonene ønsket å beholde, og vil støtte en utvidelse av dagens regler om fradrag i skatt for kostnader til forskning og utvikling. Dette medlem vil understreke nødvendigheten av at regelverket og praktiseringen av dette må tilpasses slik at det store antall små og mellomstore bedrifter også kan få nytte av ordningen.

4. ARBEIDSGIVERS DEKNING AV ANSATTES HELSEUTGIFTER

Sammendrag

Departementet foreslår å innføre en fullmakts-hjemmel i skatteloven § 5-15 annet ledd til å gi forskrift om skattefritak for arbeidsgivers dekning av behandlingsutgifter under sykdom og av behandlingsforsikringer for sine ansatte.

Foranledningen til forslaget er at Regjeringen i St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 4 (2001-2002) varslet at Finansdepartementet ville komme tilbake med forslag om at en arbeidsgiver innenfor visse rammer skal kunne tilby sine ansatte dekning av kostnader til behandling av sykdom, uten at dette kommer til beskatning på den ansattes hånd og uten at det skal svares arbeidsgiveravgift av ytelsen. Videre fattet Stortinget 21. juni 2002 på bakgrunn av Innst. S. nr. 271 (2001-2002) følgende vedtak:

"Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Statsbudsjettet for 2003 legge frem forslag om å unnta private behandlingsforsikringer for arbeidsgiveravgift og personskatt med virkning fra 1. januar 2003."

Skattefrihet for premie til privat behandlingsforsikring bør ses i sammenheng med spørsmålet om skattefri direkte dekning av helseutgifter, ettersom dette i prinsippet er to parallelle måter arbeidsgiver kan dekke ansattes helsekostnader på. Det er videre mest hensiktsmessig å utforme et felles regelverk for de to ordningene.

Reguleringen må bli så detaljert at den ikke vil passe direkte inn i en lovtekst. Problemstillingene som må vurderes er mange, og et forslag til forskrift vil sendes på høring. Forslaget her går derfor ut på å innføre en forskriftshjemmel. Departementet vil ar-

beide vidare med detaljutformingen av reglene utover høsten, men slik at ordningen vil få virkning fra 1. januar 2003. Ordningen vil innebære at både arbeidsgivers direkte dekning av behandlingsutgifter for pådratt skade/sykdom og arbeidsgivers dekning av premie til arbeidstakers behandlingsforsikring innenfor visse rammer skal være skattefrie på arbeidstakers hånd og fritatt fra arbeidsgiveravgift.

Gjeldende rett og Finansdepartementets vurderinger og forslag er omtalt nærmere i hhv. punkt 4.2 og 4.3 i proposisjonen.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, slutter seg til forslaget til skatteloven § 5-15 annet ledd fjerde punktum.

Flertallet viser til at Regjeringen foreslår å gi skattefritak for arbeidsgivers dekning av behandlingsutgifter under sykdom og av behandlingsforsikringer for sine ansatte. Flertallet viser til at dette vil bidra til at syke og skadede arbeidstakere raskere kan bringes tilbake i arbeid og at det offentliges utgifter til sykepengar kan reduseres.

Medlemene i komiteen frå Arbeidarpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet ynskjer ei helseteneste som er tilgjengeleg for alle etter kva trong ein har, og ynskjer ikkje eit skattesystem som oppmuntrar til skeiv fordeling av helsetenester.

Desse medlemene vil peike på at det er sannsynleg at det er velutdanna, høgtlønte, mannlege arbeidstakarar som vil nyte godt av dei ordningane Regjeringa legg fram forslag på. Desse medlemene synest det er svært dårleg fordelingspolitikk å gi skattelette til denne gruppa. I USA og Tyskland ser vi meir reindyrka variantar av eit slikt system, slik at personar med sjukeforsikring får prioritet framfor andre. Dette har heilt klart skapt eit classesystem innan medisinsk handsaming. Desse medlemene vil òg peike på at ei slik ordning vil føre til at det er arbeidsgivar, og betalingsevna til arbeidsgivar, som avgjer kven som skal få medisinsk handsaming, og ikkje helsepersonell etter ei medisinskfagleg vurdering av tilstanden til ein person.

Desse medlemene vil hevde at forslaget bryt med etablerte reglar for skattlegging, der hovudregelen er at alle typar inntekter skal skattleggjast. Desse medlemene vil òg peike på at ordninga fører til ulik handsaming av skattytarar. Ein skattytar som får behandlingsforsikring, eller behandlingsutgifter dekkja av arbeidsgivar vil få skattelette, medan ein skattytar som teiknar denne forsikringa sjølv ikkje får slik skattelette.

Desse medlemene vil gå imot dei endringane som er foreslått i skattelova § 5-15 andre ledd.

Desse medlemene viser til at det allereie er etablert ei ordning med kjøp av helsetenester for sjukepengar i regi av Trygdeetaten. Denne vart landsdekkjande frå 2000 og 6 608 menneske vart dette året hjulpen av ordninga. I denne ordninga er det ikkje teikn til at personar med høg inntekt og høg status vert prioritert. Desse medlemene vil understreke at det er svært viktig at ordninga er universell, og ikkje avhengig av lommeboka til den enkelte, eller kor den enkelte bur i landet.

Desse medlemene vil peike på at mangelen på helsepersonell vil føre til at all oppbygging av private helsetenester utanfor planane i helseforetaka, vil føre til skjerpja konkurranse om, og prisen på, helsepersonell. Ei slik oppbygging vil òg forsterke mangelen på helsepersonell. Desse medlemene ser at private tilbod i hovudsak vert etablert i dei største byane, og at det fører til enno større vanskar med å fordele personell til det regionale og desentrale helsevesenet.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Innst. S. nr. 250 (2000-2001) hvor Senterpartiet gikk imot å fjerne beskatningen av utgifter til behandling av sykdom, samt Innst. S. nr. 271 (2001-2002) hvor Senterpartiet gikk imot å unnta arbeidsgivers dekning av private behandlingsforsikringer fra skatteplikt. Dette medlem vil vise til at Senterpartiet både for inneværende år og for 2003 har fremmet forslag om økt bevilgning til trygdeetatens kjøp av operasjoner. I tillegg har Senterpartiet foreslått økte bevilgninger til sykehusene for å fjerne de uverdige og unødvendige behandlingsskøene.

5. ENDRINGER I SKOGAVGIFTS-ORDNINGEN

Sammendrag

Finansdepartementet foreslår visse endringer av skattereglene for skogavgift slik at dagens system der det anvendte skogavgiftsbeløp inntektsføres etter et trappesystem, erstattes med en flat sats for inntektsføring på 40 pst. Dette innebærer et fast skattefritak på 60 pst. for investeringer i skogbrukstiltak som nevnt under skatteloven § 8-2 annet ledd bokstav a. Skattefordelen under skogavgiftsordningen ved anvendelse av skogavgift til investering i nye skogsveier foreslås fjernet.

Gjeldende rett og Finansdepartementets vurderinger og forslag er omtalt nærmere i hhv. punkt 5.2 og 5.3 i proposisjonen. Ikrafttredelses- og overgangsbestemmelser og økonomiske og administrative konsekvenser er omtalt nærmere i hhv. punkt 5.4 og 5.5 i proposisjonen.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet, slutter seg til forslaget til endring av skatteloven § 8-2 annet ledd bokstav a med ikrafttredelses- og overgangsbestemmelse.

Medlemene i komiteen frå Sosialistisk Venstreparti registrerer at Regjeringa foreslår å kutte i tilskott til skogkultur, i bytte mot auka skattefordel. Forslaget vil gå ut over område med mykje planting og liten avvikling. Særleg vil endringa gå utover område med forsøksplanting. For ei rekke område er føresetnaden for å halde aktiviteten kring skogkultur oppe, at tilskottet vert oppretthalde. Mange stader har langsiktige investeringar vore prioritert fram til no, og må prioriterast òg i framtida. Viss ikkje, vert nedgangen i aktiviteten dramatisk, ikkje berre for skogplantinga, men òg innanfor pleie av ungsog, tynning og hogstaktivitet.

Desse medlemene viser til Budsjett-innst. S. I (2002-2003), der desse medlemene foreslår ein auke på 161 mill. kroner ekstra til skogkultur, og ynskjer å føre vidare dagens ordning med skattereglar for skogavgift.

Desse medlemene vil såleis gå imot Regjeringa sitt forslag.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Kystpartiet slutter seg til Regjeringens forslag om å øke skattefordelen i skogavgiftsordningen. Disse medlemmer vil vidare gå imot Regjeringens forslag om å ta bort avtrappingen i skattefordelsatsen. En skattefordelsordning med avtrapping slik det er i dag vil være et mer målrettet tiltak for å videreutvikle skogbruket i alle deler av landet. Disse medlemmer mener at en framtidrettet skogpolitikk trenger vidare investeringer i skogsvei og mener det fortsatt bør være mulig å investere i nye skogsveier med skattefordel.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen om å beholde dagens lovgivning i skatteloven § 8-2 (opprettholde avtrapping og fradrag for bygging av skogsvei), men med skattefordelen som ligger i budsjettforslaget for 2003."

6. JORDBRUKSFRADRAGET

Sammendrag

Finansdepartementet legger fram forslag om at jordbruksfradraget skal økes med et inntektsavhengig tillegg. Dessuten foreslås at det kommer klart til uttrykk i loven at ingen har krav på mer enn ett fra-

drag, og at ektefeller i samme husholdning som driver hver sin driftsenhet, bare skal kunne gjøre krav på fradrag for den driftsenheten de bor på.

Bakgrunnen for forslaget, høringsrunden, Finansdepartementets vurderinger og forslag og økonomiske og administrative konsekvenser er omtalt nærmere i kap. 6 i proposisjonen.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til forslaget til endring av skatteloven § 8-1 sjette ledd med ikrafttredelsesbestemmelse.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet viser til merknader i Innst. S. nr. 250 (2001-2002) hvor Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet ba om en utredning av fordelingsvirkninger ved ulike utforminger ved skattefradraget.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Kystpartiet mener jordbruksfradraget bør utvides til 25 pst. av positiv alminnelig inntekt. Dette vil være et positivt bidrag til å heve inntektsnivået i næringen.

7. ENDRING AV SKATTELOVEN § 6-10 FJERDE LEDD - SKATTEMESSIGE KONSEKVENSER AV REGNSKAPSMESSIG OPP- OG NEDSKRIVNING AV FAST EIENDOM - SÆRREGEL FOR LIVS- FORSIKRINGSSLESKAP

Sammendrag

Selskap som er omfattet av skatteloven § 6-10 fjerde ledd annet punktum skal inntekts- og utgiftsføre regnskapsmessige opp- og nedskrivninger av sine faste eiendommer, med skattemessig virkning. Bestemmelsens ordlyd forutsetter imidlertid at de faste eiendommene verdiendringen gjelder, er overført til vedkommende livsforsikringsselskaps eller pensjonskasses forsikringsfond. Slik form for overføring skjedde da bestemmelsen kom inn i skatteloven, men er senere opphørt. Det vises altså til en forsikringsteknisk ordning som ikke lenger eksisterer.

Departementet foreslår på denne bakgrunn en endring av ordlyden i skatteloven § 6-10 fjerde ledd annet punktum. Endringsforslaget innebærer en videreføring av bestemmelsens innhold, men med en tilpasning av ordlyden til dagens forhold. Videre foreslås en teknisk endring av ordlyden i skatteloven § 6-10 fjerde ledd første punktum.

Bakgrunnen for regelen i skatteloven § 6-10 fjerde ledd, gjeldende rett, høringen, departementets vurderinger og forslag og økonomiske og administrative

konsekvenser er omtalt nærmere i kap. 7 i proposisjonen.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til forslaget til endring av skatteloven § 6-10 fjerde ledd.

8. INNSTRAMMING I REGLENE OM SÆRFRADRAK FOR USEDVANLIG STORE UTGIFTER VED SYKDOM

Sammendrag

Regjeringen foreslår å sette en øvre beløpssmessig grense for særfradrag for store sykdomsutgifter. Den øvre grensen skal tilsvare fullt særfradrag for alder, det vil si 12 månedsfradrag for alder, jf. skatteloven § 6-81 første ledd bokstav a. Dette utgjør 18 360 kroner. Endringen foreslås gjennomført lovteknisk ved en endring i skatteloven § 6-83 første ledd annet punktum.

Lovforslaget er ikke ment å endre gjeldende praksis med å innrømme et standardisert fradrag tilsvarende seks månedsfradrag for skattytere som har godkjente utgifter mellom to tredeler av seks månedsfradrag og seks månedsfradrag. Særfradrag ut over dette standardiserte fradraget gis til skattytere som har godkjente utgifter ut over dette fradragetsbeløpet, men fradraget skal da tilsvare de faktiske godkjente utgiftene, oppad begrenset til 18 360 kroner. Bestemmelsen inneholder etter dette en øvre grense for fradrag for faktiske utgifter på tolv ganger månedsbeløpet samt et standardisert fradragetsbeløp på seks ganger månedsbeløpet.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre, går imot Regjeringens forslag til endring av skatteloven § 6-83 første ledd annet punktum.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre, slutter seg til Regjeringens forslag til endring av skatteloven § 6-83 første ledd annet punktum og fremmer følgende forslag:

"I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 6-83 første ledd annet punktum skal lyde:

Særfradraget kan ikke overstige tolv ganger månedsfradraget etter § 6-81 første ledd a og skal i alminnelighet ikke overstige seks ganger månedsfradraget.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2003."

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at Regjeringens forslag om å innføre en øvre grense i særfradraget for sykdomsutgifter, rammer funksjonshemmede og kronisk syke hardt. Disse gruppene har gjennomsnittlig godt over dobbelt så høye sykdomsutgifter som den øvrige befolkningen. Mange har årlige utgifter som langt overstiger det foreslåtte taket på 18 360 kroner. Innføringen av et tak 2 for enkelte typer sykdomsutgifter reduserer effekten av dette taket noe, men disse medlemmer understreker at dette allikevel rammer svake grupper hardt.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kystpartiet viser til at Regjeringen foreslår å begrense fradraget for store sykdomsutgifter til 18 360 kroner. Disse medlemmer mener dette er et urimelig forslag. Etter disse medlemmers oppfatning slipper staten billig unna ved å bare dekke 28 pst. av slike sykdomsutgifter. Forslaget vil medføre at en rekke personer får en skatteskjerpelse, for eksempel uføre som bygger om egen bolig for å få den tilpasset til egne bevegelsesvansker, foreldre med funksjonshemmede barn eller andre med alvorlige sykdommer. Disse medlemmer vil derfor stemme imot denne endringen.

9. INNSTRAMMING I REGLENE FOR SKATTEFRI DEKNING AV KOST, LOSJI OG REISE VED ARBEIDSPENDLING MELLOM UTLANDET OG NORGE

Sammendrag

Når ein skattytar pendlar mellom den eigentlege bustaden og ein bustad ved arbeidsstaden, gjeld det nærare reglar om frådrag for meirutgifter til kost, losji og reiser som skattyteren dekkjer sjølv, og om skattefritak for ytingar frå arbeidsgivaren i samband med pendlinga, til dømes fritt losji og fri reise. Ved arbeidspendling frå utlandet har reglane for arbeidsgivardekning blitt praktiserte meir liberalt enn ved ordinær vekependling mv. innanlands. Departementet foreslår å stramme inn dette, slik at skattereglane for pendling frå utlandet blir meir lik dei tilsvarende reglane for innanlands arbeidspendling.

Når arbeidsgivaren dekkjer meirutgifter til arbeidspendling, er det rimeleg at dekninga blir skattefri for arbeidstakaren så langt som frådragsretten gjeld. Av praktiske grunnar let ein også bruttoskattane (medlemsavgift og toppskatt) av dekningsbeløpet gå inn under skattefritaket, sjølv om frådragsretten

ved eigendekning berre gjeld nettoskattane. Dette kallast nettometoden. Denne løysinga er for lengst etablert ved innanlands arbeidspendling, til dømes ved vekependling mellom ein distriktskommune og ein større by. Dei frådragsattsane som gjeld for eigendekning, gjeld òg som skattefrie satsar ved kontant godtgjersle frå arbeidsgivaren. Held arbeidsgivaren gratis ytingar (fri kost, fritt losji mv.), blir det heller ikkje noko inntektstillegg hos arbeidstakaren for desse naturalytingane, med unnatak for kostsparing i heimen. Men dekning av utgifter som det ikkje er frådragsrett for, skattleggjast som løn. Det same gjeld dekning av dagleg arbeidsreise mellom bustaden ved arbeidsstaden og sjølve arbeidsstaden. Denne løysinga ved innanlands arbeidspendling vil departementet føre vidare.

Ved arbeidspendling frå utlandet har det utvikla seg ein praksis om at arbeidsgivardekninga kan bli skattefri sjølv om ho går lengre enn det frådragsretten rekk. Bruken av nettometoden går òg lengre enn i dei typiske innanlandske pendlerhøva. Vidare har mange utlendingar med midlertidig arbeidsopphald her i riket eit standardfrådrag som skal avskjere frådrag for pendlarutgifter. I praksis får dei utanlandske arbeidstakarane likevel skattefritak for dekning frå arbeidsgivaren for slike pendlarutgifter.

Departementet foreslår at dette blir stramma inn, til føremøn for meir likebehandling av innanlands og utanlands arbeidspendling.

Av di (verdien av) standardfrådrag ved utanlands arbeidspendling kan vere lågare enn dei faktiske pendlarutgiftene som arbeidsgivaren dekkjer, foreslår departementet og at det skal bli mogleg å velje frådragsrett for vanlege pendlarutgifter i staden for standardfrådraget. Skattefritaket for dekning frå arbeidsgivaren av slike pendlarutgifter vil då rekkje like langt som denne frådragsretten, også ved arbeidspendling frå utlandet.

Forslaga til justeringar i reglane har vore på høyring. Det er ikkje kome sterke innvendingar mot forslaga. Forslaga er likevel noe endra på grunnlag av dei innspela som har kome.

Gjeldande rett, departementet sine vurderingar og forslag og økonomiske og administrative konsekvenser er omtalt nærmere i kap. 9 i proposisjonen.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til forslaget til endring av skatteloven § 5-11 tredje ledd, § 5-12 fjerde ledd siste punktum og § 6-70 første ledd bokstav b og ny bokstav c.

10. ENDRINGER I MERVERDIAVGIFTSLOVGIVNINGEN

10.1 Veldedige og allmenntilgjengelige institusjoner og organisasjoner - omsetning ved kommisjon

Sammendrag

Departementet foreslår at unntakene i merverdiavgiftsloven § 5 første ledd nr. 1 bokstav d utvides til å gjelde når organisasjonene mv. benytter kommisjonærer. Forslaget innebærer at kommisjonærers omsetning av prospektkort, brosjyrer, kalendere og andre gjenstander av ubetydelig verdi - forutsatt at dette skjer leilighetsvis og er ledd i oppdragsgiverens virksomhet - og varer til betydelig overpris, på vegne av organisasjonene mv., er utenfor merverdiavgiftsområdet.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til forslaget til merverdiavgiftsloven § 5 første ledd nr. 1 bokstav d nytt tredje punktum.

10.2 Merverdiavgiftsplikt for NRKs allmennkringkastingsvirksomhet

Sammendrag

Regjeringen foreslår at NRKs allmennkringkastingsvirksomhet tas inn i merverdiavgiftssystemet med full frådragsrett og en redusert merverdiavgiftsats på 12 pst. på kringkastingsavgiften.

Regjeringens vurderinger av alternative løsnings- og forslag er nærmere beskrevet i St.prp. nr. 1 (2002-2003) Skatte-, avgifts- og tollvedtak punkt 3.2.3.

Komiteens merknader

Komiteen viser til merknader i Budsjett-innst. S. nr. 1 (2002-2003) punkt 4.6.

Komiteen slutter seg til forslaget om opphevelse av merverdiavgiftsloven § 5 første ledd nr. 1 bokstav e.

10.3 Unntak for utleie av båtplasser

Sammendrag

Bakgrunnen for forslaget, gjeldende rett og departementets vurdering og forslag er omtalt i punkt 10.3 i proposisjonen.

Under behandlingen av Innst. S. nr. 145 (2001-2002) ble det blant annet uttalt at privat utleie av båtplasser burde likestilles med utleie fra båtplassforeninger. Det følger av vedtaket at Stortinget ønsker en avgiftsmessig likebehandling mellom næringsmessig utleie av båtplasser og den utleie som skjer gjennom foreninger hvor driften er basert på dugnad og medlemskontingenter.

Departementet vil peke på at dagens bestemmelser ikke innebærer en avgiftsmessig forskjellsbehandling som er særskilt for dette området. Grensen mellom virksomhet i og utenfor næring må trekkes for alle omsetningsformer innenfor merverdiavgiftsområdet.

Finansdepartementet antar at formålet med stortingsvedtaket best kan oppnås ved å innføre et generelt unntak fra avgiftsplikt for utleie av båtplasser. Dette kan gjennomføres ved at merverdiavgiftsloven § 5a annet ledd nr. 2 oppheves. Utleie av båtplasser vil da omfattes av det generelle unntaket i merverdiavgiftsloven § 5a første ledd og vil gjelde uavhengig av hvem eller hvilke som driver utleievirksomheten.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, slutter seg til forslaget om opphevelse av merverdiavgiftsloven § 5a annet ledd nr. 2.

Medlemene i komiteen fra Sosialistisk Venstreparti viser til Innst. S. nr. 145 (2001-2002) der disse medlemmene gikk imot forslaget om å likestille utleie av båtplasser og båtforeiningar når det gjeld merverdiavgift.

Disse medlemmene viser òg til handsaminga i Stortinget hausten 2000 av Meirverdiavgiftsreforma 2001 og vil gå imot forslaget om oppheving av merverdiavgiftslova § 5a andre ledd nr. 2.

10.4 Merverdiavgiftsunntak ved overdragelse av virksomhet

Sammendrag

Det bør etter departementets syn fremgå av ordlyden i merverdiavgiftsloven at varer og tjenester som varelager, driftsmidler, immaterielle verdier samt andre aktiva mv. som omsettes som ledd i overdragelse av virksomheten eller del av denne til ny innehaver er unntatt avgiftsplikt. Når det gjelder vare- og tjenestebegrepene vises det til definisjonene av disse i merverdiavgiftsloven § 2. Forslaget innebærer således en klargjøring av rettstilstanden. Etter forslaget vil det av ordlyden fremgå at det som etter merverdiavgiftsloven omfattes av varebegrepet og tjenestebegrepet kan omsettes uten at det utløser avgiftsplikt dersom omsetningen skjer som ledd i overdragelse av virksomhet eller del av denne til ny innehaver.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til forslaget til merverdiavgiftsloven § 16 første ledd nr. 6.

10.5 Fritak for merverdiavgift for alternative energikilder

Sammendrag

Finansdepartementet legger i punkt 10.5 i proposisjonen fram forslag om at gjeldende fritak for elektrisk kraft til husholdningsbruk i fylkene Finnmark, Troms og Nordland utvides til å omfatte energi levert fra alternative energikilder.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til forslaget til merverdiavgiftsloven § 16 første ledd nr. 9.

10.6 Alternativ medisin

Sammendrag

Helsetjenester er unntatt fra den generelle merverdiavgiftsplikten på omsetning av tjenester.

For tjenesteområder innenfor alternativ medisin mener Regjeringen det er behov for en nærmere vurdering av ytterligere unntak fra den generelle merverdiavgiftsplikten.

Med alternativ medisin menes terapi- og behandlingsformer som vanligvis ikke ytes innenfor den etablerte helsetjenesten.

Etter samarbeid med Helsedepartementet er Finansdepartementet kommet til at det er lite heldig å utvide tolkingen av begrepet helsetjenester i merverdiavgiftsloven. Departementet foreslår derfor at merverdiavgiftsloven § 5b første ledd nr. 1 endres til også å omfatte helserelevante tjenester. En slik utvidelse av bestemmelsen vil gi et bedre grunnlag for ytterligere unntak for tjenester som ikke er helsetjenester i tradisjonell forstand.

Komiteens merknader

Komiteen viser til merknader i Budsjett-innst. S. nr. 1 (2002-2003), punkt 4.5.

Komiteen slutter seg til forslaget til merverdiavgiftsloven § 5b første ledd nr. 1 og § 5b annet ledd første punktum med ikrafttredelsesbestemmelse.

11. FORSLAG OM Å GI STATENS INNKREVINGSSENTRAL SÆRNAMSMANNSKOMPETANSE OG UTVIDET MOTREGNINGSSADGANG VED INNFORDRING AV UBETALT ÅRSAVGIFT FOR MOTORVOGN

Sammendrag

Departementet foreslår at Statens Innkrevingsentral (SI) gis særnamsmannskompetanse til bruk i innfordring av ubetalt årsavgift for motorvogn, samt forhøyet avgift ilagt ved betaling etter forfall (tilleggsavgift). Lovhjemmel foreslås tatt inn i motor-

kjøretøy- og båtavgiftsloven som ny § 5a første ledd. Dette lovforslaget er for øvrig omtalt i St.prp. nr. 1 (2002-2003).

Departementet foreslår videre at SI skal kunne motregne årsavgift og tilleggsavgift i tilgodebeløp på skatt etter reglene i skattebetalingsloven, jf. forslag til ny § 5a annet ledd i motorkjøretøy- og båtavgiftsloven. Forslaget innebærer at det for ubetalt årsavgift og tilleggsavgift etableres en utvidet motregningsadgang utover det som følger av de alminnelige motregningsregler.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til forslaget til motorkjøretøy- og båtavgiftsloven § 5a.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at det isolert sett er god sammenheng i at SI får særnamsmannskompetanse ved innfordring av ubetalt årsavgift på samme måte som SI har slik kompetanse for andre innfordringsformål.

Disse medlemmer mener imidlertid også at det bør tas opp til bredere vurdering hvorvidt SI bør ha særnamsmannskompetanse i det hele tatt.

12. ENDRING I REGLENE OM REGISTRERING AV SMÅBÅTER

Sammendrag

Regjeringen varslet i forbindelse med behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett 2002 at en ville foreslå å avvikle registreringsplikten i småbåtregisteret fra 1. januar 2003. Bakgrunnen er at det ikke er aktuelt for Regjeringen å innføre en båtavgift, og at en ikke ser at behovet for en obligatorisk registrering på dette private området er stort nok til å rettferdiggjøre en offentligrettslig, straffesanksjonert meldepunkt.

Departementet foreslår endringer som tar sikte på å legge til rette for en frivillig registreringsordning for småbåter som inntil videre opprettholdes i toll- og avgiftsetaten. De foreslåtte endringene forutsettes videre å være tilpasset muligheten for en fremtidig konkurranseutsetting av forvaltningen av registeret.

Det foreslås at § 5 videreføres i en noe endret form, slik at den blir dekkende for den nye ordningen.

I § 6 gis nærmere regler om tidspunktet for når registreringsplikten oppstår. På bakgrunn av at registreringsplikten er vedtatt avvirket, foreslås bestemmelsen opphevet.

Ved overgang til en registreringsordning basert på frivillighet, ser departementet behov for at loven regulerer hvem som har adgang til å registrere båten i registeret.

Småbåtloven § 8 fastsetter regler om utstedelse av båtkort og tildeling av kjennemerke for båter som er registrert i småbåtregisteret. Etter departementets oppfatning vil bestemmelsen ha aktualitet også ved frivillig registrering av småbåter. Den foreslås derfor videreført i en form som er tilpasset den nye registreringsordningen.

Etter departementets oppfatning medfører vedtaket om avvikling av registreringsplikten til fordel for en frivillig registreringsordning, at bestemmelsene om gebyrplikt og tvangsinnkreving i § 9 ikke er egnet for videreføring i sin nåværende form. På bakgrunn av at den fremtidige organiseringen av registeret inntil videre er uavklart, foreslår departementet at § 9 første ledd endres til en hjemmel for Kongen til i forskrift å gi regler om gebyr ved frivillig registrering i registeret.

Registreringsmyndigheten har, i tillegg til å hente opplysninger fra båtieren selv, etter § 11 hjemmel til innsamling av opplysninger om blant annet båtier, båt og motor fra nærmere angitte offentlige og private instanser og registre. Ved overgang til en ordning med frivillig registrering vil det etter departementets oppfatning kunne oppstå behov for å kvalitetssikre opplysningene som registreres i småbåtregisteret. Departementet foreslår derfor at bestemmelsen videreføres i en form som er tilpasset den nye registreringsordningen.

Annet ledd pålegger forsikringsselskaper plikt til etter krav fra registreringsmyndigheten å gi opplysninger om forhold av betydning for registrering i småbåtregisteret. Departementet mener at bestemmelsen ikke er egnet for videreføring når registreringsplikten for småbåter avvikles. Samtidig ser en at det kan oppstå behov for å kvalitetssikre eventuelle registrerte opplysninger av forsikringsmessig art. Det foreslås derfor at "forsikringsselskaper" tilføyes til listen av instanser som registreringsmyndigheten kan kreve opplysninger fra til kontrollformål.

Småbåtloven § 14 fastsetter at innsynsrett etter personopplysningsloven § 18, jf. § 23 gjelder for småbåtregisteret. Departementet bemerker at bestemmelsen ikke har noen annen funksjon enn å vise til personopplysningslovens hovedregel om innsynsrett. Ettersom personopplysningsloven gjelder generelt for behandling av personopplysninger med mindre annet følger av særskilt lov, anser departementet det lite hensiktsmessig i småbåtloven å vise spesielt til lovens bestemmelser om innsyn. Småbåtloven § 14 foreslås derfor opphevet.

Småbåtloven § 16 pålegger registreringsmyndigheten ansvaret for at bestemmelser gitt i eller i medhold av lovens §§ 10 til 15 og personopplysningsloven blir overholdt. På bakgrunn av at registreringsplikten i småbåtregisteret avvikles, og at behandling av personopplysninger reguleres direkte i personopp-

lysningsloven, finner departementet at bestemmelsen er overflødig. Småbåtloven § 16 foreslås derfor opphevet.

Småbåtloven §§ 17, 18 og 19 inneholder nærmere regler om kontroll med mer av at regelverket om registrering av småbåter overholdes, og hjemler ulike sanksjoner ved overtredelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av småbåtloven kap. 2. Bestemmelsene er etter departementets oppfatning uten aktualitet ved avvikling av registreringsplikten og overgang til en frivillig registreringsordning. Småbåtloven §§ 17 til 19 foreslås derfor opphevet.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, slutter seg til forslaget om endring av småbåtloven §§ 5, 8, 9 og 11 og om opphevelse av §§ 6, 7, 14, 16, 17, 18 og 19.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til brev fra Finansnæringens Hovedorganisasjon til finanskomiteen, hvor det bes om at det obligatoriske småbåtregisteret blir opprettholdt og vedlikeholdt slik det er i dag. Det pekes bl.a. på at et obligatorisk småbåtregister vil ha en kriminalitetsforebyggende effekt, blant annet ved at det er et virkemiddel for å forhindre forsikringssvindel og hvitvasking av svarte penger, og at forutsetningen for at registeret skal fungere i disse sammenhengene er at det er obligatorisk.

Disse medlemmer viser videre til henvendelse fra Kongelig Norsk Båtforbund hvor det pekes på at erfaringene fra det frivillige båtregisteret i Sverige er at det dekker bare 20 pst. av småbåtflåten, at det ikke vedlikeholdes skikkelig og at det derfor har mistet sin troverdighet. Kongelig Norsk Båtforbund ønsker en ny vurdering av hensiktsmessigheten av å beholde småbåtregisteret, som er obligatorisk register.

Disse medlemmer er kjent med at Sjøfartsdirektoratet i et brev til Barne- og familiedepartementet av 28. oktober 2002 har pekt på at et obligatorisk småbåtregister er av betydning for at Norge skal kunne overholde sine forpliktelser i forhold til EØS-avtalen når det gjelder tilsyn med produsenter, forhandlere og importører av fritidsbåter, tilsyn med båter som er satt på markedet og kontroll med omsetning av selvbygde fritidsbåter. Sjøfartsdirektoratets tilsynsansvar på disse områdene er forankret i Produktkontrollloven og forskrift av 14. juni 1996, som implementerer direktiv 94/25 som fastsetter en felles norm for EØS-området.

Disse medlemmer viser videre til den vurdering ECON har foretatt av Småbåtregisteret helt

entydig konkluderer med at registeret er til nytte for politiet ved at etterforskning av tyveri, skadeverk, kollisjoner, promillekjøring mv. blir mer effektiv. For Hovedredningsentralene bidrar Småbåtregisteret til at leteaksjoner enten ikke iverksettes eller blir hurtig avblåst, noe som innebærer betydelige samfunnsøkonomiske besparelser.

Disse medlemmer viser til at ECON konkluderer sin evaluering med at det er sannsynlig at den samfunnsøkonomiske nytteverdien av Småbåtregisteret over tid overstiger den samfunnsøkonomiske kostnaden, og at den samfunnsøkonomiske gevinsten forventes å øke framover.

Disse medlemmer vil peke på at en opphevelse av registreringsplikten i småbåtregisteret vil svekke sikkerheten til sjøs, kampen mot økonomisk kriminalitet og båttyverier, og innebære at de om lag 90 mill. kroner som til nå er brukt for å etablere og bygge opp et register som er til stor nytte for både eierne og samfunnet, vil være bortkastet.

Disse medlemmer vil på denne bakgrunn gå imot Regjeringens forslag til endringer i lov om fritids- og småbåter.

Disse medlemmer viser til at motstanden mot småbåtregisteret fra båtorganisasjonenes side har vært knyttet til at loven hjemler at registeret kan benyttes til innkreving av en eventuell avgift på småbåter. Disse medlemmer vil på denne bakgrunn fremme følgende forslag:

"I lov 26. juni 1998 nr. 47 om fritids- og småbåter gjøres følgende endring:

§ 4 nr. 5 skal lyde:

5. innkreving av skatt, merverdiavgift, toll og gebyrer i tilknytning til båter og båtmotorer, samt avgifter for båtmotorer."

13. OPPHEVELSE AV ORDNINGEN MED PERSONLIGE STEDFORTREDERE FOR OLJESKATTENEMNDA

Sammendrag

Selskaper som driver utvinning, behandling og rørledningstransport av petroleum lignes i første instans av en særskilt ligningsnemnd, Oljeskattenemnda. Nemnda skal ha fem medlemmer med personlige stedfortredere, herav en formann med stedfortreder som begge må fylle kravene etter domstolloven § 54 til å være tingrettsdommer. Oljeskattenemndas medlemmer oppnevnes av Kongen.

Etter departementets oppfatning fungerer ikke gjeldende ordning med personlige stedfortredere (varamedlemmer) tilfredsstillende. Det foreslås i stedet en ordning der den enkelte stedfortreder kan kalles inn uavhengig av hvilket av de faste medlemmene

som er fraværende. Videre foreslås det at nestleder for nemnda velges blant nemndas faste medlemmer.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til forslaget om endring av petroleumsloven § 6 nr. 1 bokstav b første avsnitt.

14. BESKATNING AV KRAFTFORETAK

14.1 Endring og forestående revurdering av reglene om kommunefordeling av grunnlaget for eiendomsskatt for kraftanlegg

Sammendrag

FORESTÅENDE REVURDERING AV KOMMUNEFORDELINGSREGLENE FOR EIENDOMSSKATTEGRUNNLAGET

Vurderingen av kommunefordelingsreglene er ikke ferdigstilt. Departementets generelle inntrykk er at de gjeldende kommunefordelingsreglene i de fleste tilfeller nå synes å fungere. Dette inntrykket bygger blant annet på at antall klager over disse reglene har vært langt færre ved utskrivning av eiendomsskatten for eiendomsskatteåret 2002 enn for eiendomsskatteåret 2001. Dette kan nok også ha en viss sammenheng med at det verserer tvister for domstolene om gyldigheten av ovennevnte kommunale avtaler om fordeling av eiendomsskattegrunnlaget. Departementet vil ved eksternt bistand få nærmere utredet enkelte sider ved kommunefordelingsreglene, blant annet omfordelingsvirkninger ved å inkludere innsatsfaktorer som i dag ikke er eiendomsskatteobjekt etter eiendomsskatte-lova § 3, jf. § 4 annet ledd. Departementet tar sikte på å ferdigstille arbeidet med vurderingen i løpet av 2003, slik at det foreligger permanente kommunefordelingsregler til bruk for skatteåret 2004.

FASTSETTELSESMYNDIGHET FOR KOMMUNEFORDELINGEN FOR EIENDOMSSKATTEGRUNNLAGET FOR SKATTEÅRET 2003

I påvente av at arbeidet med vurderingen av kommunefordelingsreglene ferdigstilles, som nevnt i punkt 14.1.1 i proposisjonen, er det på det rene at kommunefordelingsreglene i eiendomsskatte-lova § 8 A vil bli å legge til grunn også for eiendomsskatteåret 2003.

Departementet foreslår derfor at Skattedirektoratet blir fastsettelsesmyndighet for kommunefordelingen for eiendomsskattegrunnlaget også for skatteåret 2003. Dette vil bli fastsatt i den særlige bestemmelsen i § 5 nr. 1 i forskrift 20. desember 2000 nr. 1393 om kommunefordeling av grunnlaget for eiendomsskatt på kraftanlegg.

DEPARTEMENTETS VURDERINGER OG FORSLAG OM UTSATT GJENNOMFØRING AV KORRIGERING AV KOMMUNEFORDELING FOR KRAFTANLEGG SOM VAR SATT I DRIFT PR. 1. JANUAR 2000 ETTER EIGEDOMSSKATTELOVA § 8 A-1 ANNET LEDD

I eiendomsskatte-lova § 8 A-1 annet ledd er det forutsatt at kommunefordelingen av eiendomsskattegrunnlaget for kraftanlegg som var satt i drift pr. 1. januar 2000 og som er basert på GAV, skal korrigeres for kostpris på investeringer i særskilte driftsmidler i kraftanlegget som er ført i skatteregnskapet første gang for inntektsåret 1997. Slik korrigering skal gjøres for at fordelingen av eiendomsskattegrunnlaget skal svare til verdien av de særskilte driftsmidler i kraftanlegget som ligger i den enkelte kommune. Slik korrigering skal første gang skje for eiendomsskatteåret 2003, jf. eiendomsskatte-lova § 8 A-1 annet ledd. Departementet viser til de vurderinger som ble gjort i Ot.prp. nr. 1 (2001-2002) punkt 11.1.3.3 i forbindelse med at gjennomføringen av korrigering av kommunefordelingen for anlegg som ble satt i drift pr. 1. januar 2002 ble utsatt fra skatteåret 2002 til 2003.

Departementet har ikke ferdigstilt dette arbeidet, som er sett i sammenheng med den generelle vurderingen av kommunefordelingsreglene som nevnt i punkt 14.1.1 i proposisjonen. Slutføring vil skje i løpet av 2003. Det foreslås derfor at første gangs korrigering av kommunefordelingen basert på GAV etter de gjeldende regler, utsettes til skatteåret 2004.

Det vises til forslag om endring av eiendomsskatte-lova § 8 A-1 annet ledd siste punktum.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til forslaget om endring av eiendomsskatte-lova § 8 A-1 annet ledd siste punktum.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til at departementet ikke har ferdigstilt arbeidet med kommunefordelingen som nevnt i punkt 14.1.1 i proposisjonen. Flertallet vil understreke behovet for en samlet gjennomgang av beskatning av kraftforetak, inklusiv kommunefordelingen av eiendomsskattegrunnlaget, og ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med en slik samlet gjennomgang.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre tar orienteringen til etterretning. Disse medlemmer ser positivt på den gjennomgangen departementet varsler i Ot.prp. nr. 1 (2001-2002) knyttet til de konsejonsbaserte ordningene og skattereglene for kraftnæringen. Disse medlemmer viser til at gjennomgangen vil inkludere verdsettelsesreglene for

fastsettelse av eiendomsskattegrunnlaget på kraftproduksjonsanlegg. Disse medlemmer er tilfreds med at det tas sikte på å komme tilbake til Stortinget med en redegjørelse i løpet av 2003.

14.2 Omtale av eiendomsskatt på anlegg for overføring og distribusjon av elektrisk kraft

Sammendrag

I punkt 14.2 i proposisjonen er eiendomsskatt på anlegg for overføring og distribusjon av elektrisk kraft omtalt.

Komiteens merknader

Komiteen tar Regjeringens omtale til orientering.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til merknad under punkt 14.1 ovenfor.

14.3 Forestående vurdering av kraftnæringen i samarbeid med Olje- og energidepartementet

Sammendrag

I punkt 14.3 i proposisjonen er omtalt forestående vurdering av kraftnæringen.

Komiteens merknader

Komiteen tar Regjeringens omtale til orientering.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til merknad under punkt 14.1 ovenfor.

15. OMTALE AV SAKER ETTER SKATTELOVEN §§ 11-21 OG 11-22 - DEPARTEMENTETS PRAKSIS I 2001

Sammendrag

I kap. 15 i proposisjonen omtales Finansdepartementets praksis i 2001 knyttet til skatteloven §§ 11-21 og 11-22.

Komiteens merknader

Komiteen viser til at skatteloven § 11-21 med forskrift gir mulighet for overføring av eiendeler mellom norske selskaper i samme konsern, uten at dette utløser skatteplikt. I proposisjonen punkt 15.6.1 gis det uttrykk for at reglene brukes i betydelig utstrekning når formålet med overføringene er ren omstrukturering av eierinteresser, men at reglene ikke er anvendelige når formålet er tilrettelegging for eierendringer.

Komiteen er kjent med at regelsettet har vært brukt blant annet i tilfeller der aksjeposter overføres som ledd i planleggingen av salg av aksjeposten, slik at den skattemessige verdien i realiteten skrives opp uten at denne verdiøkningen beskattes på noe tidspunkt. Finansdepartementet arbeider med et høringsutkast om regelendringer som vil kunne foreligge rundt årsskiftet og komiteen anser dette som et viktig arbeid som bør gis prioritet, og regner med at Regjeringen kommer tilbake til Stortinget med forslag til lovendringer om nødvendig. Komiteen ønsker at Regjeringen senest i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2003 orienterer Stortinget om fremdrift og status for det arbeidet med regelendringer som nå pågår.

16. VURDERING AV "LØNNSTILSKUDDSORDNING" FOR FERGEREDERIER

Sammendrag

På grunnlag av merknad fra regjeringspartiene og Fremskrittspartiet i Innst. S. nr. 255 (2001-2002) er to mulige norske "nettolønnsordninger" vurdert i proposisjonen. En skatte- og avgiftsfritaksordning, og en ordning med refusjon av forskuddstrekk. Ordningene er nærmere beskrevet i kap. 16 i proposisjonen.

De generelle rammebetingelsene for næringslivet bør være så gode at bedrifter, kapital og arbeidskraft ønsker å være i Norge. Samtidig må en unngå å uthule og overbelaste skatte- og avgiftssystemet med lettelsener rettet mot enkelt næringer eller grupper, slik som en "nettolønnsordning" for fergerederiene vil være. Slike selektive lettelsener vil både gå på bekostning av generelle lettelsener, og føre til at skatte- og avgiftssystemet samlet blir mindre effektivt og mer komplisert. En "nettolønnsordning" vil, uansett modell, føre til økte administrative kostnader.

Særskilte skatte- og avgiftsordninger bryter med prinsippet om skattemessig likebehandling av ulike næringer, investeringer og spareformer. Skattesystemet bør være enkelt og forutsigbart for å redusere omfanget av og mulighetene for skattemotiverte tilpasninger. Dessuten er særskilte skatteordninger generelt et lite presist virkemiddel for å oppnå spesielle næringspolitiske mål.

Det er en rekke konkurranseutsatte virksomheter i Norge som står overfor utfordringer som følge av bl.a. økt kronkurs, økt lønnsnivå og negativ markedsutvikling. Lønnsomhet gjennom markedsstilpassning og effektiv ressursbruk, er grunnlaget for et sterkt næringsliv. For å bidra til en mest mulig effektiv ressursbruk er det viktig at de omstillingsimpulsene som økt bruk av oljeinntekter gir, rettes mot en så bred del av konkurranseutsatt sektor som mulig.

I lys av behovet for en stram prioritering i finanspolitikken har Regjeringen valgt å vektlegge gode

generelle rammebetingelser for næringslivet fremfor næringsspesifikk støtte. Det er videre Regjeringens oppfatning at en "nettolønnsordning" for fergereederier vil bli komplisert, og at den vil medføre økte administrative kostnader. Etter en samlet vurdering kan ikke Regjeringen se at det er ønskelig å subsidiere bruk av arbeidskraft i fergenæringen gjennom en "nettolønnsordning". Det vises for øvrig til at Regjeringen også foreslår å fjerne dagens tilskuddsordninger for sjøfolk, dvs. refusjonsordningen for sjøfolk i NIS og NOR samt tilskudd til fergereederier i utenriksfart i NOR. Forslagene er nærmere omtalt i St.prp. nr. 1 (2002-2003) for Nærings- og handelsdepartementet. Regjeringen foreslår imidlertid at den maksimale beløpsgrensen for sjømanns- og fiskerfradraget økes med 10 000 kroner til 80 000 kroner fra inntektsåret 2003. Forslaget er nærmere omtalt punkt 2.3 i proposisjonen.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Kystpartiet, går imot Regjeringens forslag om å fjerne dagens nettolønnsordning for fergerederier. Flertallet mener det er svært uheldig at det skapes en slik usikkerhet for en tradisjonsrik og viktig næring. Flertallet viser til at det er riktig med en målrettet satsing på samfunnsnyttige og framtidsrettede næringer. Regjeringens målsetting om næringsnøytralitet bidrar på dette området til å skape stor usikkerhet for flere næringer.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Venstre slutter seg til Regjeringens vurderinger.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sitt forslag om endret rederibeskatning og nettolønnsordning under punkt 21.6 i denne innstilling.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Regjeringen presenterer en rekke svært gode argumenter for ikke å innføre nettolønnsordning for sjøfolk. Ulempene ved en selektiv næringsstøtte, hensynet til effektiviteten i skattesystemet, og behovet for en stram prioritering av hva man bruker fellesskapets ressurser på, gir til sammen en klar anbefaling om å ikke foreslå nettolønnsordninger. Dette er disse medlemmer enige i.

Disse medlemmer påpeker at dette innebærer at ansatte på fergene skal slippe all skatt (inntektskatt og trygdeavgift), mens rederiene skal slippe å betale arbeidsgiveravgift. Skatteteknisk kan dette

ordnes på flere måter som alle har det til felles at de i stor grad bidrar til å forkludre det norske skattesystemet, og som også reiser en rekke problemstillinger i tilknytning til det sosiale sikkerhetsnettet.

Disse medlemmer vil gjøre oppmerksom på at bakgrunnen for forslaget er den internasjonale skattedumping vi har sett på dette området de senere årene. Lenge sto Norden samla mot denne trenden, men Danmark ga etter for et par år siden, og siden har også Sverige innført denne typen skattedumping.

Disse medlemmer understreker at alle næringer som utsettes for konkurranse vil ønske spesialordninger som gjør det lettere for dem å klare seg i konkurransen. Men for Norge som nasjon er det svært viktig at vi anvender våre ressurser, både kapital og arbeidskraft, der de skaper størst verdi. Gir vi enkelt næringer spesielle fordeler - billigere arbeidskraft gjennom nettolønnsordninger eller refusjonsordninger, direkte støtte eller skattesubsidier - betyr det at de får en større andel av ressursene enn de bør få. Det betyr at vi ikke utnytter ressursene våre på best mulig måte. Disse medlemmer påpeker at et annet ord for dette er sløsing.

Disse medlemmer ser ingen holdbare argumenter for fortsatt subsidiering av redernæringen. Verken miljøhensyn, distriktshensyn eller fordelingshensyn skulle tilsi dette, snarere tvert imot. Disse medlemmer støtter derfor Regjeringen når de går mot forslaget om nettolønnsordning for ansatte på ferger i utenriksfart. Disse medlemmer går også mot forslaget om refusjonsordning for sjøfolk, og de øvrige særordningene i rederibeskatningen. Disse medlemmer støtter økningen av sjømannsfradraget.

Disse medlemmer ser imidlertid et behov for å se på muligheter for å gjøre norske sjøfolk mer attraktive. Dette dreier seg om kompetanse og kvalitet. Disse medlemmer vil komme tilbake til tiltak som kan stimulere nordmenn til å velge en maritim karriere.

17. ENDRING I ORDNINGEN MED BOLIGSPARING MED SKATTEFRADRAK FOR UNGDOM (BSU)

Sammendrag

Det framgår av skattelovforskriften at vilkårene for boligsparing anses brutt ved skattyters død. Etter departementets vurdering er det i prinsippet riktig at skattefordelene skal reverseres når sparemidlene ikke anvendes etter forutsetningene. I de tilfeller hvor sparerer dør kan denne forskriftsfestede løsningen likevel virke unødvendig streng. Departementet tar derfor sikte på å endre forskriften, slik at skattyters død ikke lenger skal anses som brudd på BSU-kontrak-

ten. Regelen bør gå ut på at BSU-kontrakten anses bortfalt ved skattyters død. Det tas sikte på at forskriftsendringen kan tre i kraft fra og med inntektsåret 2002, dvs. også for dødsfall som allerede er skjedd i år.

Komiteens merknader

Komiteen tar dette til etterretning.

18. REDUKSJON AV LIGNINGSTAKSTENE FOR BOLIGEIENDOMMER OG FRITIDSEIENDOMMER

Sammendrag

Regjeringen vil redusere ligningstakstene for boligeiendommer og fritidseiendommer mv. med 5 pst. Dette gjelder takstene pr. 1. januar 2004 som er grunnlaget for ligningen for inntektsåret 2003. Reduksjonen omfatter ikke forretningseiendommer, landbrukseiendommer og andre næringsseiendommer.

Departementet vil sørge for at det blir gitt regler om reduksjonen av ligningstakster i samsvar med dette i Skattedirektoratets takseringsregler med hjemmel i ligningsloven § 7-1.

Det vises til St.prp. nr. 1 (2002-2003) Skatte-, avgifts- og tollvedtak for en nærmere redegjørelse for bakgrunnen for reduksjonen av ligningstakstene.

Komiteens merknader

Komiteen viser til merknader i Budsjett-innst. S. nr. 1 (2002-2003) punkt 3.12.

19. OPPRETNING AV LOVTEKST

Sammendrag

Ved lov nr. 92/2000 ble ligningsloven § 4-7 endret, noe som bl.a. medførte at ligningsloven § 4-7 nr. 5 og 6 ble ny nr. 6 og 7. Ved en inkurie ble ikke henvisningen fra ligningsloven § 8-10 nr. 1 og 4 til ligningsloven § 4-7 nr. 5 og 6 endret. Den korrekte henvisningen skal være til ligningsloven § 4-7 nr. 6 og 7, jf. forslag til endring i ligningsloven § 8-10 nr. 1 og 4. Departementet foreslår at endringene trer i kraft straks.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til forslaget om endring av ligningsloven § 8-10 nr. 1 og 4.

20. OVERSIKT OVER FRADRAGSBELØP OG BELØPSGRENSER I SKATTELOVEN

Sammendrag

I vedlegg 1 til proposisjonen følger en oversikt over fradragsbeløp og beløpsgrenser i skatteloven, med årstall for ikrafttredelsen av de siste endringer av beløpsgrensene.

Komiteens merknader

Komiteen tar oversikten i proposisjonen til orientering.

21. ANDRE FORSLAG

21.1 Skattefrihet ved dekning av ansattes barnehagekostnader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til Stortingets vedtak om å innføre skattefrihet på arbeidsgivers og arbeidstagers hånd når det gjelder tilbud av gratis plass i barnehage, jf. Innst. S. nr. 255 (2001-2002) punkt 10.4.1.

For å sikre skattefrihet for arbeidsgivers dekning av barnehage for ansattes barn, vil det være nødvendig å endre skatteloven § 5-15 annet ledd annet punktum.

Flertallet fremmer følgende forslag:

"I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 5-15 annet ledd annet punktum skal lyde:

Departementet kan også gi forskrift om skattefrihet for arbeidsgivers dekning av kostnad til barnehage for ansattes barn.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2003."

Flertallet presiserer at fullmakten til å gi forskrift skal benyttes. Forskriften skal sikre skattefrihet på arbeidsgivers og arbeidstagers hånd for enhver arbeidsgiverbetalt barnehageplass, uavhengig av eierskap til barnehagen.

Flertallet viser for øvrig til sine merknader i Budsjett-innst. S. nr. 1 (2002-2003) punkt 3.20.

21.2 Firmabilbeskatning

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kystpartiet viser til merk-

nader i Budsjett-innst. S. nr. 1 (2002-2003) punkt 3.10 og foreslår følgende endringer i skatteloven:

"I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 5-13 første ledd første punktum skal lyde:

Fordel ved privat bruk av arbeidsgivers bil fastsettes på grunnlag av en antatt årlig privat kjørelengde på 10 000 km med tillegg av kjøring mellom hjem og arbeidssted.

§ 6-12 annet ledd første punktum skal lyde:

Reduksjon etter første ledd skal ikke overstige 50 pst. av de beregnede samlede kostnader ved bilholdet.

II

Endringene under I trer i kraft straks og med virkning fra og med inntektsåret 2003."

21.3 Avskrivningssatser

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener det er viktig for industrien med et stramt budsjett som kan bidra til lavere rente og kronekurs. Det er noe av bakgrunnen for at disse medlemmer ikke bruker mer penger enn Regjeringen i sine alternative budsjett. Et annet forhold som har stor betydning for lønnsomheten i industrien, og derfor også for arbeidsplassene, er avskrivningssatsene for maskiner. Det er anslått at minst 3/4 av industriens investeringer er i maskiner. Det er vanskelig å anslå hva som er den økonomiske levetiden på ulike maskiner, og dermed hvilke avskrivningssatser som er de korrekte. Disse medlemmer mener det er mulig å forsvare at avskrivningssatsen på maskiner skal være 20 pst., og går derfor inn for at satsene økes fra 15 til 20 pst.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Budsjett-innst. S. nr. 1 (2002-2003), der det går fram at Senterpartiet vil heve avskrivningssatsene for maskiner og inventar fra 15 pst til 20 pst.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre, fremmer følgende forslag:

"I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 14-43 første ledd bokstav d skal lyde:

d. personbiler, traktorer, maskiner, redskap, instrumenter, inventar, mv. - 20 pst.

II

Endringen trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2003."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kystpartiet viser til merknader i Budsjett-innst. S. nr. 1 (2002-2003) punkt 3.10.

Komiteens medlem fra Kystpartiet viser til merknader vedrørende mulighetene til å gjøre fondsavsetning innen fiskerinæringen i Budsjett-innst. S. nr. 1 (2002-2003).

Dette medlem mener at man innenfor skipsfartsnæringen og fiskerinæringen må få tilbake de "gamle" avskrivningssatsene for skip for å få nødvendig kapitalakkumulasjon til å fornye skipsflåten tilfredsstillende.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kystpartiet foreslår følgende endringer i skatteloven:

"I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 14-43 skal lyde:

§ 14-43 Avskrivningssatser

(1) Saldo for driftsmidler mv. som nevnt i § 14-41 første ledd kan avskrives med inntil følgende sats:

- a) kontormaskiner og lignende - 30 pst.
- b) ervervet forretningsverdi - 30 pst.
- c) vogntog, lastebiler, busser, varebiler, drosjebiler og kjøretøyer for transport av funksjonshemmede - 25 pst.
- d) personbiler, traktorer, maskiner, redskap, instrumenter, inventar mv. - 20 pst.
- e) skip, fartøyer, rigger mv. - 20 pst.
- f) fly, helikopter - 12 pst.
- g) anlegg for overføring og distribusjon av elektrisk kraft og elektroteknisk utrustning i kraftforetak - 5 pst.
- h) bygg og anlegg, hoteller, losjehus, bevertningssteder mv. - 4 pst.
- i) forretningsbygg - 2 pst.

(2) Bygg nevnt under h, og i, som er lokalisert i kommune eller del av kommune som pr. 31. desember i inntektsåret omfattes av det geografiske virkeområdet for distriktpolitiske virkemidler som forvaltes av Statens nærings- og distriktsutvik-

lingsfond og av fylkeskommunene kan avskrives med dobbel sats.

(3) Forhøyet avskrivningssats gjelder også for saldo for bygg med så enkel konstruksjon at det må anses å ha en brukstid på ikke over 20 år fra oppføringen. Saldo for slikt bygg kan avskrives med inntil 10 pst.

II

Endringen under I trer i kraft straks og med virkning fra og med inntektsåret 2003."

21.4 Boligskatt

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ønsker å avvikle boligskatten i løpet av tre år og foreslår en reduksjon på 25 pst. i budsjettet 2003. Disse medlemmer viser i denne forbindelse til merknader i Budsjett-innst. S. nr. 1 (2002-2003) punkt 3.10.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 7-11 første ledd bokstav a skal lyde:

Prosentinntekten beregnes til 1,875 pst. av eiendommens ligningsverdi 1. januar i ligningsåret etter fradrag som fastsatt i bokstav d. For den delen av ligningsverdien som før fradrag overstiger 451 000 kroner, skal inntekten likevel beregnes til 3,75 pst.

§ 7-12 sjette ledd bokstav a skal lyde:

Prosentinntekt beregnes med 1,875 pst. av andel av eiendommens ligningsverdi 1. januar i ligningsåret etter fradrag som fastsatt i § 7-11 d. For den delen av andel av ligningsverdi som før fradrag overstiger 451 000 kroner, skal inntekt likevel beregnes med 3,75 pst.

II

Endringene under I trer i kraft straks og med virkning fra og med inntektsåret 2003."

Komiteens medlem fra Kystpartiet viser til merknad om økning av bunnfradraget i boligbeskatningen i Budsjett-innst. S. nr. 1 (2002-2003).

Dette medlem fremmer følgende forslag:

"I

I lov av 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 7-11 første ledd bokstav d første punktum skal lyde:

Ved beregning av nettoinntekt etter bokstav a skal det gjøres et fradrag på 200 000 kroner i ligningsverdien.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2003."

21.5 Særfradrag for eldre og uføre

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kystpartiet viser til sine merknader i Budsjett-innst. S. nr. 1 (2002-2003) punkt 3.4.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 6-81 første ledd bokstav a skal lyde:

- a) Fra og med den måned skattyter fyller 70 år, gis det et særfradrag i alminnelig inntekt på 2 083 kroner pr. påbegynt måned. Ektefeller har til sammen rett til samme særfradrag som en enslig.

§ 6-81 annet ledd skal lyde:

- (2) Fra og med den måned skattyter mottar foreløpig uførestønad etter folketrygdloven § 12-16 eller uførepensjon fordi ervervsevnen er satt ned med minst 2/3, gis det et særfradrag i alminnelig inntekt på 2 083 kroner pr. påbegynt måned.

II

Endringene under I trer i kraft straks og med virkning fra og med inntektsåret 2003."

21.6 Rederibeskatning

21.6.1 Sjøfolk og tonnasjebeskatning

21.6.1.1 GENERELT

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til den ubalansen som eksisterer i rammevilkårene for norske sjøfolk og rederier i forhold til det man finner i EU-landene.

Disse medlemmer viser videre til at Stortinget i plenum, med unntak av stemmene fra Sosialistisk Venstreparti, etter Budsjett-innst. S. nr. 8 (2001-2002), 7A, rammeområde 9, til statsbudsjettet for 2002, St.prp. nr. 1 (2001-2002), gjorde følgende vedtak:

"Stortinget ber Regjeringen så snart som mulig om å utrede et forslag til et system for å sikre at norske sjøfolk er konkurransedyktige."

Disse medlemmer registrerer at Regjeringen i forslaget til statsbudsjett for 2003 ikke har kommet tilbake med et forslag til et system som sikrer norske sjøfolks konkurransedyktighet.

Disse medlemmer viser til merknaden fra Kristelig Folkeparti, Høyre, Venstre og Fremskrittspartiet i Revidert nasjonalbudsjett for 2001, der det heter at:

"Gjennom utbredelsen av rederiskatteordningen etableres det nå tilnærmet like skattefrie regimer i stadig flere EU-land. For å ivareta de norske aktørenes behov for internasjonalt konkurransedyktige vilkår, er disse medlemmer innforstått med at de norske rammebetingelsene for så vel sjøfolkene som rederiselskapene må harmoniseres med EUs regelverk."

Disse medlemmer vil på denne bakgrunn, i størst mulig grad gjennom endret og ny formell lov, fremme forslag til tilpasninger i rammebetingelsene for den maritime næring for å bringe disse på linje med det man finner i andre europeiske land. I tillegg til en nettolønnsordning for norske sjøfolk foreslås det også tilpasninger i det særskilte tonnasjeskattesystemet for å bringe dette mer i tråd med tilsvarende system i andre europeiske land.

21.6.1.2 BAKGRUNN

Disse medlemmer mener det er viktig å utvikle rammevilkår som sikrer at Norge fortsatt kan være en av verdens ledende maritime nasjoner. Disse medlemmer minner om at dette også var målsetningen da Stortinget i 1996 vedtok en ny maritim politikk. Stortinget understreket at mulighetene for å videreutvikle den maritime kompetansen og sikre et fortsatt sterkt norsk eierskap i maritim virksomhet, er avhengig av at rammebetingelsene for næringen ikke er vesentlig dårligere enn i konkurrentlandene.

Disse medlemmer registrerer at den maritime næringen er landets nest største eksportnæring, og sysselsetter i størrelsesorden 80 000 nordmenn. Neppe noe annet land har en så bred maritim kompetanse. Rederiene og deres sjøfolk er kjernen i denne næringen - en næring som er sterkt forankret i så vel distriktene som i sentrale strøk. Det dreier seg her

også om en av de få internasjonale, norskbaserte næringer med et sterkt norsk aktivt eierskap.

Bortsett fra oljen og skjermet sektor er det maritime næringsmiljøet Norges mest omfattende verdiskaper. I tillegg er denne aktiviteten kompetansebasert og sterkt internasjonalt orientert. Dette gjør at den maritime næringsklyngen har utviklingsmuligheter også når petroleumssektorens bidrag til verdiskapningen faller.

Disse medlemmer viser til at målet med å utvide refusjonsordningen for sjøfolk fra 1. juli 1996 nettopp var å sikre at norske sjøfolk skulle kunne hevde seg i den internasjonale konkurransen. Opprinnelig ble 20 pst. av den enkelte sjømanns brutto lønnsutgifter refundert. Ordningen er siden endret en rekke ganger. Refusjonssatsen er i dag 12 pst., med redusert sats for sjøfolk om bord på fartøy knyttet til petroleumsvirksomhet (9,3 pst.). Dessuten er sjøfolk om bord på flere fartøyskategorier ikke lenger omfattet.

Disse medlemmer viser til at det med virkning fra inntektsåret 1996 også ble innført et nytt skattesystem for skipsfartsselskaper. I stedet for å bli beskattet innenfor det ordinære bedriftsbeskatnings-systemet kan skipsfartsselskaper som tilfredsstillende en rekke vilkår velge å la seg beskatte i henhold til det særskilte tonnasjeskattesystemet. Dersom dette alternativet velges svarer skipsfartsselskapet ikke for løpende overskuddsbeskatning av skipsfartsinntekter, men må til gjengjeld betale en årlig tonnasjeskatt beregnet på grunnlag av nettotonnasjen for skip innenfor ordningen. Alle andre inntekter, herunder de personlige eieres gevinster, beskattes på vanlig måte. Dersom ubeskattet kapital tas ut av selskapet påløper også 28 pst. skatt på inntekten som danner grunnlaget for utbyttet.

Disse medlemmer erkjenner at de innstramningene som er gjort i vilkårene overfor sjøfolk og skipsfartsselskaper, samt endringene i andre lands politikk, har bidratt til at Norge ikke lenger har konkurransedyktige rammevilkår. Den ustabiliteten som har vært omkring den maritime politikken har i seg selv også vært uheldig.

Disse medlemmer registrerer at siden Norge vedtok den nye maritime politikken for seks år siden, har EU-kommisjonen fastsatt nye retningslinjer for statsstøtte til skipsfart, i forordning av 6. mai 1997 (97/C 205/05). ESA har fastsatt tilsvarende retningslinjer av 16. juli 1997 (kap. 24A i ESAs retningslinjer for statsstøtte). Det fremgår av disse retningslinjene at særskilte skattelettelser til skipsfart skal betraktes som statsstøtte, jf. punkt 24a.3.1 (5), men likevel skal være tillatt på nærmere fastsatte betingelser. Dette innebærer at EU og ESA har tillatt at det overfor rederiene kan innføres skatteregler som ikke ville være tillatt for annen industri.

Disse medlemmer merker seg at støtte til sjøfart i form av reduserte sosiale avgifter og inntektsskatt til sjøfolk har til formål å redusere byrdene for skipsfartsselskapene uten å redusere nivået på sosial sikkerhet for sjøfolk.

Disse medlemmer har videre registrert at EU-kommisjonen oppfordrer medlemslandene til å benytte de muligheter statstøtteregelverket gir for å fremme EUs skipsfartsinteresser. Dette innebærer at disse ordningene er kommet for å bli, og vil bli ytterligere utvidet innenfor EU-området.

Disse medlemmer har merket seg at land som Storbritannia, Danmark, Finland og Sverige alle har vedtatt beskatningssystemer som sikrer at sjøfolk utsatt for internasjonal konkurranse er fritatt fra inntektsskatt, trygdeavgift og arbeidsgiveravgift. Danmark innførte full nettolønnsordning høsten 2000, mens Sverige innførte sin ordning med virkning fra oktober 2001.

Disse medlemmer har også merket seg at gjennom EU-kommisjonens retningslinjer for statsstøtte har de europeiske landene aktivt lagt til rette også for skipsfartsselskapene. Hittil har Hellas, Nederland, Tyskland, Storbritannia, Spania, Danmark, Irland og Frankrike - land som representerer om lag 90 pst. av EUs flåte - innført særskilte skattesystemer for internasjonal rederidrift. Det er også mer eller mindre fremskredne prosesser for å innføre slike særskilte ordninger i øvrige europeiske land. Selv om den konkrete utforming varierer, er prinsippet det samme: Inntekter fra internasjonal skipsfart blir ikke løpende beskattet, og den opparbeidede ubeskattede kapital disponeres i betydelig utstrekning til andre næringsformål.

Det er disse medlemmers vurdering at det ikke foreligger grunner for at det norske regelverket overfor det maritime næringslivet bør avvike vesentlig fra det vi finner ellers i EØS-området. Tvert imot er det neppe noe annet europeisk land hvor sjøfolkene og rederiene betyr så mye for sysselsetting, verdiskaping og regional utvikling.

Det er disse medlemmers vurdering at det vil være hensiktsmessig å ta utgangspunkt i de ordningene vi finner i våre naboland når vi i Norge skal tilpasse oss den europeiske normen. Det synes hensiktsmessig at en norsk nettolønnsordning utformes etter mønster av den man finner i Sverige. Det synes videre hensiktsmessig å foreta visse justeringer i det norske tonnasjesskattesystemet med utgangspunkt i elementer fra den danske tonnasjesskattmodellen.

21.6.1.3 NÆRMERE OM FORSLAGET FOR Å STYRKE DEN MARITIME NÆRINGS RAMMEBETINGELSER

Disse medlemmer vil i denne innstillingen fremme en rekke forslag for å styrke den maritime

nærings rammebetingelser. For å tilpasse ordningen til utviklingen i EU vil det bli foreslått:

- Innføring av en nettolønnsmodell som innebærer at arbeidsgiver fritas for innbetaling av forskottstrekk og arbeidsgiveravgift for arbeidstakeren
- Overgang fra tonnasjesskatt til tonnasjeinntekt
- Endringer i systemet for fastsettelse av inntekstillegg ved høy egenkapitalandel og fastsettelse av normrenten
- Endringer i metoden for beregning og fordeling av netto finansinntekter og utgifter
- Endringer i behandlingen av valutainntekter og valutatap
- Endringer i adgangen til fradrag for utenlandsk skatt
- Endringer i adgangen til å yte konsernbidrag
- Nye former for adgang til å yte lån og stille sikkerhet til selskap utenfor ordningen
- Endringer i adgangen til å eie utenlandske ikke-børsnoterte selskaper
- Endringer i adgangen til å eie deltakerlignede selskaper i kjede
- Krav til forholdsmessighetsvurdering ved pliktig uttreden av rederiordningen.

Disse medlemmer viser til at samlet sett vil disse forslagene bringe det norske skatte- og avgiftssystemet for skipsfarten mer på linje med den utviklingen som nå skjer i Europa gjennom de nye EØS-reglene.

21.6.1.4 EØS-AVTALENS RAMMER FOR REDERIER OG SJØFOLK

Disse medlemmer viser til at det fremgår av ESAs retningslinjer at støtte i form av redusert skattesats for skipsfartsselskaper og sjøfolk, samt lettelse i sosiale avgifter for sjøfolk, vil være forenlig med EØS-avtalen forutsatt at visse betingelser er ivarettatt.

21.6.1.4.1 Sjøfolk

Formålet med støtte til arbeidskraftrelaterte kostnader i skipsfart er å bringe disse kostnadene på nivå på linje med resten av verden. Disse medlemmer registrerer at slike tiltak skal direkte stimulere utviklingen i næringen og fremme sysselsetting av kvalifiserte EØS-sjøfolk, og er derfor å foretrekke fremfor generell finansiell støtte.

For så vidt gjelder skattelettelse samt reduksjon i sosiale avgifter til sjøfolk fremgår at følgende tiltak skal være tillatt:

- Reduserte presentsatser for sosiale avgifter for EØS-sjøfolk som er ansatt om bord på skip som er registrert i en EØS-stat
- Reduserte presentsatser for inntektsskatt for

EØS-sjøfolk som er ansatt om bord på skip som er registrert i en EØS-stat.

Disse proSENTSatsene kan reduseres ned til null. Subsidier på nettoinntekten til sjøfolk kan imidlertid ikke gis, fordi dette kan lede til en vridning av konkurransebetingelsene mellom EØS-stater.

Det er tillatt å anvende et system med tilbakebetaling til skipsfartsselskapene, helt eller delvis, for kostnadene som oppstår i forbindelse med disse skattebyrdene som et alternativ til å redusere proSENTSatsene. Dette er begrunnet i at EØS-statenes lovgivning når det gjelder skattesystemer ikke er harmonisert, slik at begge alternativer må aksepteres. Forutsetningen for at tilbakebetalingsalternativet skal være tillatt er at det kan påvises en klar forbindelse mellom den betaling som rederiene mottar, og de arbeidskraftsrelaterte kostnader disse skal dekke, slik at det ikke foreligger noe element av overkompensasjon. Et slikt system må være transparent og sikret mot misbruk.

21.6.1.4.2 Tonnasjebeskatning

Disse medlemmer har videre merket seg at selskapsskatt for skipsfartsselskaper kan frafalles i sin helhet uten at dette kommer i strid med statsstøtteregele, herunder tillates et system med tonnasskatt i stedet for vanlig selskapsskatt. Dette innebærer at skipsfartsselskapene betaler et skattebeløp som er direkte knyttet opp til tonnasje, uavhengig av virksomhetens faktiske inntekter, fortjeneste eller tap.

Formålet med å tillate skattelettelser til skipsfartsselskapene, samt et system for tonnasskatt i stedet for vanlig selskapsskatt, er å fremme konkurransedyktigheten for tonnasje i EØS på det globale markedet. Følgelig skal skattelettelser som hovedregel forutsette en forbindelse til en EØS-flaggstat. Unntaksvis kan imidlertid skattelettelser tillates for en hel flåte eid av et rederi som er etablert i en EØS-stat og som er underlagt selskapsskatt i en EØS-stat, forutsatt at det er påvist at den strategiske og kommersielle ledelsen av alle de aktuelle skip er styrt fra den EØS-staten, og at denne virksomheten bidrar vesentlig til økonomisk aktivitet og sysselsetting i EØS.

Videre fremgår det at fordelene av skattelettelsene skal fremme utviklingen av skipsfartssektoren og sysselsetting, følgelig må skattefordelen være begrenset til skipsfartsvirksomhet. I tilfeller hvor et rederi også er involvert i andre kommersielle aktiviteter, kreves det at regnskapsføringen skjer på en slik måte at det forhindrer "overskvalpingseffekter" av støtten til virksomhet som ikke er relatert til skipsfart.

21.6.1.4.3 Begrensninger

Det fremgår videre av retningslinjene at det er visse absolutte grenser for tillatt statsstøtte.

Som nevnt ovenfor er det anledning til å gi reduserte skattesatser, eller å foreta tilbakebetaling av innbetalt skatt for sjøfolk. Dersom disse to kombineres, vil det være en mulighet for at den kumulerte effekten av støtten innebærer en overkompensasjon som kan medføre et subsidiekappløp som vrir konkurransen mellom EØS-statene.

Disse medlemmer konstaterer derfor at uansett hvilken form støtten gis, kan den akkumulerte fordelene ikke være større enn full skattelempe. Den totale støtte som ytes i form av direkte betalinger, skal derfor ikke overstige det totale beløp som er innbetalt i form av skatter og sosiale avgifter fra skipsfartsvirksomhet og sjøfolk. Et slikt regelverk som tillater statsstøtte til skipsfart, skal gi alle fysiske og juridiske personer i EØS-statene tilgang på ikke-diskriminerende basis.

21.6.1.4.4 Oppsummering vedrørende tilpasning til EUs regelverk

Disse medlemmer legger vekt på at formålet med dette forslaget er å skape mest mulig likeverdige vilkår for det maritime næringslivet sammenlignet med rammebetingelsene i EU. De norske næringene er utsatt for en næringspolitisk systemfeil gjennom forskjellen i skattesystemene.

Rammebetingelser som gir konkurransedyktighet basert på et troverdig regelverk med bred politisk forankring er derfor av avgjørende betydning. EUs retningslinjer for den maritime politikken gir overordnede rammer som det enkelte land konkretiserer utfra egne tradisjoner og systemer.

Basert på ESAs retningslinjer mener disse medlemmer at en norsk ordning for sjøfolkene mest nærliggende kan ta utgangspunkt i den netto-lønnsordningen som nylig er gjennomført i Sverige. For skipsfartsselskapenes vedkommende synes en tilpasning av den norske tonnasskatteordningen, ved å overføre relevante elementer fra den danske ordningen som ble vedtatt våren 2002, som mest formålstjenlig.

Det fremgår altså at Norge på lik linje med de øvrige EØS-statene, i henhold til ESAs retningslinjer for statsstøtte til skipsfart, har adgang til å gi full skattelempe for skipsfartsselskaper og sjøfolk. Dersom Norge ikke utnytter denne muligheten, stilles norske skipsfartsselskaper svakere i konkurransen, både innenfor EØS og globalt, i forhold til hva regelverket åpner for. Det er på denne basis disse medlemmer mener norske myndigheter må gjennomføre endringer i sine rammebetingelser som innebærer at vi fullt ut tilpasser oss det regime EU og ESA har lagt opp til.

21.6.2 Nettolønnsordning for norske sjøfolk

21.6.2.1 INNLEDNING

Disse medlemmer viser til at norsk skipsfart baserer seg på fordelene ved internasjonal arbeidsdeling når det gjelder bemanningen på norske skip. Totalt sysselsetter norsk skipsfartsvirksomhet om lag 26 000 norske sjøfolk, hvorav 16 000 er utsatt for internasjonal konkurranse. I tillegg sysselsetter norsk skipsfartsvirksomhet i overkant av 50 000 utenlandske sjøfolk.

Det økte fokus på kompetanse som basis for verdiskaping aktualiserer politikken for bruk av norsk arbeidskraft på norske skip. Kompetanseberikelse fra håndverket om bord er avgjørende for næringsutvikling og nyskaping på land. Norsk skipsfartspolitikkk må derfor innrettes slik at norsk sjømannskap sikres konkurransedyktighet i tilstrekkelig omfang til at kompetansekapitalen ikke forringes.

Disse medlemmer viser videre til at innføringen av såkalte nettolønnsordninger i de øvrige europeiske land har medført en uholdbar konkurranse-situasjon for de norske sjøfolkene. Økonomiske beregninger viser at lønnskostnadene med å drive et norsk fartøy er mer enn 50 pst. høyere enn hva kostnadene er for de utenlandske virksomhetene. Dersom en i fremtiden ønsker å opprettholde en tilstedeværelse av norsk skipsfartsvirksomhet og norske sjøfolk, er det etter disse medlemmers vurdering avgjørende at de norske sjøfolkene får samme rammebetingelser som gjelder i de øvrige europeiske land.

21.6.2.2 NÆRMERE OM NETTOLØNNSORDNINGER I EUROPA

Disse medlemmer legger til grunn at en nettolønnsordning betyr at arbeidsgivers utgifter til bemanning begrenses til den netto lønn som sjøfolkene mottar. Dette innebærer at arbeidsgiver tilgodeses med verdien av skatt, trygd og arbeidsgiveravgift som beregnes og trekkes av de ansattes lønninger. Dette er størrelser som vanligvis blir beregnet og innbetalt til skattemyndighetene.

Det finnes ulike europeiske modeller for hvordan nettolønnsordningene er innrettet og gjennomført på. Ordningene i Danmark, Sverige, Finland og Storbritannia er eksempelvis utviklet gjennom endringer i skattereglene eller skattebetalingsreglene. Utgiftene til disse ordningene fremkommer således som en reduksjon av skatter og avgifter på inntektssiden i de respektive lands statsbudsjetter. I Norge har derimot tiltakene for sjøfolkene, både refusjonsordningene og den gjeldende nettolønnsordningen for utenriksfergene, vært gjennomført som en etterbetaling - refusjon - av deler av innbetalte skatter og avgifter. Kostnadene med de norske ordningene fremkommer i så måte som et tiltak på statsbudsjettets utgiftsside.

Denne metoden er erfaringsmessig utsatt for press i form av endringsforslag i forbindelse med Stortingets budsjettbehandlinger.

21.6.2.3 GJELDENE REFUSJONS- OG NETTOLØNNSORDNING I NORGE

Disse medlemmer viser til at Norge har hatt ulike omfang og nivåer i den såkalte refusjonsordningen for sjøfolk som ble innført fra 1994. Refusjons-satsen og typen av fartøyer som har vært omfattet av ordningen har variert i denne perioden.

Refusjonsordningene har ikke vært lovfestet, men har hele tiden vært knyttet til statsbudsjettets utgiftsside. Ordningen har siden innføringen vært forsøkt fjernet av skiftende regjeringer, fartøyskategorier er tatt ut og satsen er blitt redusert fra 20 pst. til dagens 12 pst. og 9,3 pst.

Fra 1. juli 2002 ble det også innført en refusjonsbasert nettolønnsordning for sjøfolk om bord på de norske passasjerfergene registrert i NOR i utenriksfart. Ordningen omfatter alle ansatte som har sin hovedbeskjeftigelse om bord, forutsatt at arbeidet har vart i minst 130 dager i samme inntektsår.

21.6.2.4 NETTOLØNNSORDNINGEN I DANMARK

Disse medlemmer er kjent med at sjømenn ansatt om bord på skip registrert i Dansk Internasjonal Skipsregister (DIS) får utbetalt en nettolønn. Denne lønnen er fritatt for beskatning i henhold til interne danske skatteregler. Samtidig er skipsfartsselskapene fritatt for innbetaling av skatter og avgifter til staten på vegne av sjømennene.

En netto avlønning innebærer i utgangspunktet at den enkelte sjømann ikke får benyttet mulige individuelle fradrag til nedsettelse av en beregnet skatt som for eksempel rentefradrag og forsørgerfradrag mv. Skipsfartsselskapene og sjømennenes organisasjoner har imidlertid avtalt at sjømannen skal få utbetalt et kompensasjonsbeløp som svarer til skatteverdien av de uutnyttede individuelle fradragene dersom man har slike fradrag og sjømannen er fullt ut skattepliktig til Danmark.

Våren 2000 besluttet det danske Folketinget å utvide DIS-registeret til også å omfatte ansatte om bord på passasjerferger i trafikk mellom danske og utenlandske havner.

21.6.2.5 NETTOLØNNSORDNINGEN I SVERIGE

Disse medlemmer er kjent med at utvidelsen av den danske nettolønnsordningen til også å omfatte passasjerferger, medførte at svenske myndigheter med virkning fra 1. oktober 2001 innførte en ordning med nettolønn for svenske sjømenn ansatt på laste- og passasjerfartøyer i internasjonal trafikk. Ordningen er direkte regulert gjennom skattelovgivningen og tilhørende forskrifter.

Hovedprinsippet i den svenske nettolønnsordningen er at det foretas en kreditering av arbeidsgivers skattetrekkskonto hver måned i forbindelse med tidspunktet for skatte- og avgiftsinnbetalingen. Beløpet som godkjennes er imidlertid en formell størrelse, det finner ikke sted noen faktisk overføring av trygd og skatt mellom skipsfartsselskap og den svenske staten.

21.6.2.6 NETTOLØNNSORDNING I NORGE - VALG AV MODELL

For å sikre norske sjøfolk lik konkurransekraft som det de europeiske sjøfolkene har, foreslår disse medlemmer en lovfesting av en norsk nettolønnsordning etter svensk modell, gjennomført ved endringer i henholdsvis skattebetalingsloven og folketrygdloven.

Etter disse medlemmers oppfatning vil dette gi ordningen en større politisk stabilitet og forutsigbarhet. I tillegg anses den svenske modellen som enklere å gjennomføre enn eksempelvis den danske nettolønnsmodellen.

Fordelen med denne løsningen er derved at skipsfartsselskapene unngår en tidkrevende og likviditetsbelastende rundgang av midler. I tillegg er ordningen administrativ enkel. Den svenske ordningen, i motsetning til den danske, medfører derfor ikke noe behov for å endre eller reforhandle de ansattes lønnsavtaler, ordningen er kun et anliggende mellom skipsfartsselskapene og kontrollmyndighetene.

21.6.2.7 NÆRMERE OM GJENNOMFØRINGEN AV EN NETTOLØNNSORDNING I NORGE

På alle lønnsutbetalinger til sine ansatte plikter arbeidsgivere normalt å betale arbeidsgiveravgift. På samme lønnsutbetaling har arbeidsgiver plikt til å trekke de ansatte for skatt og trygd (forskottstrekk) i henhold til arbeidstakerens skattekort. Nevnte beløp avsettes på en særskilt skattetrekkskonto, og innbetales periodisk til skattemyndighetene. Inntektene inngår som en del av statsbudsjettets inntektside (skatter og avgifter). Disse medlemmer foreslår derfor at en norsk nettolønnsordning gjennomføres ved at arbeidsgiver som har eller har hatt ansatt om bord på skip i fart som er utsatt for internasjonal konkurranse, fritas fra plikten til å sende oppgjør for forskottstrekk og arbeidsgiveravgift til skatteoppkreveren som nevnt i skattebetalingsloven og folketrygdloven med forskrifter.

Arbeidstagerbegrepet i forslaget defineres her etter de samme reglene som gjelder for arbeidsgiveravgiften. Både ansatte i arbeidsforhold (ansatte) og frilansere (oppdragsmottakere som ikke er selvstendig næringsdrivende) vil således omfattes. Derimot skal det ikke foretas forskuddstrekk i vederlag for oppdrag som ledd i selvstendig næringsvirksomhet. Sistnevnte omfattes derfor ikke av forslaget.

Forslaget omhandler kun sjøfolk om bord på skip i fart utsatt for internasjonal konkurranse. Ordningen vil i utgangspunktet derfor ikke omfatte ansatte på ferger som går på innenriksruter i Norge.

For øvrig vil kun sjøfolk som har krav på sjømannsfradrag etter skatteloven § 6-61 første til tredje ledd kvalifisere for ordningen. Dette innebærer at de krav som stilles mht. antall dager om bord, utseilt distanse og skipstype/fartsområde, gis tilsvarende anvendelse. Nettolønnsordningen er ikke ment å omfatte fiskere. Dette gjøres ved å avgrense mot skatteloven § 6-61 fjerde ledd.

Ved innføring av en nettolønnsmodell vil det oppstå spørsmål hvordan man skal løse situasjonen med for mye eller for lite trukket skatt. Dersom det er trukket for lite skatt, må den ansatte etter forslaget betale restskatten til kemnerkontoret på vanlig måte. I et slikt tilfelle vil arbeidsgiveren ha fått for "liten" refusjon. Dette vil i lovforslaget løses på den måten at mens den ansatte skal innbetale restskatten til skatteoppkreveren på vanlig måte, vil ikke arbeidsgiveren få noen utbetaling fra skatteoppkreveren som følge av for lite forskuddstrekk. Denne ordningen gir derfor den ansatte et incentiv til å ha så korrekt skattetrekk som mulig.

Dersom det er trukket for mye skatt, skal den ansatte ifølge forslaget få tilbakebetalt dette beløpet fra skatteoppkreveren. Arbeidsgiveren må på sin side tilbakebetale den forhøyede "refusjonen" til skatteoppkreveren.

Dersom den ansatte har lønnsinntekt fra flere kilder, vil det kunne oppstå et spørsmål hvordan dette rent praktisk skal løses. Også i et slikt tilfelle legger forslaget til grunn at den for mye innbetalte skatten anses å komme fra sjømannsvirksomheten, og at rederiet må tilbakebetale refusjonen også i disse tilfellene. Dette for å forhindre at ordningen blir for vanskelig å praktisere. Av praktiske hensyn foreslås det imidlertid at beløp på under 1 000 kroner pr. ansatt ikke skal tilbakebetales.

Dersom den skattepliktige ikke leverer noe skattekort, skal arbeidsgiver etter gjeldende regler trekke 50 pst. i forskuddsskatt. For å unngå misbruk av ordningen og for å forhindre en risiko for skattekreditorene, foreslås det at denne bestemmelsen ikke skal gjelde for ansatte som omfattes av nettolønnsordningen. Disse er derfor pliktig til å fremlegge et skattekort for arbeidsgiver får krav på refusjon.

Når det gjelder arbeidsgiveravgiften vil det ikke oppstå noen problemer med for lite eller for mye refusjon. Arbeidsgiveravgiften skal beregnes av den lønn som arbeidsgiver er pliktig til å innberette. Når lønnen er innberettet korrekt, vil også beregningen av arbeidsgiveravgiften bli korrekt. Man har derfor ikke behov for en etterfølgende korreksjon på samme måte som for forskuddstrekket.

Finansdepartementet har i Ot.prp. nr. 1 (2002-2003) punkt 16.2.2 uttalt at ordningen vil "medføre sterke motiver for skattemessige tilpasninger". Det er ikke nevnt noe eksempel på slike eventuelle tilpasninger. Forslaget legger for øvrig til grunn at alle opplysninger vedrørende lønn, arbeidsgiveravgift og forskuddstrekk til enhver tid vil kunne kontrolleres av ligningsmyndighetene slik de også kan etter gjeldende rett. Forslaget legger heller ikke opp til noen innskrenkninger i deres kontrollmuligheter.

Finansdepartementet nevner i samme proposisjon, i punkt 16.3, at det vil kreve store ressurser for ligningsmyndighetene å skrive ut mest mulig korrekte skattekort og mest mulig korrekte forhåndsutfylte selvangivelser og foreta korrekt ligning i det maskinelle systemet mv. Slike problemer ville kunne oppstå dersom det var foreslått innføring av modellen som benyttes i Danmark. Men ved innføring av modellen som benyttes i Sverige, vil ikke disse innvendigene være aktuelle. Dette fordi lønn og arbeidsgiveravgift skal innberettes på samme måte som i dag, men ikke innbetales til staten av arbeidsgiveren. Disse medlemmer legger derfor til grunn at her-værende forslag vil la seg gjennomføre uten for store kostnader og omlegginger for skatteetaten.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"I

I lov 21. november 1952 nr. 2 om betaling og innkreving av skatt gjøres følgende endringer:

Ny § 12A-1 skal lyde:

(1) Arbeidsgiver som har eller har hatt ansatt om bord på skip i fart, er etter denne bestemmelse nærmere vilkår fritatt fra plikten til å sende oppgjør for forskottstrekk til skatteoppkreveren som nevnt i § 12 første ledd.

(2) Fritaket omfatter forskottstrekk som nevnt i denne lovs kapittel II trukket av lønn og annen godtgjørelse til ansatt som er skattepliktig til Norge og omfattes av lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) § 6-61 første til tredje ledd. Fritaket omfatter ikke forskottstrekk trukket av ansatte i rutegående innenlandsk passasjertrafikk.

(3) Arbeidsgiver som vil påberope seg fritaket som nevnt i første ledd, må innen de samme tidsfrister som gjelder for innbetaling av forskottstrekk, innsende opplysninger og dokumentasjon som nærmere spesifisert på skjema utarbeidet av Skattedirektoratet. Skjemaet sendes til skatteoppkreveren i den kommune hvor arbeidsgiveren hører hjemme eller har sitt hovedkontor.

(4) Fritaket som nevnt i første ledd kommer ikke til anvendelse hvis den skattepliktige ikke legger frem skattekort og arbeidsgiver heller ikke på annen

måte har fått de opplysninger som fremgår av skattekortet.

(5) Når skatten ved likningen utgjør et større beløp enn det forskottstrekk som skal godskrives den skattepliktige, gjelder reglene i denne lovs § 23.

(6) Er tilbakeholdt forskottstrekk etter denne bestemmelse større enn den utliknede skatt, jf. denne lovs § 24, skal det overskytende beløp tilbakebetales av arbeidsgiveren etter krav fra skatteoppkreveren etter at ligningen for vedkommende arbeidstaker er lagt ut. For øvrig gjelder reglene i denne lovs § 31 nr. 4. Beløp mindre enn kr 1 000 pr. ansatt skal ikke tilbakebetales av arbeidsgiver. Denne bestemmelse endrer ikke den ansattes eller arbeidsgivers øvrige rettigheter og plikter etter lovgivningen for øvrig.

(7) Departementet eller den dette gir fullmakt, kan gi nærmere forskrifter til utfylling og gjennomføring av denne bestemmelse.

II

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endringer:

§ 23-2 nytt niende ledd skal lyde:

Arbeidsgiver som er fritatt fra plikten til å sende oppgjør for forskottstrekk etter skattebetalingsloven § 12A-1 er på de samme vilkår fritatt fra å betale arbeidsgiveravgift.

Nåværende niende til tolvte ledd blir nytt tiende til trettede ledd."

21.6.3 Generelt om særreglene for det norske tonnasjesskattesystemet

Disse medlemmer viser til det forannevnte om at flere nasjoner i de senere år har innført særlovgivning som lempet på beskatningen av skipsfartsselskaper for å fremme egen maritim industri og sikre tilnærmet like rammevilkår i et internasjonalt perspektiv, og at slike regler ble innført i Norge første gang med virkning fra 1996.

De norske reglene innebærer ikke, i motsetning til mange andre lempelige ordninger, lavere skattesatser, men i stedet en skatteutsettelse av skipsfartsinntekten til den blir tatt ut av ordningen i form av utbytte eller ved en utreden av ordningen. For å kvalifisere til slik utsatt beskatning må skipsfartsselskapet tilfredsstillende en del vilkår, som bl.a. går på at selskapet ikke kan eie andre eiendeler enn skip og enkelte finansaktiva. Selskapet kan ikke ha ansatte eller drive annen virksomhet enn skipsfart.

Så lenge et selskap befinner seg innenfor tonnasjesskateordningen, betales en tonnasjesskatt i stedet for alminnelig inntektsskatt. I tillegg beskattes netto finansinntekter og finansutgifter, herunder netto valutagevinster og valutatap. Fradragretten for rente-

utgifter er begrenset til den andelen av de faktiske renteutgiftene som tilordnes finanskapitalen.

For å motvirke at selskaper akkumulerer kapital innenfor ordningen, blir eventuell overkapitalisering av selskapene - tykk kapitalisering, beskattet i form av en beregnet renteinntekt basert på et maksimalt egenkapitaltak på 50 pst., såkalt inntektstillegg for høy egenkapital.

Den generelle adgangen til å utligne skattepliktig overskudd mellom konsernselskaper, såkalt konsernbidrag, er ikke gitt anvendelse innenfor ordningen. Videre er det en begrenset adgang for selskapene til å få godskrevet utenlandsk betalt skatt i norsk skatt.

Den norske ordningen har følgelig en del særtrekk som ikke bare avviker fra de generelle norske beskatningsreglene, men også skiller seg klart fra tilsvarende systemer i andre land.

Den senere tids internasjonale utvikling har som nevnt innledningsvis skapt et behov for at beskatningen av norsk skipsfart bringes mer i overensstemmelse med øvrige land og EUs nye skatteregime. Det er på denne bakgrunn at disse medlemmer foreslår enkelte tilpasninger i det norske regelverket.

21.6.4 Forslag til tilpasninger i det norske tonnasjesskattesystemet

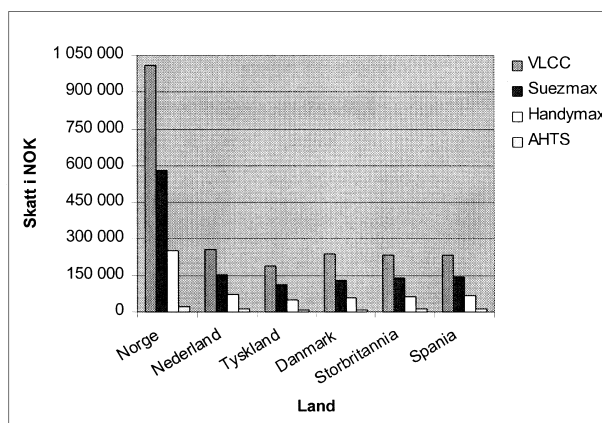
21.6.4.1 OVERGANG FRA TONNASJESKATT TIL TONNASJEINNTÉKT

Disse medlemmer viser til at skipsfartsselskaper, i stedet for løpende overskuddsbeskatning av skipsfartsinntekter, må betale en årlig tonnasjesskatt beregnet på grunnlag av nettotonnasjen for skip

innenfor ordningen, uavhengig av om selskapet går med underskudd eller overskudd. Satsene for tonnasjesskatten fastsettes av Stortinget i det årlige statskattevedtaket. I tillegg må skipsfartsselskapene betale skatt av sine finansinntekter og ved utdeling av utbytte og uttreden av rederiskatteordningen.

I den norske tonnasjesskatteordningen utgjør tonnasjesskatten således en årlig beregnet betalbar bruttoskatt. Det norske systemet skiller seg her vesentlig fra de øvrige tonnasjesskatteordningene i EU, hvor nettotonnasjen anvendes til å beregne en årlig tonnasjeinntekt som er gjenstand for ordinær bedriftsbeskatning etter alminnelige bedriftsskattesatser.

Disse medlemmer viser til at nivået på tonnasjesskatten i Norge er vesentlig høyere enn i de øvrige europeiske landene med tilsvarende tonnasjesskattesystem. Dette illustreres i tabellene nedenfor (kilde: Norges Rederiforbund).

Tonnasjesskatteordninger - satser

	Norge	Nederland	Tyskland	Danmark	Storbritannia	Spania
Per dag per 1 000 nettotonn	NOK	NOK	NOK	NOK	NOK	NOK
0 - 1 000 tonn	0	69	69	71	73	68
1 000 - 10 000	72	51	52	51	55	53
10 000 - 25 000	48	34	35	30	36	30
over 25 000.....	24	17	17	20	18	15
Skattesats	Bruttosats	0,35	0,25	0,3	0,3	0,35

Eksempel: Beregning for en VLCC med 108 000 nettotonn i drift 300 dager i ett år

	Norge	Nederland		
Første 1 000 tonn	1*0*300 dager	0	1*69*300 dager	20 700
Fra 1 000 - 10 000 tonn	9*72*300 dager	194 000	9*51*300 dager	137 700
Fra 10 000 - 25 000 tonn	15*48*300 dager	216 000	15*34*300 dager	153 000
Over 25 000	(108-25)*24*300 dager	597 600	(108-25)*17*300 dager	423 300
Inntekt				734 700
Skatt		1 008 000	35 % skatt	257 145

Etter disse medlemmers vurdering er det også en ulempe at grunnlaget for den norske tonnasjeskatten ikke er å anse som inntekt og dermed ikke tas hensyn til på konto for tilbakeholdt skattlagt inntekt. Når grunnlaget for påløpt tonnasjeskatt ikke tas hensyn til ved måling av skattlagt kapital i rederiet, innebærer dette en dobbeltbeskatning ved at samme driftsoverskudd må dekke både tonnasjeskatt, utbytteskatt og eventuell skatt ved uttredelse. Grunnlaget for tonnasjeskatten blir heller ikke tatt hensyn til ved RISK-reguleringen av selskapet aksjer.

Etter disse medlemmers vurdering bør det inntas en lovbestemmelse hvor beregningen av tonnasjeskatt erstattes med en beregning av en tonnasjeinntekt. Tonnasjeinntekten beregnes på grunnlag av den nettotonnasjen selskapet eier, etter gjeldende satser, og skattlegges som alminnelig inntekt med en sats på 28 pst. Tonnasjeinntekten skal inngå på konto for tilbakeholdt skattlagt inntekt, samt få virkning for selskapets RISK. Det innrømmes ikke inntektsfradrag i tonnasjeinntekten.

En slik løsning medfører at den norske tonnasjeskatten, både nivåmessig og systemmessig, blir harmonisert med nivået og reglene for beskatning av tonnasjeinntekt i tonnasjeskattesystemene i EU.

Disse medlemmer vil også bemerke at dette tilsvarer den løsning som er valgt ved innføring av et tonnasjeskattesystem i Danmark. Fordelen med en slik løsning også i Norge er at skattesystemet for rederier da blir mer likt det systemet som ellers gjelder for selskapsbeskatning i skatteloven.

Disse medlemmer foreslår at satsene som fremkommer i Stortingets statskattevedtak for inntektsåret 2002 lovfestes som grunnlag for beregningen av tonnasjeinntekten.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"I lov 26. mars 1999 nr. 14 skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 8-15 nytt annet ledd skal lyde:

(2) Tonnasjeinntekt beregnet etter § 8-16.

§ 8-16 skal lyde:

§ 8-16 Tonnasjeinntekt

(1) Aksjeselskap og allmennaksjeselskap som nevnt i § 8-10 skal som alminnelig skattepliktig inntekt årlig inntektsføre en tonnasjeinntekt for skip og flyttbar innretning selskapet eier, beregnet av nettotonnasje etter følgende satser:

0 kroner for de første 1 000 nettotonn, deretter 72 kroner pr. dag pr. 1 000 nettotonn opp til 10 000 nettotonn, deretter

48 kroner pr. dag pr. 1 000 nettotonn opp til 25 000 nettotonn, deretter

24 kroner pr. dag pr. 1 000 nettotonn.

Inntekt beregnet etter første og annet punktum skal også beregnes for innleid skip og flyttbar innretning når eieren ikke er skattepliktig til Norge for utleie av skipet eller innretningen. Bestemmelsene i §§ 10-41 og 10-65 gjelder tilsvarende.

(2) Departementet kan gi nærmere bestemmelser om gjennomføringen av denne paragraf, herunder bestemme at tonnasjeinntekt ikke skal beregnes når skipet eller den flyttbare innretningen i et sammenhengende tidsrom av mer enn tre måneder i inntektsåret er i opplag eller ute av drift. Departementet kan også bestemme at leietaker ikke skal beregne tonnasjeinntekt dersom annen leietaker innenfor ordningen er pliktig til å beregne tonnasjeinntekt for samme skip eller innretning i samme tidsrom."

Disse medlemmer går dermed imot kapittel 5 i Regjeringens forslag til Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2003.

21.6.4.2 INNTEKTSTILLEGG VED HØY EGENKAPITALANDEL OG FASTSETTELSE AV NORMRENTEN

Disse medlemmer viser til at for alminnelige norske selskaper stiller ikke skatteloven spesielle krav til forholdet mellom et selskaps gjeld og egenkapital. Et selskap kan derfor være 100 pst. lånefinansiert og få løpende fradrag for betalte gjeldsrenter eller være 100 pst. egenkapitalfinansiert og ikke ha noen renter å føre til fradrag.

Slik er det ikke for selskaper som omfattes av tonnasjeskatteordningen. Selv om netto finansinntekter beskattes ordinært, innrømmes selskapet kun fradrag for en andel av selskapets faktiske gjeldsrenter. Utgangspunktet for reglene om inntektsføring ved høy egenkapital er å kompensere for skjevvirkningene av at gjeld kan plasseres utenfor det tonnasjeskattede selskapet for å utnytte fradragsretten for rentekostnader i ordinær beskattet virksomhet.

Selve beregningen gjennomføres ved at gjennomsnittet av selskapets aktivaside i regnskapet den 1. januar og 31. desember multipliseres med 50 pst. som igjen multipliseres med en etterskuddsvis fastsatt normrente. Dersom selskapets faktiske gjeldsrenter er lavere enn det beregnede gjeldsrentefradraget, anses differansen som skattepliktig finansinntekt for rederiselskapet. Det er denne differansen som utgjør tillegget for høy egenkapital og vil være gjenstand for en beskatning på 28 pst.

Da skipsfartsbeskatningen ble vedtatt i 1996 ble det fastsatt et minste gjeldsrentefradrag tilsvarende 30 pst. av selskapets totale balanseførte kapital multiplisert med en normrente. Dette ble foreslått stram-

met inn i Ot.prp. nr. 1 (1998-1999) til 50 pst. Forslaget ble vedtatt med virkning for inntektsåret 1999.

Etter disse medlemmers vurdering har innstrammingen i bestemmelsen for de fleste rederier medført at de har måttet øke sin gjeldsgrad. Dette har igjen medført at finanskapitalens andel av rederiets kapitalbase, for eksempel i form av bankinnskudd som genererer finansinntekter, har økt, noe som igjen gir en høyere skattepliktig finansinntekt. Kravet om en gjeldsgrad på minst 50 pst. representerer et ikke ubetydelig problem for rederiene. Inntektstillegget som beregnes går i realiteten ut over selskapenes mulighet til å bygge opp egenkapital og derigjennom sikre næringens soliditet og vekstevne.

Disse medlemmer viser til at selskaper innenfor tonnasjeskatteordningen i realiteten er ordinært beskattet for avkastningen av finanskapitalen, samt at rentekostnader knyttet til finanskapitalen gir fradrag. Det er dermed verken faktisk eller symmetrisk nødvendig å beregne tillegg for høy egenkapital for denne delen av virksomheten. Etter disse medlemmers vurdering vil en symmetrisk behandling kun foreligge dersom inntektstillegget for høy egenkapital begrenses til realkapitalens (skipskapitalens) andel av total kapitalen. Dette vil også forhindre en dobbeltbeskatning av finanskapitalens avkastning.

Disse medlemmer viser til at lovgiver i den danske tonnasjeskatteordningen har løst denne problematikken. Tillegget for høy egenkapital er i den danske ordningen basert på et forhold på 2:1 mellom egenkapital og gjeld for det enkelte skipsfartsselskap. Dersom gjelden blir mindre enn halvparten av selskapets egenkapital forhøyes den skattepliktige inntekten med differansen multiplisert med en avkastnings-sats (normrente). Dette beregnede inntektstillegget kommer til fradrag ved beregning av selskapets netto finansinntekter. I den danske tonnasjeskatteordningen unngås dermed dobbeltbeskatning av renteavkastningen, samt at tillegget for høy egenkapital ikke tilordnes den del av virksomheten som er ordinært beskattet.

Disse medlemmer foreslår derfor en lovendring i § 8-15 ny nr. 8 hvor det innføres krav til et minsteforhold på 2:1 mellom egenkapital og gjeld for selskapene som er innenfor ordningen, og at tillegg for høy egenkapital først skal beregnes dersom dette kravet ikke er oppfylt. Det foreslås også å innføre samme ordning som i Danmark ved at inntektstillegget for høy egenkapital kommer til fradrag ved beregning av netto finansposter.

Normrenten er nært knyttet opp til fastsettelsen av gjeldsrentefradraget som nevnt ovenfor.

Normrenten fastsettes etterskuddsvis gjennom forskrift av Finansdepartementet. Departementets praksis har vært å fastsette normrenten ut fra et gen-

nomsnitt av renten på statsobligasjoner med tre års løpetid for det aktuelle inntektsår og de to foregående inntektsår, påpluss et risikotillegg på 0,5 pst. og avrundet til nærmeste tidels poeng. For inneværende år er denne fastsatt til 6,7 pst.

De fleste rederier har størstedelen av sine inntekter og lån i USD. En beregning av normrenten basert på norske rentestørrelser vil således ikke representere det reelle rentenivået. Næringen oppgir at faktiske rentekostnader for selskaper innenfor ordningen ligger på en rente mellom 4,5 pst. til 5,5 pst. for 2001. Dette vil variere blant rederiene basert på selskapenes finansieringsstruktur og lønnsomhet.

Det fremkom klart i forarbeidene hvordan beregningen av normrenten skulle foretas. Det ble uttalt i Ot.prp. nr. 11 (1996-1997) punkt 6.5.4.3 at "normrenten skal gjenspeile den lånerente selskapene står overfor i markedet".

På denne bakgrunn foreslår disse medlemmer en presisering i § 8-15 nytt åttende ledd for å gjøre det helt klart at det er næringens faktiske låne-marked, og rentenivået i dette markedet som skal danne utgangspunktet for fastsettelsen av normrenten.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 8-15 nytt åttende ledd skal lyde:

(8) Dersom et selskap som nevnt i § 8-10 har en gjeld som er mindre enn halvparten av selskapets egenkapital ved inntektsårets utløp, anses differansen multiplisert med en normrente som skattepliktig inntekt. Normrenten fastsettes av departementet og skal gjenspeile lånerenten selskapene står overfor i markedet. Beregnet inntektstillegg etter denne bestemmelse kommer til fradrag ved fastsettelsen av inntekt eller tap som nevnt i § 8-15 nr. 3 første og annet punktum."

21.6.4.3 BEREGNING OG FORDELING AV NETTO FINANSINNTEKTER OG FINANSUTGIFTER

Disse medlemmer viser til at da rederiskatteordningen ble vedtatt i 1996 var finansinntektene skattepliktige mens tilsvarende utgifter og tap var fradragberettiget. Dette medførte at alle gjeldsrenter i utgangspunktet var fradragberettiget i netto finansinntekt, også renter på gjeld som var etablert for å finansiere selskapets realaktiva (skip).

Disse reglene ble strammet inn i Ot.prp. nr. 1 (1998-1999). Forslaget, som ble vedtatt med virkning fra 1999, gikk ut på at man ved beregning av netto finansinntekt kun skal innrømme fradrag for

den del av gjeldsrentene som kan tilordnes selskapets finanskapital.

Disse medlemmer vurderer det slik at innstramningen i gjeldsrentefradraget har medført en favorisering av skipsfartsselskaper med en stor andel av selskapets midler plassert i finansielle aktiva, fremfor skipsfartsselskaper som overveiende eier skip. Et slikt regelverk gir videre incentiver til å leie skip fremfor å eie.

Disse medlemmer viser til den danske tonnasjeskatteordningen der finansinntekter er skattepliktige i sin helhet, mens selskapet får fullt fradrag for alle finansutgifter, inkludert gjeldsrenter. Dette gjelder så lenge netto finansresultat er null eller positivt. Dersom selskapet har netto finansutgifter skal disse fordeles mellom skipsfartsvirksomheten (ikke fradragsberettiget del) og annen virksomhet (fradragsberettiget del). Videre føres inntektstillegget for høy egenkapital til fradrag ved beregning av netto finansposter, men også dette blir fordelt på skipsfartsinntekter og annen inntekt, slik at det ikke blir gitt fullt fradrag for tillegget.

Disse medlemmer foreslår derfor en tilsvarende beregning av netto finansposter, samt en tilsvarende fordeling av netto finansutgifter mellom finanskapital og realkapital for selskaper innenfor den norske tonnasjeskatteordningen. § 8-15 nytt tredje ledd erstatter den tidligere § 8-15 annet ledd.

På bakgrunn av ovennevnte viser disse medlemmer til lovforslaget som fremmes under punkt 21.6.4.5 nedenfor.

21.6.4.4 VALUTAGEVINST OG VALUTATAP

Disse medlemmer viser til at beskatningen av valutaposter for selskaper innenfor den norske tonnasjeskatteordningen i stor utstrekning tilsvarer beskatningen av valutaposter for ordinært beskattede selskaper. Gevinst som følge av kurssvingninger på valuta og andre finansielle inntekter er skattepliktig, mens et tilsvarende tap er fradragsberettiget. Det tas likevel ikke hensyn til valutagevinster eller valutatap som kan knyttes til realkapitalen, eller kurssvingninger som har oppstått mellom 1996 og 1999.

Ved innføringen av tonnasjeskatteordningen i 1996 ble valutagevinster og tap ikke gitt skattemessig effekt. Som begrunnelse for dette standpunktet ble det vist til at valutagevinster og valutatap anses som direkte knyttet til skipsfartsvirksomheten, og dette derfor burde være unntatt fra beskatning på lik linje med selve skipsfartsinntektene.

Imidlertid ble reglene foreslått innstrammet i Ot.prp. nr. 1 (1998-1999), og det ble vedtatt innført skatteplikt for valutagevinster og fradragsrett for valutatap med virkning for inntektsåret 2000.

Etter disse medlemmers vurdering gir beskatningen av valutaposter urimelige og utilsiktede

virksomheter i forhold til tonnasjeskatteordningens intensjon. Dette skyldes at regelsettet kun fokuserer på selskapenes gjeldsside, uten å hensynta de tilsvarende verdiendringer som finner sted på selskapenes eiendeler. I dagens situasjon medfører dette en skattlegging av valutagevinster til tross for at det eksisterer en tilsvarende verdireduksjon på skipene.

Videre er selskapenes finansiering normalt slik at man må refinansiere omtrent tre ganger over skipenes levetid. Slik refinansiering anses av selskapene kun som en videreføring av finansieringen, men skattemessig anses det som en realisasjon. En rekke rederier har vært nødt til å refinansiere seg totalt (med bl.a. direkte innlån i de skipseiende selskaper, og ikke-konsernbelåning) grunnet reglene som finnes knyttet til belåning og garantistillelser, jf. punkt 21.6.4.8 nedenfor. På denne måten blir de skattemessige konsekvenser isolert til det enkelte selskap, og den normale mekanisme med konsernbidrag for å utjevne effekten, er positivt lovmessig avskåret, jf. punkt 21.6.4.7 nedenfor. Den "tvungne" fastsettelse av opptrekkskurs til kurs pr. 1. januar 2000 gir videre asymmetri i konsern i forhold til faktisk og reell opptrekkskurs. Samlet gir dette betydelige negative effekter.

Rederivirksomheten atskiller seg fra annen virksomhet ved at den som hovedregel har den altoverveiende del av sine kontantstrømmer i utenlandsk valuta. Svært ofte vil for eksempel inntekter fra fraktkontrakter og utgifter til bunkers være i amerikanske dollar. I større grad enn for andre virksomheter vil derfor rederiselskapene være eksponert for svingninger i valutakursene. Dette forhold, samt at valutaelementet i så stor grad er knyttet til driften av skipene, tilsier etter disse medlemmers vurdering en skattemessig likestilling mellom behandlingen av valutaelementene og behandlingen av skipsfartsinntektene.

Disse medlemmer viser i denne forbindelse til løsningen i den danske tonnasjeskatteordningen. I det danske systemet holdes gevinst og tap ved kurssvingninger på valuta utenfor ved beregningen av nettofinansutgifter. I stedet blir valutakursgevinster og -tap fordelt og beskattet etter de samme reglene som for nettofinansutgifter, med skatteplikt/fradragsrett for den delen av valutapostene som kan tilordnes selskapets finanskapital.

Følgende eksempel, hentet fra de danske forarbeidene, viser effektene:

Et selskap har nettofinansutgifter på 100 og en nettovalutakursgevinst på 150. Begge disse postene skal fordeles forholdsmessig mellom den regnskapsmessige verdi av selskapets realkapital og finanskapital. Dersom det antas at finanskapitalen utgjør halvparten av totalkapitalen vil nettofinansutgifter på 50 komme til fradrag, mens 75 av nettovalutakursge-

vinsten vil måtte føres til inntekt. Samlet kommer 25 til beskatning.

Uten en slik fordeling, ville 50 kommet til beskatning hos selskapet innenfor ordningen, med det resultat at valutaposter som reelt er knyttet til den skattefrie sfæren blir skattlagt.

Disse medlemmer foreslår derfor en tilsvarende løsning for norske skipsfartsselskaper, ved at valutagevinster og tap fordeles forholdsmessig mellom selskapets finanskapital og realkapital.

På bakgrunn av ovennevnte viser disse medlemmer til lovforslaget som fremmes under punkt 21.6.4.5 nedenfor.

21.6.4.5 BESKATNING AV FINANSKAPITAL - NÆRMERE OM FORHOLDET MELLOM DE ULIKE INNTEKTSGRUNNLAGENE

Forslaget til endringer i § 8-15 annet, tredje og fjerde ledd regulerer beskatningen av selskapets tonnasjeinntekt og finansinntekter. Hovedprinsippet er at ordinære finansinntekter, eksempelvis aksjegevinster, renteinntekter mv. fullt ut er skattepliktige. Tilsvarende vil korresponderende finansutgifter være fradragsberettiget. Netto finansinntekt skattlegges med 28 pst.

Beregnet tonnasjeinntekt etter § 8-15 annet ledd vil ifølge forslaget inngå i alminnelig inntekt sammen med et eventuelt finansoverskudd. Dersom finanspostene viser netto finansunderskudd, vil dette likevel ikke kunne redusere den beregnede tonnasjeinntekten. Etter forslaget til § 8-15 fjerde ledd skal det beregnes et inntektstillegg for høy egenkapital. Dette inntektstillegget beskattes med 28 pst. Slikt beregnet inntektstillegg kommer til fradrag ved beregningen av netto finansinntekt eller finansutgift, eksklusiv valutaposter.

Dersom selskapet får et netto finansunderskudd etter § 8-15 tredje ledd (finanskostnadene overstiger finansinntektene), vil ikke hele underskuddet kunne fradragsføres. Slikt underskudd skal fordeles forholdsmessig mellom selskapets finanskapital og realkapital. Kun den delen av underskuddet som kan tilordnes finanskapitalen kan fradragsføres.

Etter de foreslåtte regler inngår valutaposter ikke direkte i beregningen av nettofinansinntekt, men skal være gjenstand for en separat fordeling mellom selskapets finanskapital og realkapital. Kun den delen av valutainntekten eller valutakostnaden som tilordnes finanskapitalen skal gis skattemessig virkning. Slik beregnet gevinst eller tap inngår i selskapets totale skattepliktige finansinntekt eller utgift, jf. § 8-15 tredje ledd.

Eventuelt underskudd som fremkommer av inntektstillegget for høy egenkapital, finansposter og valutaposter, kan ikke avregnes mot inntekt fastsatt ved inntreden, inntektsføring av gevinst- og tapskonto el-

ler beskatning ved utdeling av utbytte som overstiger konto for skattlagt inntekt, men kan kun fremføres i fremtidig overskudd av de samme inntektsstørrelser.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag.

"I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 8-15 nytt tredje ledd skal lyde:

(3) Renteinntekter, gevinster ved realisasjon av aksjer og andre finansielle inntekter, unntatt valutagevinster og -tap, er skattepliktige. Tilsvarende kostnader og tap er fradragsberettiget. Dette gjelder likevel ikke gevinst eller tap ved realisasjon av aksje eller andel som nevnt i § 8-11 første ledd d-h. Kostnader og tap etter annet punktum som overstiger inntekter etter første punktum, kommer bare til fradrag for den del som tilordnes selskapets balanseførte finanskapital etter forholdet mellom balanseført realkapital og finanskapital ved inntektsårets utgang. Valutagevinst og -tap inntektsføres eller fradragsføres etter samme forhold. Underskudd etter dette ledd kommer til fradrag i inntekt etter åttende ledd. Underskudd som fremkommer etter reglene i dette ledd kan fremføres mot senere inntekt etter reglene i § 14-6. Underskudd som fremkommer etter dette ledd kommer ikke til fradrag i inntekt fastsatt etter femte og sjette ledd og § 8-14 tredje ledd. Bestemmelsen i § 10-43 om fradragsbegrensningen kommer ikke til anvendelse ved fastsettelse av inntekt som nevnt i dette ledd for kommandittister og stille deltakere innenfor ordningen, eller for deltaker innenfor ordningen som eier andel i selskap som nevnt i § 10-60."

21.6.4.6 FRADRAG FOR UTENLANDSK SKATT

Skatteloven § 16-20 og etterfølgende bestemmelser inneholder regler om at norske skattepliktige på ulike måter får skattefradrag i norsk skatt for skatt betalt i utlandet - kreditfradrag.

Disse medlemmer viser til at det for selskaper innenfor det norske tonnasjeskattesystemet ikke gjennomføres løpende beskatning av skipsfartsinntekter, og at reglene om kreditfradrag innenfor et slikt system har vist seg lite egnet til å forebygge dobbeltbeskatning i praksis. Disse medlemmer ser derfor et behov for både en effektivisering og forenkling av kreditbestemmelsene for selskaper innenfor ordningen.

Disse medlemmer foreslår derfor en særskilt ordning for kreditfradrag i tonnasjebeskattede selskaper. For å sikre full kredit for utenlandske skatter foreslås det at et "kreditfradraget" tillegges selskapets konto for tilbakeholdt skattlagt inntekt, slik at fradraget først blir effektivt enten ved utdeling av utbytte eller ved uttreden av ordningen. Det skilles

ikke mellom kredit for finansinntekter (som kunne vært gitt i skattepliktige finansinntekter) og kredit for driftsinntekter, som tillegges konto for tilbakeholdt skattlagt inntekt. Uavhengig av kilde blir kreditfradraget først effektivt ved utbytteutdeling eller uttreden.

Det prinsipielle utgangspunktet for beregning av kreditfradrag etter dagens regler er at fradraget beregnes til det laveste av den beregnede norske skatten på utenlandsinntekten, og faktisk betalt skatt i utlandet av denne skatten. Disse medlemmer foreslår at dette prinsippet videreføres, likevel slik at det ikke gis kredit i norsk skatt. Den utenlandske skatten omregnes til norsk inntekt basert på den faktiske skattesats som er anvendt i utlandet begrenset opp til 28 pst. Den beregnede inntektsstørrelse tillegges konto for tilbakeholdt skattlagt inntekt i selskapet.

Konto for tilbakeholdt skattlagt inntekt er den konto som fortløpende føres i skatteregnskapet for et skipsfartsselskap, for å holde orden på den beskattede kapital i selskapet. For å unngå dobbeltbeskatning ved utdeling av utbytte eller uttreden av ordningen, blir utbytte som overstiger kontoen skattlagt mens ved uttreden kommer kontoen til fradrag ved beregning av skattepliktig gevinst.

Etter disse medlemmers vurdering vil en ved å øke konto for skattlagt kapital med en inntekt som tilsvarer kreditfradraget oppnå en effektiv forebyggelse av dobbeltbeskatning. Videre vil en slik ordning være symmetrisk da kreditfradraget først får virkning når skipsfartsinntekter opptjent i utlandet som har vært gjenstand for skatteutsettelse i Norge, kommer til beskatning.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 8-18 nytt femte ledd:

(5) Selskap som får sin inntekt fastsatt iht. § 8-15 kan tillegge sin konto for beskattet kapital et beløp beregnet til den utenlandske skatten delt på en hundredel av den norske skattesatsen for alminnelig inntekt, så langt den utenlandske skattesats er mindre eller lik den alminnelige skattesats på alminnelig inntekt. Er den utenlandske skattesats høyere enn den norske skattesatsen, skal hele den inntekten som er gjenstand for beskatning i utlandet tillegges konto for beskattet kapital."

21.6.4.7 KONSERNBIDRAG

Disse medlemmer viser til at skatteloven §§ 10-1 til 10-6 inneholder generelle regler om konsernbidrag. Konsernbidrag innebærer at selskaper innenfor et skattekonsern kan kreve fradrag for over-

føring av skattepliktig overskudd til et annet selskap i konsernet, for beskatning der. Et skattekonsern består av selskaper som er eiet med mer enn 90 pst. av et annet selskap. Dette er særlig praktisk i de tilfeller mottaker har et underskudd, slik at skattebelastningen utjevnes. Formålet med konsernbidragsreglene er følgelig en inntektsutjevning mellom konsernselskaper.

Disse medlemmer viser til finansministerens uttalelse i brev av 10. februar 2000 til Høyres stortingsgruppe, inntatt i Innst. O. nr. 53 (1999-2000) i punkt 2.14.3:

"Jeg er enig i at det etter disse vedtatte endringer i rederiskattereglene kan være materielle grunner som tilsier at konsernbidrag bør kunne ytes mellom rederibeskattede selskaper med inntektsutjevningseffekt. (.....) Jeg vil på denne bakgrunn vurdere nærmere om det bør innføres (begrensede) regler om adgang til å yte konsernbidrag med inntektsutjevningseffekt mellom rederibeskattede selskaper, og komme tilbake til dette i forbindelse med skatteopplegget for 2001."

Disse medlemmer viser til at det fortsatt ikke har kommet noen forslag om slike regler fra Finansdepartementet. Disse medlemmer tar med dette sikte på å følge opp de positive signaler Finansdepartementet tidligere har gitt.

Konsernbidrag er et alternativ til andre former for å beskatte konserner, for eksempel sambeskatning som benyttes i Danmark, hvor hele konsernet under ett, og ikke det enkelte selskap hver for seg som i Norge, beskattes.

Reglene om skipsfartsbeskatning har hatt bestemmelser om konsernbidrag helt fra de ble innført, jf. § 8-18 fjerde ledd. Men konsernbidragsreglene for skipsfartsselskaper har ikke blitt gitt inntektsutjevningseffekt i administrativ praksis, med bakgrunn i uttalelser fra Finansdepartementet.

Disse medlemmer viser til at formålet med regler om konsernbidrag er at et konsern skal kunne utjevne overskudd og underskudd mellom konsernselskapene, slik at det ikke skal få noen skattemessig betydning om man velger å organisere sin virksomhet i en eller flere enheter. På bakgrunn av at netto finansinntekt i et skipsfartsselskap beskattes etter de alminnelige reglene om virksomhetsinntekt i skatteloven, ble det i 1996 innført regler om konsernbidrag for å utjevne beskatningen innenfor et skipsfartskonsern. Imidlertid er gjeldende regler om konsernbidrag mellom skipsfartsselskaper blitt tolket innskrenkende av Finansdepartementet og skattemyndighetene, slik at konsernbidrag ikke har noen skatteutjevningseffekt mellom slike selskaper. Dette innebærer at reglene om konsernbidrag mellom skipsfartsselskaper ikke praktiseres i tråd med formålet med konsernbidragsregelverket.

Disse medlemmer peker videre på at selv om skattemyndighetene har tolket gjeldende regelverk om konsernbidrag innskrenkende slik at det ikke kan ytes med inntektsutjevneende virkning, har overligningsnemnda ved Sentralskattekontoret for storbedrifter uttalt at regelverket på dette området har fått en meget uheldig og forvirrende form, og anbefaler at det ryddes opp i regelverket.

Etter disse medlemmers vurdering bør det i tråd med dette inntas en lovendring som presiserer at konsernbidrag mellom selskaper innenfor tonnasjeskatteordningen på ordinær måte skal ha inntektsutjevneende virkning.

På denne bakgrunn foreslår disse medlemmer at § 8-18 fjerde ledd bokstav b endres slik at konsernbidrag som ytes av inntektsårets skattepliktige inntekt kommer til fradrag hos giver, og tas til inntekt hos mottaker. Konsernbidrag som overstiger det skattepliktige overskudd hos giver og ytes av ubeskattet inntekt, kommer ikke til fradrag, og er heller ikke skattepliktig hos mottaker.

Konsernbidrag som ytes av skattlagt inntekt, reduserer givers konto for skattlagt inntekt og legges til mottakers konto for skattlagt inntekt, som i dag. Konsernbidrag som ikke er fradragsberettiget, anses først tatt fra konto for skattlagt kapital, deretter evt. ubeskattet kapital.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 8-18 tredje og fjerde ledd skal lyde:

(3) Utdeling som nevnt i § 8-15 sjette ledd a nr. 3 regnes som utbytte på mottakende aksjonærs hånd, jf. §§ 10-10 til 10-13.

(4)

- a. Selskaper innenfor ordningen kan yte og motta konsernbidrag fra andre selskaper innenfor ordningen forutsatt at vilkårene for rett til å yte og motta konsernbidrag i § 10-4 er oppfylt.
- b. Ytet konsernbidrag er fradragsberettiget for giver etter § 10-12 og skattepliktig for mottaker etter § 10-13. Givers fradrag er begrenset til netto skattepliktig inntekt, jf. § 8-15 tredje og åttende ledd.
- c. Konsernbidrag etter a som ikke er fradragsberettiget hos giver og ytes av ubeskattet inntekt, skattelegges ikke hos mottaker. Konsernbidrag etter foregående ledd som ytes av skattlagt inntekt, legges til mottakerens konto for skattlagt inntekt. Konsernbidrag som ikke er fradragsberettiget hos giver anses først tatt fra selskapets konto for skattlagt inntekt, jf. § 8-15 fjerde ledd."

21.6.4.8 NYE FORMER FOR ADGANG TIL Å YTE LÅN OG STILLE SIKKERHET TIL SELSKAP UTENFOR ORDNINGEN

Disse medlemmer viser til at skattelovgivningen ikke oppstiller noe forbud mot at aksjeselskaper eller andre selskaper yter lån eller stiller sikkerhet for andre selskaper på markedsmessige vilkår. Et lån er ingen vederlagsfri overføring, men en gjensidig transaksjon der debitor har tilbakebetalingsplikt. Et lån fra et selskap til en aksjonær kan derfor i utgangspunktet ikke skattelegges som et utbytte. Dersom et lån er ytt i strid med aksjelovens regler er det heller ingen automatikk i at lånet må anses som utbytte fordi det var utdelt ulovlig.

I Ot.prp. nr. 11 (1996-1997) konkluderte Finansdepartementet, bl.a. etter innspill fra Norges Rederiforbund, med at det ikke skulle være tillatt å yte lån til utenforstående selskaper. Reglene om dette er nedfelt i skatteloven § 8-12.

I Innst. O. nr. 53 (1999-2000) er det som vedlegg inntatt et brev fra finansministeren til Høyres stortingsgruppe av 10. februar 2000 hvor han til forslaget om å utvide låneforbudet i skatteloven § 8-12 til også å gjelde garanti og annen sikkerhetsstillelse bl.a. uttaler:

"Finansdepartementet vil i løpet av inneværende år vurdere både behovet for ytterligere lempninger av overgangsreglene og om det kan etableres andre ordninger enn forbud mot garanti- og sikkerhetsstillelse som på betryggende vis sikrer skattekreditorenes interesser."

Det er ennå ikke kommet noen forslag fra Finansdepartementet om etablering av andre ordninger enn forbud mot garanti- og sikkerhetsstillelse. Disse medlemmer tar med dette sikte på å innføre slike ordninger på et betryggende grunnlag.

Forbudet har i praksis skapt problemer for en effektiv finansiering i en del selskapsgrupperinger. Dette skyldes i hovedsak den sedvanlige finansieringsmåten ved innlån til holdingselskapet, hvor långiver som hovedregel krever pant i skip som eies av underliggende datterselskaper (flåtelån).

Reglene for aksjeselskapers adgang til å kunne yte lån eller stille sikkerhet for en aksjeeier, er regulert i aksjeloven § 8-7 nr. 1 og allmennaksjeloven § 8-7 nr. 1. Det er gjennom denne lovgivningen tatt hensyn til bl.a. kreditorinteressene ved utlån fra selskapet, herunder skattekreditorenes interesser. Det synes derfor ikke å være noen selskapsrettslige betenkeligheter med å tillate selskaper innenfor ordningen å kunne yte lån til selskap utenfor ordningen dersom vilkårene i aksjelovene er oppfylt.

Etter disse medlemmers syn er det derfor et spørsmål om det skattemessig er nødvendig med noen særregel for disse selskapene, jf. dagens § 8-12.

Muligheten til å ta ut skjulte utbytter dersom det tillates å yte lån til selskap utenfor ordningen må anses som ubetydelig. Det vil også være lett for skattemyndighetene å avdekke illojale forhold av denne typen. Med den avgrensede virksomheten man finner i de selskaper som underlegges særskilt ligning for rederibeskatning, kan det legges til grunn at forholdene vil være tilstrekkelig gjennomsiktede. Det vises også til at etter skatteloven § 13-1 nr. 1 skal alle mellomværender mellom beslektede skattytere prises etter armlengdeprinsippet, dvs. at lån og garantier etc. må prises på markedsmessige vilkår. Dersom et lån prises markedsmessig kan det derfor ikke være grunnlag for å anse en låntaker for å disponere over kapital uten beskatning. I tillegg kommer at kapitaltransaksjoner er den type mellomværender som det er enklest å finne en markedsmessig pris på.

Skipsfartsbeskatningen har nå også virket en tid og ligningsmyndighetene har opparbeidet seg en betydelig kompetanse på området. Behovet for å ha et absolutt forbud er derfor ikke lenger så nødvendig som det var i oppstartsfasen.

Det følger av aksjeloven og allmennaksjeloven § 8-7 tredje ledd nr. 2 at selskapet bare kan gi kreditt eller stille sikkerhet til fordel for en aksjeeier eller noen av aksjeeierens nærstående innenfor rammen av de midler som selskapet kan benytte til utdeling av utbytte og bare når det stilles betryggende sikkerhet for kravet på tilbakebetaling eller tilbakesøking. De ovennevnte vilkårene kan imidlertid fravikes dersom det ytes lån eller stilles sikkerhet overfor morselskapet eller et annet selskap i konsernet. Disse medlemmer foreslår derfor at det ikke skal være noen slike unntak dersom det ytes lån til et annet konsernselskap utenfor skipsfartsbeskatningen. Selv ved lån til morselskap eller annet konsernselskap skal utbyttekravene være oppfylt, samt et krav om at det er stilt betryggende sikkerhet, dersom låntaker er utenfor ordningen.

Disse medlemmer foreslår også en endring av skatteloven § 8-12 som medfører omvendt bevisbyrde for skipsfartsselskapene i denne type saker. Dersom det ikke fremlegges tilfredsstillende dokumentasjon fra skipsfartsselskapene på låneforholdet eller prisingen, kan derfor ligningsmyndighetene velge å se bort fra låneforholdet ved ligningen av selskapet.

Disse medlemmer viser også til at det ikke eksisterer noe låneforbud tilsvarende det norske i det danske tonnasjebeskatningssystemet.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 8-12 skal lyde:

§ 8-12 Lån og sikkerhetsstillelse

Unntaket i aksjeloven § 8-7 tredje ledd andre alternativ kommer ikke til anvendelse på lån eller sikkerhetsstillelse til fordel for konsernselskap, jf. aksjeloven og allmennaksjeloven § 1-3, utenfor ordningen. Skatteloven § 13-1 nr. 2 kommer også til anvendelse på lån og sikkerhetsstillelse mellom selskaper innenfor ordningen. Tilsvarende gjelder for slike disposisjoner ytet til eller til fordel for skattytere utenfor ordningen med direkte eller indirekte eierinteresser i selskapet, eller til skattyterens nærstående. Som nærstående regnes skattyterens foreldre, ektefelle, ektefelles foreldre, barn, barnebarn, samboer eller samboers foreldre."

21.6.4.9 ADGANG TIL Å EIE UTENLANDSKE IKKE-BØRSNOTERTE SKIPSFARTSSELSKAPER

Innenfor ordinært beskattet virksomhet er det fri adgang for norske skattytere å eie aksjer i utenlandsk virksomhet. Dette gjelder for så vel både børsnoterte som ikke-børsnoterte utenlandske aksjeselskaper.

Etter det norske tonnasjeskattesystemet kan selskaper innenfor ordningen eie aksjer i både norsk og utenlandsk børsnotert virksomhet. Avkastning av og gevinst på slik investering vil normalt bli betraktet som skattepliktig finansinntekt. Videre tillates aksjeselskaper innenfor det norske tonnasjeskatteregimet å eie aksjer i ikke-børsnoterte norske selskaper, forutsatt at disse skatlegges etter tonnasjeskattesystemet. Avkastning av og gevinst på slik investering betraktes som skattefri skipsfartsinntekt.

Etter gjeldende regler er det ikke adgang for norske rederibeskattede selskaper til generelt å eie aksjer i ikke-børsnoterte utenlandske selskaper. Dette forbudet medfører en sterk begrensning i norske rederi- og offshoreselskapers muligheter til å eie, overta eller delta i utenlandsk skipsfartsvirksomhet.

Etter disse medlemmers syn er det i utgangspunktet ingen fundamentale hensyn som tilsier at norske aksjeselskaper innenfor tonnasjeskatteordningen ikke bør ha adgang til å kunne eie aksjer i ikke-børsnoterte utenlandske selskaper som driver skipsfartsvirksomhet. Det foreslås derfor at dette tillates. Med skipsfartsvirksomhet forstås her utenlandsk selskap som har inntekter knyttet til utleie og drift av egne og innleide skip eller flyttbare innretninger.

Disse medlemmer viser i denne sammenheng til at de øvrige europeiske tonnasjeskattesystemene tillater eie av alle typer aksjer, herunder også eierandeler i ikke-børsnoterte utenlandske skipsfartsselskaper. En adgang til å eie tilsvarende eiendeler innenfor den norske ordningen, vil således innebære en større konkurranseleikhet mellom den norske ton-

nasjeskatteordningen og ordningene en finner ellers i Europa.

En sentral forutsetning ved innføringen av den norske rederiskatteordningen var å motvirke at ubeskattede skipsfartsinntekter ble kanalisert over i annen type virksomhet uten beskatning. Etter disse medlemmers oppfatning forutsettes det derfor at dersom det utenlandske ikke-børsnoterte skipsfarts-selskapet også driver annen type virksomhet, vil eierandelen i utgangspunktet være en ulovlig eiendel, og kunne medføre plikt til uttreden. Eierandel i utenlandsk ikke-børsnotert skipsfartsselskap skal således være en lovlig, men ikke kvalifiserende eiendel.

Ovennevnte innebærer videre at utbytte fra et slikt utenlandsk ikke-børsnotert aksjeselskap som driver skipsfartsvirksomhet ikke vil være gjenstand for beskatning, på samme måte med annen utbytteutdeling mellom aksjeselskaper som kvalifiserer for den norske tonnasjeskatteordningen.

Disse medlemmer forutsetter at departementet med hjemmel i skatteloven § 8-20 kan gi utfyllende bestemmelser for å motvirke eventuelle utilsiktede eller uønskede konsekvenser av denne regelendringen.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 8-11 første ledd ny bokstav h skal lyde:

h. Aksjer i utenlandsk ikke-børsnotert selskap som driver skipsfartsvirksomhet.

§ 8-11 annet ledd skal lyde:

(2) Eierandel i selskap som nevnt i første ledd e-h må være minst tre prosent gjennom hele inntektsåret. Vilkåret i første punktum gjelder bare aksjonærer og deltakere som er selskaper innenfor ordningen.

§ 8-15 nytt syvende ledd siste punktum skal lyde:

Utdeling av kapital fra selskap som nevnt i § 8-11 h skattlegges ikke."

21.6.4.10 ADGANG TIL Å EIE DELTAKERLIGNEDE SELSKAPER I KJEDE

Disse medlemmer legger til grunn at det ikke er noen begrensning i skatteloven for at deltagerlignede selskaper kan eie andeler i andre deltagerlignede selskaper.

Deltakerlignede selskaper innenfor tonnasjeskattordningen, herunder også NOKUS-selskaper, kan ikke eie aksjer eller andeler i andre deltagerlignede selskaper. De førstnevnte selskaper må eie fartøy som nevnt i skatteloven § 8-11 første ledd a eller b di-

rette, jf. § 8-11 tredje ledd annet punktum og Innst. O. nr. 37 (1996-1997).

Det norske tonnasjeskattesystemet inneholder en rekke regler som legger bånd på selskapenes organisatoriske handlefrihet, bl.a. forbudet mot å eie deltagerlignede selskaper i kjede. Begrensninger av denne type gir norske rederi- og offshoreselskaper mindre organisatorisk handlefrihet og muligheter enn det utenlandske selskaper tillates etter tonnasjeskattregimene for øvrig i Europa. En tilpasning for å gjøre det norske regelverket mer EU-konformt vil derfor innebære at det åpnes for å eie deltagerlignede selskaper i kjede.

Disse medlemmer ser at et viktig hensyn bak dagens regel var ligningstekniske hensyn. Ligningen av deltagerlignede selskap har imidlertid endret seg siden regelen ble innført.

Kravet om beregning av fradragsrammer for deltagerlignede selskaper som sådan ble fjernet høsten 2000, tillegget for høy egenkapital og skattlegging av finansinntekter gjennomføres nå isteden på deltakerens hånd. Således er de ligningstekniske hensyn, som tidligere ble anført mot en slik adgang, i dag langt mindre fremtredende. Et eventuelt merarbeid anses nå å bli begrenset til kontroll av det deltakerlignede selskapets virksomhet. Denne kontrollen gjennomføres allerede for andre deltakerlignede selskaper, og vil neppe utgjøre noen ekstra belastning for ligningsmyndighetene.

På denne bakgrunn foreslår disse medlemmer at selskaper innenfor tonnasjeskatteordningen gis adgang til å eie deltakerlignede selskaper i flere ledd. Forslaget innebærer at både ansvarlige selskaper, kommandittselskap og NOKUS-selskaper kan eie selskapsandeler i tilsvarende selskaper, så fremt kravet til eierandel er oppfylt. Det er også en forutsetning at de deltakerlignede selskapene får inntekten fastsatt etter reglene i skatteloven § 8-15.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 8-11 første ledd bokstav e og f skal lyde:

- e. andel i deltakerlignet selskap mv. som nevnt i § 10-40, som kun eier eiendeler som nevnt under a-e, og hvor inntekten fastsettes etter § 8-15.
- f. aksjer i selskap som nevnt i § 10-60, som kun eier eiendeler som nevnt under a-f og hvor inntekten fastsettes etter § 8-15.

§ 8-11 tredje ledd skal lyde:

(3) Aksjeselskapet, allmennaksjeselskapet og selskap som nevnt i første ledd g, må eie fartøy som nevnt i første ledd a eller b eller andel eller aksje i sel-

skap som nevnt i første ledd e-h. Selskap som nevnt i første ledd e-f må eie fartøy som nevnt i første ledd a eller b eller andel i selskap som nevnt i første ledd e-f."

21.6.4.11 FORHOLDSMESSIGHETSVURDERING AV PLIKT TIL UTTREDEN

Disse medlemmer legger til grunn at etter skatteloven § 8-17 første ledd bokstav b skal et skipsfartsselskap anses trådt ut av ordningen dersom vilkårene som nevnt i §§ 8-11 til 8-13 brytes. Selskapet skal da beskattes etter de alminnelige skattereglene fra og med det inntektsåret da bruddet oppstod, jf. § 8-17 innledningsvis.

Ved pliktig uttreden skal det foretas et inntektsoppgjør etter reglene i § 8-17 nr. 2.

Etter skatteloven § 8-17 tredje ledd første punktum skal et selskap innenfor ordningen likevel ikke anses trådt ut etter § 8-17 første ledd bokstav b dersom brudd på vilkårene etter § 8-11, § 8-12 og § 8-13 første og annet ledd rettes innen to måneder etter at bruddet oppstod. Dette gjelder likevel ikke ved gjentatt brudd på vilkår i § 8-12 og § 8-13 første og annet ledd innen tre år regnet fra det tidspunkt forrige brudd ble rettet, jf. § 8-17 tredje ledd annet punktum. Rettingsadgangen forlenger heller ikke fristene etter § 8-11 fjerde og femte ledd.

Skatteloven § 8-17 sonderer imidlertid ikke mellom de tilfeller der selskapet bevisst har overtrådt vilkårene i §§ 8-11 til 8-13 og de tilfeller der bruddet ikke kan henføres til noen forsettlig eller uaktsom handling. Konsekvensene av å bryte vilkårene dersom rettefristen er utløpt er at selskapet er trådt ut av ordningen fra og med det inntektsåret da vilkårene brytes. Som nevnt vil selskapet da bli skattlagt for hele verdistigningen selskapene har undergått i perioden innenfor ordningen, med unntak for den skattleggingen som har funnet sted underveis.

Reglene om uttreden ved vilkårsbrudd har en viktig funksjon for å sikre at en ikke får illojale tilpasninger til regelverket. Konsekvensene ved å måtte tre ut av ordningen dersom rettefristen i § 8-17 er utløpt vil imidlertid ikke alltid stå i forhold til bruddets omfang og den aktsomhet som er utvist.

Ved brudd på vilkårene er plikten til uttreden, forutsatt at rettefristen er utløpt, absolutt. Dette innebærer at selskapet må tre ut av ordningen, uavhengig av hva årsaken til bruddet er, hvor graverende bruddet er, eller hvilke skattemessige betydning dette har hatt. Reglene i skatteloven § 8-17 første ledd, slik de lyder, kan i sin ytterste konsekvens medføre at selskapet, ved en feilaktig kreditering av en reiseregning (ulovlig lån), må tre ut av ordningen. Den absolute plikten til uttreden medfører også at selskapene, av frykt for utilsiktet å bryte vilkårene, lar være å gjennomføre normale forretningsmessige transaksjoner.

I lovgivningen er det vanligvis en naturlig forholds-messighet mellom et pliktbrudd og det reaksjonsmiddel som kan nyttes overfor den som er ansvarlig for bruddet. Det vises i denne forbindelse til ulike avtalerettslige lovgivninger hvor det kreves vesentlig mislighold for å kunne heve en avtale, kjøpsrettslige lovgivninger hvor det kreves vesentlig mangel for å heve, arbeidsrettslige lovgivninger hvor det kreves kvalifisert pliktbrudd for å kunne reagere med oppsigelse eller avskjed og tvangsfullbyrdelseslovens bestemmelser om midlertidig forføyning hvor det kreves vesentlig fare for tap eller skade for å kunne få stanset en virksomhet. Det bør derfor være en viss forholds-messighet mellom den foretatte feilen og den strenge reaksjonen som en uttreden fra ordningen medfører.

På bakgrunn av dette foreslår disse medlemmer en ny bestemmelse inntatt i § 8-17 tredje ledd nytt annet punktum. Regelen innebærer at selv om det isolert sett foreligger et brudd på vilkårene som nevnt i §§ 8-11 til 8-13 og rettefristen i § 8-17 tredje ledd første punktum er utløpt, skal selskapet likevel ikke anses trådt ut av ordningen dersom en pliktig uttreden vil være en uforholdsmessig reaksjon. Denne forholds-messighetsvurderingen skal baseres på bruddets art og omfang, skattyters aktsomhet, disposisjonens økonomiske betydning, samt hvorvidt forholdet ellers strider mot tonnasjeskattesystemets grunnleggende prinsipper.

Skjønnsutøvelsen som vil måtte foretas av ligningsmyndighetene vil kunne overprøves av domstolene dersom vedtaket om uttreden fra ordningen bringes inn for retten. Domstolene vil for eksempel kunne prøve om det fremstår som et uforholdsmessig tiltak at selskapet blir kastet ut av ordningen på bakgrunn av den feilen som er blitt begått.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 8-17 tredje ledd skal lyde:

(3) Selskapet anses ikke trådt ut etter første ledd b dersom brudd på vilkårene etter § 8-11, § 8-12 og § 8-13 første og annet ledd rettes innen to måneder etter at bruddet oppstod. Selskapet anses heller ikke trådt ut etter første ledd b dersom plikten til uttreden, sett i forhold til bruddets art og omfang, skattyters aktsomhet og forholdene for øvrig, vil innebære et uforholdsmessig tiltak overfor selskapet. Første punktum og annet punktum gjelder ikke ved gjentatt brudd på vilkår i § 8-12 og § 8-13 første og annet ledd innen tre år regnet fra det tidspunktet forrige brudd ble rettet. Denne bestemmelse forlenger ikke fristene etter § 8-11 fjerde og femte ledd."

21.6.4.12 IKRAFTTREDELSE

Lovendringene under 21.6.2 og 21.6.4 foreslås å tre i kraft 1. januar 2003 med virkning for inntektsåret 2003.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Budsjett-innst. S. nr. 8 (2002-2003) fra næringskomiteen, der rammevilkår for de maritime næringene blir drøftet.

21.7 Bunnfradrag trygdeavgift

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Kystpartiet viser til sine merknader i Budsjett-innst. S. nr. 1 (2002-2003) og fremmer følgende forslag:

"I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endring:

§ 23-3 fjerde ledd skal lyde:

Det skal ikke betales avgift når inntekten er mindre enn 34 600 kroner. Avgiften må ikke utgjøre mer enn 25 pst. av den del av inntekten som overstiger 34 600 kroner.

II

Endringen under I trer i kraft straks og med virkning fra og med inntektsåret 2003."

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til merknad i Budsjett-innst. S. nr. 1 (2002-2003) punkt 3.10 og fremmer følgende forslag:

"I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endring:

§ 23-3 fjerde ledd skal lyde:

Det skal ikke betales avgift når inntekten er mindre enn 40 000 kroner. Avgiften må ikke utgjøre mer enn 25 pst. av den del av inntekten som overstiger 40 000 kroner."

21.8 Utbytteskatt

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at disse medlemmer og mellompartiene i statsbudsjettet for 2001 ble enige om å innføre en skatt på utbytte på mottakers hånd. Denne skatten skulle være midlertidig, inntil et nytt system for nærings- og kapitalbeskatning var på plass. Til tross for at et slikt system fortsatt var under utredning, valgte regjeringen Bondevik II å fjerne utbytteskatten i 2002-budsjettet.

Disse medlemmer går inn for å gjeninnføre utbytteskatten inntil et nytt system for nærings- og kapitalbeskatning er på plass. Skattesatsen settes til 14 pst., og det gis et grunnfradrag på 10 000 kroner. Ingen annen inntektsart er så skjevt fordelt mellom ulike grupper som aksjeinntekter. En liten gruppe mennesker med høy inntekt mottar mesteparten av utbetalt aksjeutbytte. Internasjonalt er det også vanlig med en egen skatt på utbetalt utbytte.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 10-12 første ledd og nytt annet ledd skal lyde:

(1) Godtgjørelse fastsettes til mottatt utbytte multiplisert med halvparten av aksjonærens skattesats for alminnelig inntekt.

(2) I følgende tilfeller fastsettes likevel godtgjørelsen til mottatt utbytte multiplisert med aksjonærens skattesats:

- Mottaker av utbyttet er et aksjeselskap eller likestilt selskap etter § 10-1 første ledd.
- Mottatt utbytte til aktiv aksjonær, så langt utbyttet ikke overstiger den beregnede personinntekt som tilordnes aksjonæren fra selskapet i det inntektsåret utbyttet utdeles.
- For den del av samlet utbytte til aksjonæren som ikke overstiger 10 000 kroner (bunnfradrag).

Nåværende annet, tredje og fjerde ledd blir henholdsvis tredje, fjerde og femte ledd.

§ 10-32 annet ledd skal lyde:

(2) Inngangsverdien settes til anskaffelsesverdien, eventuelt med opp- eller nedregulering med et beløp fastsatt etter § 10-34 eller § 10-35. Er beløp fastsatt etter § 10-34 positivt, skal inngangsverdien ved realisasjon som nevnt i § 10-37, og realisasjon ved overføring av aksje til selskapet som har utstedt aksjen, reguleres med halvparten av beløpet. Forrige punktum får ikke anvendelse på realisasjon foretatt av aksjeselskap og likestilt selskap etter § 10-1 første ledd, ved realisasjon av andel i verdipapirfond, eller ved realisasjon som nevnt i § 2-5 første ledd bokstav b og annet ledd bokstav a. Anskaffelsesverdien settes til det beløp skattyter har betalt for aksjen dersom ikke annet er bestemt.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med 14. november 2002."

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til sine merknader i Budsjett-innst. S. nr. 1 (2002-2003) og fremmer følgende forslag:

"I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 10-12 første ledd og nytt annet ledd skal lyde:

(1) Godtgjørelse fastsettes til mottatt utbytte multiplisert med 11/28 av aksjonærens skattesats for alminnelig inntekt.

(2) I følgende tilfeller fastsettes likevel godtgjørelsen til mottatt utbytte multiplisert med aksjonærens skattesats:

- a. Mottaker av utbytte er et aksjeselskap eller likestilt selskap etter § 10-1 første ledd
- b. Mottatt utbytte til aktiv aksjonær, så langt utbyttet ikke overstiger den beregnede personinntekt som tilordnes aksjonæren fra selskapet i det inntektsår utbytte utdeles

Nåværende annet, tredje og fjerde ledd blir henholdsvis tredje, fjerde og femte ledd.

§ 10-32 annet ledd skal lyde:

(2) Inngangsverdien settes til anskaffelsesverdien, eventuelt med opp- eller nedregulering med et beløp fastsatt etter § 10-34 eller § 10-35. Er beløp fastsatt etter § 10-34 positivt, skal inngangsverdien ved realisasjon som nevnt i § 10-37, og realisasjon ved overføring av aksje til selskapet som har utstedt aksjen, reguleres med 11/28 av beløpet. Forrige punktum får ikke anvendelse for realisasjon foretatt av aksjeselskap eller likestilt selskap etter § 10-1 første ledd, for realisasjon av andel i verdipapirfond, eller ved realisasjon som nevnt i § 2-5 første ledd bokstav b og annet ledd bokstav a. Anskaffelsesverdien settes til det beløp skattyter har betalt for aksjen dersom ikke annet er bestemt.

II

Endringene under I trer i kraft straks og med virkning fra og med inntektsåret 2003."

21.9 Avskrivningssatser for petroleumssektoren

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til sine merknader i Budsjett-innst. S. nr. 1 (2002-2003) og fremmer følgende forslag:

"I

I lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv. gjøres følgende endring:

§ 3 bokstav b første avsnitt skal lyde:

Utgifter til erverv av rørledning og produksjonsinnretning med de installasjoner som er en del av eller tilknyttet slik innretning, kan kreves avskrevet under ett med inntil 10 prosent av saldo pr. år.

II

Endringen under I trer i kraft straks og med virkning fra og med inntektsåret 2003."

21.10 Aksjerabatt

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at ved beregning av formuesskatt på unoterte aksjer verdsettes disse til 65 pst. av aksjenes skattemessige verdi. Formuesverdien, som er basert på den skattemessige verdien av eiendelene, vil normalt være vesentlig lavere enn aksjens reelle verdi. Aksjer notert på SMB-listen ved Oslo Børs verdsettes til 65 pst. av kursverdien. Disse medlemmer går inn for å heve verdsettingen til 100 pst. av skattemessig verdi på ikke-børsnoterte selskaper og 100 pst. av kursverdien på aksjer notert på SMB-listen. Også grunnfondsbevis skal verdsettes til 100 pst. av kursverdien. Endringene skal gjelde første gang ved ligningen for inntektsåret 2003.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 4-12 andre, tredje og fjerde ledd skal lyde:

(2) Aksje notert på SMB-listen ved Oslo Børs verdsettes til kursverdien 1. januar i ligningsåret.

(3) Ikke-børsnotert aksje verdsettes til aksjens forholdsmessige andel av aksjeselskapets eller allmennaksjeselskapets samlede skattemessige formuesverdi 1. januar året før ligningsåret fordelt etter pålydende.

(4) Ikke-børsnotert aksje i utenlandsk selskap verdsettes til aksjens antatte salgsverdi 1. januar i ligningsåret. Aksjen skal verdsettes etter tredje ledd når skattyteren krever dette og kan sannsynliggjøre selskapets skattemessige formuesverdi.

§ 4-13 første ledd skal lyde:

(1) For aksjeselskap eller allmennaksjeselskap som er stiftet året før ligningsåret, settes aksjeverdien til summen av aksjenes pålydende beløp og overkurs. Er stiftelsen skjedd ved overgang fra personlig firma til aksjeselskap eller allmennaksjeselskap, legges verdien 1. januar i ligningsåret til grunn, fastsatt i samsvar med § 4-12 tredje ledd.

II

I lov 21. juni 2002 nr. 32 om endringer i lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner mv. (omdanning av sparebanker til aksjeselskap eller allmennaksjeselskap) gjøres følgende endring:

Vedtak VI, om endring i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) § 4-12 sjette ledd, oppheves.

III

Endringene under I og II trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2003."

21.11 Fondsavsetning for eiere av fiskefartøy

Komiteens medlem fra Kystpartiet mener at man må ta hensyn til fiskerienes spesielle karakter når skattesystemet utformes. Fiskerne kan dessverre ikke som mange andre yrker øke sin inntjening gjennom bedre utnytting av investert kapital og økt arbeidsinnsats. Dette fordi man vanskelig kan planlegge årlig tilvekst innen fiskebestandene og man kan heller ikke verken på kort eller lang sikt planlegge for eksempel vær- og sjøforholdene. Man kan derfor ikke gjennomføre en langsiktig planlegging av fremtidig inntekt og avkastning. Svingningene innenfor inntekt og avkastning er i all hovedsak naturgitte. Derfor bør næringsaktørene innen fiskerierne ha mulighet til å gjøre fondsavsetninger i gode tider for å bygge opp egenkapital og reserver til å møte dårlige tider og til å investere i nye fartøyer og utstyr, som er særdeles kapitalkrevende.

Dette medlem fremmer følgende forslag:

"I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endring:

Ny § 8-7 skal lyde:

§ 8-7 Fondsavsetning for eiere av fiskefartøy

(1) Skatteyder som driver fiskerivirksomhet med eget fiskefartøy, eller som leier ut slikt fartøy til andre som benytter fartøyet i fiskerivirksomhet, kan kreve fradrag i alminnelig inntekt for avsetning til fond etter reglene i denne bestemmelse.

(2) Avsetningen er begrenset oppad til 30 pst. av årets alminnelige inntekt av virksomhet som nevnt i foregående ledd.

(3) Krav om avsetning må fremmes innen utløpet av selvangivelsesfristen.

(4) Beløp som det er gitt fradrag for etter bestemmelsene foran, skal legges til skatteyderens inntekt for det året midlene disponeres, og senest ved ligningen for det femte året etter at det ble gitt fradrag for beløpet.

(5) Departementet gir forskrift til utfylling og gjennomføring av denne bestemmelsen."

21.12 Endring i delingsreglene

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at inntekter fra næringsvirksomheter hvor eierne deltar aktivt, er dels avkastning på arbeid og dels avkastning på kapital, uten at dette skillet kommer fram i regnskapet. Fordi skattesatsen for arbeidsinntekt (personinntekt) er høyere enn satsen for kapitalinntekt (alminnelig inntekt), er det nødvendig med regler for næringsdrivende som bestemmer hvordan den samlede inntekten skal fordeles på arbeid og kapital. Med dagens regler for begrensnings av personinntekt for ikke-liberale foretak klassifiseres en for liten del av inntekten som arbeidsinntekt. Arbeiderpartiet foreslår derfor å endre reglene slik at en større del av inntekten beskattes som arbeidsinntekt (inntekt opp til 23G og inntekt over 75G skattlegges som personinntekt, mens inntekt mellom 23G og 75G skattlegges som alminnelig inntekt).

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 12-17 første ledd skal lyde:

Dersom skatteyderens samlede personinntekt fra foretak der det fastsettes beregnet personinntekt ville overstige 23 ganger folketrygdens grunnbeløp (G), skal beregnet personinntekt begrenses så langt beløpsgrensen ville bli overskredet. Personinntekt fra foretak som overstiger 75G skal likevel ikke begrenses ved fastsettelse av beregnet personinntekt. Annen personinntekt enn beregnet personinntekt, jf. § 12-2, skal ikke begrenses.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2003."

21.13 Opsjonsbeskatning

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener at dagens modell for beskatning av opsjoner i arbeidsforhold gir en skattekreditt som først og fremst kommer bedriftsledelsen og høyt lønnede til gode. Arbeiderpartiet er skeptisk til bruk av opsjoner som avlønning fordi dette bidrar til større ulikhet, med negative virkninger for lønnsdannelsen, og økte problemer med innsidehandel. En opsjon representerer en økonomisk fordel for den ansatte og bør likestilles med kontant lønnsutbetaling. Den foreslåtte innstramningen innebærer at børsnoterte opsjoner lønnsbeskattes ved tildelingen, samtidig som eventuell ytterligere gevinst beskattes ved innløsning eller salg av opsjonen. Fordelen av ikke-børsnoterte opsjoner skal ved innløsning eller salg beskattes på samme måte som lønn.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"I

I lov av 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 5-14 tredje ledd bokstav a første punktum skal lyde:

Fordel ved innløsning eller salg av ikke-børsnotert rett til erverv av eller salg av aksje eller grunnfondsbevis i arbeidsforhold, regnes som fordel vunnet ved arbeid etter § 5-10.

§ 5-14 tredje ledd bokstav b skal lyde:

Fordel ved erverv av og ved senere innløsning eller salg av børsnotert rett til erverv av eller salg av aksje eller grunnfondsbevis, regnes som fordel vunnet ved arbeid etter § 5-10. Fordelen fastsettes slik:

1. Ved erverv av retten settes fordelene til dens verdi ved ervervet, fratrukket skattyterens kostpris for retten.
2. Ved innløsning av rett til erverv av aksje eller grunnfondsbevis settes fordelene til den del av differansen mellom aksjens eller grunnfondsbevisets omsetningsverdi og innløsningsprisen som overstiger skattyterens kostpris for retten og skattlagt fordel etter nr. 1 ved ervervet av retten. Ved innløsning av rett til salg av aksje eller grunnfondsbevis settes fordelene til differansen mellom innløsningsprisen og aksjens eller grunnfondsbevisets omsetningsverdi, fratrukket kostprisen.
3. Ved salg av retten settes fordelene til den del av differansen mellom salgssum og kostpris som overstiger skattlagt fordel etter nr. 1 ved ervervet av retten. Overføring av slik rett til nærstående

regnes ikke som salg etter denne bokstav. Som nærstående regnes i alle tilfelle personer som skattyteren er i slekt eller svogerskap med i opp- eller nedstigende linje, samt første og andre side- eller nedstigende linje, samt første og andre side- eller nedstigende linje. Innløsning fra den nærstående til annen ikke nærstående regnes som innløsning eller salg fra skattyteren.

4. Beløp som er skattlagt ved ervervet etter nr. 1, kan fradras i inntekt ved senere bortfall av retten. Ved utnyttelse av retten i form av innløsning til lavere verdi enn ervervsbeløpet, gis slikt fradrag for differansen mellom ervervsbeløpet og innløsningsverdien. Med innløsningsverdi menes her omsetningsverdien av den underliggende aksje eller grunnfondsbevis på innløsningsstidspunktet, fratrukket innløsningsprisen. Ved utnyttelse av retten i form av salg til lavere pris enn ervervsbeløpet, gis slikt fradrag for differansen mellom ervervsbeløpet og salgssummen.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2003."

21.14 Rettsgebyret

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet fremmer følgende forslag:

"I

I lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr gjøres følgende endring:

§ 1 annet ledd skal lyde:

Gebyret beregnes med utgangspunkt i et grunngebyr kalt rettsgebyret. Dette utgjør kr 740.

II

Loven trer i kraft 1. januar 2003."

21.15 Minstefradrag

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti fremmer følgende forslag:

"I lov 26. mai 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 6-32 første ledd skal lyde:

§ 6-32 Beregning av minstefradrag

(1) Minstefradraget fastsettes til et beløp som svarer til 24 pst. av summen av inntekt som omfattes av § 6-31. Beregningsgrunnlag avrundes nedover til nærmeste tall som kan deles med 100. Stortinget fastsetter den nedre og øvre grense for minstefradrag. Stortinget kan fastsette en særskilt nedre grense for

minstefradrag som beregnes av og gis i inntekt som omfattes av § 6-31 første ledd a, c eller d eller annet ledd. Skattyter som både har inntekt som nevnt i foregående punktum og inntekt som omfattes av § 6-31 første ledd b, gis det høyeste av

- a) minstefradrag beregnet med særskilt nedre grense, men uten at minstefradrag beregnes av inntekt omfattes av § 6-31 første ledd b, eller
- b) minstefradrag beregnet av samlet inntekt, men uten at særskilt nedre grense kommer til anvendelse."

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Budsjett-innst. S. nr. 1 (2002-2003) punkt 3.3, der dette medlem foreslår å heve prosentsatsen i minstefradraget til 27,5 pst., og fremmer følgende forslag:

"I lov 26. mars 1999 nr. 19 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres slik endring:

§ 6-32 første ledd skal lyde:

§ 6-32 Beregning av minstefradrag

(1) Minstefradraget fastsettes til et beløp som svarer til 27,5 pst. av summen av inntekt som omfattes av § 6-31. Beregningsgrunnlag avrundes nedover til nærmeste tall som kan deles med 100. Stortinget fastsetter den nedre og øvre grense for minstefradrag. Stortinget kan fastsette en særskilt nedre grense for minstefradrag som beregnes av og gis i inntekt som omfattes av § 6-31 første ledd a, c eller d eller annet ledd. Skattyter som både har inntekt som nevnt i foregående punktum og inntekt som omfattes av § 6-31 første ledd b, gis det høyeste av

- a) minstefradrag beregnet med særskilt nedre grense, men uten at minstefradrag beregnes av inntekt omfattes av § 6-31 første ledd b, eller
- b) minstefradrag beregnet av samlet inntekt, men uten at særskilt nedre grense kommer til anvendelse."

21.16 Skattefradrag for enslige

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at aleneboende utgjør en stor del av antall husholdninger i landet. Aleneboende får i dag en forholdsvis mye større belastning som følge av høye grunnavgifter for eksempel på vann og renovasjon. Derfor mener dette medlem at det er riktig at det gis et særskilt fradrag i skatt på 1 000 kroner for enpersonshusholdninger med inntekt under 180 000 kroner.

Dette medlem fremmer derfor følgende forslag:

"I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 16-1 skal lyde:

§ 16-1 Fradrag i skatt for enslige

(1) Enslig personlig skattyter som ikke bor i husstandsfellesskap med andre, gis fradrag i skatt og trygdeavgift når alminnelig inntekt ikke overstiger et beløp på 180 000 kroner.

(2) Fradrag som nevnt i forrige ledd skal være 1 000 kroner.

(3) Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av denne paragraf. Når særlige hensyn tilsier det, kan departementet utvide eller begrense kretsen av personer som har krav på fradrag etter denne paragraf."

22. FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet:

Forslag 1

I lov 26. juni 1998 nr 47 om fritids- og småbåter gjøres følgende endring:

§ 4 nr. 5 skal lyde:

5. innkreving av skatt, merverdiavgift, toll og gebyrer i tilknytning til båter og båtmotorer, samt avgifter for båtmotorer.

Forslag fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 2

I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 4-12 andre, tredje og fjerde ledd skal lyde:

(2) Aksje notert på SMB-listen ved Oslo Børs verdsettes til kursverdien 1. januar i ligningsåret.

(3) Ikke-børsnotert aksje verdsettes til aksjens forholdsmessige andel av aksjeselskapets eller allmennaksjeselskapets samlede skattemessige formuesverdi 1. januar året før ligningsåret fordelt etter pålydende.

(4) Ikke-børsnotert aksje i utenlandsk selskap verdsettes til aksjens antatte salgsverdi 1. januar i ligningsåret. Aksjen skal verdsettes etter tredje ledd når skattyteren krever dette og kan sannsynliggjøre selskapets skattemessige formuesverdi.

§ 4-13 første ledd skal lyde:

(1) For aksjeselskap eller allmennaksjeselskap som er stiftet året før ligningsåret, settes aksjeverdien til summen av aksjenes pålydende beløp og overkurs. Er stiftelsen skjedd ved overgang fra personlig firma til aksjeselskap eller allmennaksjeselskap, legges verdien 1. januar i ligningsåret til grunn, fastsatt i samsvar med § 4-12 tredje ledd.

II

I lov 21. juni 2002 nr. 32 om endringer i lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner mv. (omdanning av sparebanker til aksjeselskap eller allmennaksjeselskap) gjøres følgende endring:

Vedtak VI, om endring i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) § 4-12 sjette ledd, oppheves.

III

Endringene under I og II trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2003.

Forslag fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre:

Forslag 3

I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 6-83 første ledd annet punktum skal lyde:

Særfradraget kan ikke overstige tolv ganger månedsfradraget etter § 6-81 første ledd a og skal i alminnelighet ikke overstige seks ganger månedsfradraget.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2003.

Forslag fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet:

Forslag 4

I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 10-12 første ledd og nytt annet ledd skal lyde:

(1) Godtgjørelse fastsettes til mottatt utbytte multiplisert med halvparten av aksjonærens skattesats for alminnelig inntekt.

(2) I følgende tilfeller fastsettes likevel godtgjørelsen til mottatt utbytte multiplisert med aksjonærens skattesats:

- a) Mottaker av utbyttet er et aksjeselskap eller likestilt selskap etter § 10-1 første ledd.
- b) Mottatt utbytte til aktiv aksjonær, så langt utbyttet ikke overstiger den beregnede personinntekt som tilordnes aksjonæren fra selskapet i det inntektsåret utbyttet utdeles.
- c) For den del av samlet utbytte til aksjonæren som ikke overstiger 10 000 kroner (bunnfradrag).

Nåværende annet, tredje og fjerde ledd blir henholdsvis tredje, fjerde og femte ledd.

§ 10-32 annet ledd skal lyde:

(2) Inngangsverdien settes til anskaffelsesverdien, eventuelt med opp- eller nedregulering med et beløp fastsatt etter § 10-34 eller § 10-35. Er beløp fastsatt etter § 10-34 positivt, skal inngangsverdien ved realisasjon som nevnt i § 10-37, og realisasjon ved overføring av aksje til selskapet som har utstedt aksjen, reguleres med halvparten av beløpet. Forrige punktum får ikke anvendelse på realisasjon foretatt av aksjeselskap og likestilt selskap etter § 10-1 første ledd, ved realisasjon av andel i verdipapirfond, eller ved realisasjon som nevnt i § 2-5 første ledd bokstav b og annet ledd bokstav a. Anskaffelsesverdien settes til det beløp skattyter har betalt for aksjen dersom ikke annet er bestemt.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med 14. november 2002.

Forslag fra Arbeiderpartiet:

Forslag 5

I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 5-14 tredje ledd bokstav a første punktum skal lyde:

Fordel ved innløsning eller salg av ikke-børsnotert rett til erverv av eller salg av aksje eller grunnfondsbevis i arbeidsforhold, regnes som fordel vunnet ved arbeid etter § 5-10.

§ 5-14 tredje ledd bokstav b skal lyde:

Fordel ved erverv av og ved senere innløsning eller salg av børsnotert rett til erverv av eller salg av aksje eller grunnfondsbevis, regnes som fordel vunnet ved arbeid etter § 5-10. Fordelen fastsettes slik:

1. Ved erverv av retten settes fordelen til dens verdi

ved ervervet, fratrukket skattyterens kostpris for retten.

2. Ved innløsning av rett til erverv av aksje eller grunnfondsbevis settes fordelten til den del av differansen mellom aksjens eller grunnfondsbevisets omsetningsverdi og innløsningsprisen som overstiger skattyterens kostpris for retten og skattlagt fordel etter nr. 1 ved ervervet av retten. Ved innløsning av rett til salg av aksje eller grunnfondsbevis settes fordelten til differansen mellom innløsningsprisen og aksjens eller grunnfondsbevisets omsetningsverdi, fratrukket kostprisen.
3. Ved salg av retten settes fordelten til den del av differansen mellom salgssum og kostpris som overstiger skattlagt fordel etter nr. 1 ved ervervet av retten. Overføring av slik rett til nærstående regnes ikke som salg etter denne bokstav. Som nærstående regnes i alle tilfelle personer som skattyteren er i slekt eller svogerskap med i opp- eller nedstigende linje, samt første og andre side- linje. Innløsning fra den nærstående til annen ikke nærstående regnes som innløsning eller salg fra skattyteren.
4. Beløp som er skattlagt ved ervervet etter nr. 1, kan fradras i inntekt ved senere bortfall av retten. Ved utnyttelse av retten i form av innløsning til lavere verdi enn ervervsbeløpet, gis slikt fradrag for differansen mellom ervervsbeløpet og innløsningsverdien. Med innløsningsverdi menes her omsetningsverdien av den underliggende aksje eller grunnfondsbevis på innløsningstidspunktet, fratrukket innløsningsprisen. Ved utnyttelse av retten i form av salg til lavere pris enn ervervsbeløpet, gis slikt fradrag for differansen mellom ervervsbeløpet og salgssummen.

§ 6-19 annet ledd fjerde punktum skal lyde:

Frdrag kan enten gis med inntil 1 350 kroner eller med inntil to promille av samlet utbetalt lønn.

§ 6-20 fjerde ledd annet punktum skal lyde:

Frdrag kan samlet gis med inntil 1 350 kroner eller med en forholdsmessig del av dette beløpet når fradragsberettiget kontingent er betalt for bare en del av inntektsåret.

§ 6-50 fjerde ledd annet punktum skal lyde:

Det gis maksimalt fradrag for gaver etter denne paragraf og fagforeningskontingent med til sammen 1 350 kroner årlig.

§ 12-17 første ledd skal lyde:

Dersom skattyterens samlede personinntekt fra foretak der det fastsettes beregnet personinntekt ville

overstige 23 ganger folketrygdens grunnbeløp (G), skal beregnet personinntekt begrenses så langt beløpsgrensen ville bli overskredet. Personinntekt fra foretak som overstiger 75G skal likevel ikke begrenses ved fastsettelse av beregnet personinntekt. Annen personinntekt enn beregnet personinntekt, jf. § 12-2, skal ikke begrenses.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2003.

Forslag 6

I

I lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr gjøres følgende endring:

§ 1 annet ledd skal lyde:

Gebyret beregnes med utgangspunkt i et grunngebyr kalt rettsgebyret. Dette utgjør kr 740.

II

Loven trer i kraft 1. januar 2003.

Forslag fra Fremskrittspartiet og Kystpartiet:

Forslag 7

I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 5-13 første ledd første punktum skal lyde:

Fordel ved privat bruk av arbeidsgivers bil fastsettes på grunnlag av en antatt årlig privat kjørelengde på 10 000 km med tillegg av kjøring mellom hjem og arbeidssted.

§ 6-12 annet ledd første punktum skal lyde:

Reduksjon etter første ledd skal ikke overstige 50 pst. av de beregnede samlede kostnader ved bilholdet.

§ 6-81 første ledd bokstav a skal lyde:

- a) Fra og med den måned skattyter fyller 70 år, gis det et særfradrag i alminnelig inntekt på 2 083 kroner pr. påbegynt måned. Ektefeller har til sammen rett til samme særfradrag som en enslig.

§ 6-81 annet ledd skal lyde:

(2) Fra og med den måned skattyter mottar foreløpig uførestønad etter folketrygdloven § 12-16 eller uførepensjon fordi ervervsevnen er satt ned med minst 2/3, gis det et særfradrag i alminnelig inntekt på 2 083 kroner pr. påbegynt måned.

§ 14-43 skal lyde:

§ 14-43 Avskrivningssatser

(1) Saldo for driftsmidler mv. som nevnt i § 14-41 første ledd kan avskrives med inntil følgende sats:

- a) kontormaskiner og lignende - 30 pst.
- b) ervervet forretningsverdi - 30 pst.
- c) vogntog, lastebiler, busser, varebiler, drosjebiler og kjøretøyer for transport av funksjonshemmede - 25 pst.
- d) personbiler, traktorer, maskiner, redskap, instrumenter, inventar mv. - 20 pst.
- e) skip, fartøyer, rigger mv. - 20 pst.
- f) fly, helikopter - 12 pst.
- g) anlegg for overføring og distribusjon av elektrisk kraft og elektroteknisk utrustning i kraftforetak - 5 pst.
- h) bygg og anlegg, hoteller, losjihus, bevertningssteder mv. - 4 pst.
- i) forretningsbygg - 2 pst.

(2) Bygg nevnt under h, og i, som er lokalisert i kommune eller del av kommune som pr. 31. desember i inntektsåret omfattes av det geografiske virkeområdet for distriktpolitiske virkemidler som forvaltes av Statens nærings- og distriktsutviklingsfond og av fylkeskommunene kan avskrives med dobbel sats.

(3) Forhøyet avskrivningssats gjelder også for saldo for bygg med så enkel konstruksjon at det må anses å ha en brukstid på ikke over 20 år fra oppføringen. Saldo for slikt bygg kan avskrives med inntil 10 pst.

II

Endringene under I trer i kraft straks og med virkning fra og med inntektsåret 2003.

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 8

I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 6-20 oppheves.

§ 7-11 første ledd bokstav a skal lyde:

Prosentinntekten beregnes til 1,875 pst. av eiendommens ligningsverdi 1. januar i ligningsåret etter fradrag som fastsatt i bokstav d. For den delen av ligningsverdien som før fradrag overstiger 451 000 kroner, skal inntekten likevel beregnes til 3,75 pst.

§ 7-12 sjette ledd bokstav a skal lyde:

Prosentinntekt beregnes med 1,875 pst. av andel av eiendommens ligningsverdi 1. januar i ligningsåret etter fradrag som fastsatt i § 7-11 d. For den delen av andel av ligningsverdi som før fradrag overstiger 451 000 kroner, skal inntekt likevel beregnes med 3,75 pst.

II

Endringene under I trer i kraft straks og med virkning fra og med inntektsåret 2003.

Forslag 9

I

I lov 21. november 1952 nr. 2 om betaling og innkreving av skatt gjøres følgende endring:

Ny § 12A-1 skal lyde:

(1) Arbeidsgiver som har eller har hatt ansatt om bord på skip i fart, er etter denne bestemmelse nærmere vilkår fritatt fra plikten til å sende oppgjør for forskottstrekk til skatteoppkreveren som nevnt i § 12 første ledd.

(2) Fritaket omfatter forskottstrekk som nevnt i denne lovs kapittel II trukket av lønn og annen godtgjørelse til ansatt som er skattepliktig til Norge og omfattes av lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) § 6-61 første til tredje ledd. Fritaket omfatter ikke forskottstrekk trukket av ansatte i rutegående innenlandsk passasjertrafikk.

(3) Arbeidsgiver som vil påberope seg fritaket som nevnt i første ledd, må innen de samme tidsfrister som gjelder for innbetaling av forskottstrekk, innsende opplysninger og dokumentasjon som nærmere spesifisert på skjema utarbeidet av Skattedirektoratet. Skjemaet sendes til skatteoppkreveren i den kommune hvor arbeidsgiveren hører hjemme eller har sitt hovedkontor.

(4) Fritaket som nevnt i første ledd kommer ikke til anvendelse hvis den skattepliktige ikke legger frem skattekort og arbeidsgiver heller ikke på annen måte har fått de opplysninger som fremgår av skattekortet.

(5) Når skatten ved likningen utgjør et større beløp enn det forskottstrekk som skal godskrives den skattepliktige, gjelder reglene i denne lovs § 23.

(6) Er tilbakeholdt forskottstrekk etter denne bestemmelse større enn den utlignede skatt, jf. denne lovs § 24, skal det overskytende beløp tilbakebetales av arbeidsgiveren etter krav fra skatteoppkreveren etter at ligningen for vedkommende arbeidstaker er lagt ut. For øvrig gjelder reglene i denne lovs § 31 nr. 4. Beløp mindre enn kr 1 000 per ansatt skal ikke tilbakebetales av arbeidsgiver. Denne bestemmelse en-

drer ikke den ansattes eller arbeidsgivers øvrige rettigheter og plikter etter lovgivningen for øvrig.

(7) Departementet eller den dette gir fullmakt, kan gi nærmere forskrifter til utfylling og gjennomføring av denne bestemmelse.

II

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endringer:

§ 23-2 nytt niende ledd skal lyde:

Arbeidsgiver som er fritatt fra plikten til å sende oppgjør for forskottstrekk etter skattebetalingsloven § 12A-1 er på de samme vilkår fritatt fra å betale arbeidsgiveravgift.

Nåværende niende til tolvte ledd blir nytt tiende til trettende ledd.

III

I lov 26. mars 1999 nr. 14 skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 8-11 første ledd bokstavene e, f og ny h skal lyde:

- e. andel i deltakerlignet selskap mv. som nevnt i § 10-40, som kun eier eiendeler som nevnt under a-e, og hvor inntekten fastsettes etter § 8-15.
- f. aksjer i selskap som nevnt i § 10-60, som kun eier eiendeler som nevnt under a-f og hvor inntekten fastsettes etter § 8-15.
- h. aksjer i utenlandsk ikke-børsnotert selskap som driver skipsfartsvirksomhet.

§ 8-11 annet og tredje ledd skal lyde:

(2) Eierandel i selskap som nevnt i første ledd e-h må være minst tre prosent gjennom hele inntektsåret. Vilkåret i første punktum gjelder bare aksjonærer og deltakere som er selskaper innenfor ordningen.

(3) Aksjeselskapet, allmennaksjeselskapet og selskap som nevnt i første ledd g, må eie fartøy som nevnt i første ledd a eller b eller andel eller aksje i selskap som nevnt i første ledd e-h. Selskap som nevnt i første ledd e-f må eie fartøy som nevnt i første ledd a eller b eller andel i selskap som nevnt i første ledd e-f.

§ 8-12 skal lyde:

§ 8-12 Lån og sikkerhetsstillelse

Unntaket i aksjeloven § 8-7 tredje ledd 2. alternativ kommer ikke til anvendelse på lån eller sikkerhetsstillelse til fordel for konsernselskap, jf. aksjeloven og allmennaksjeloven § 1-3, utenfor ordningen. Skatteloven § 13-1 nr. 2 kommer også til anvendelse på lån og sikkerhetsstillelse mellom selskaper innenfor ordningen. Tilsvarende gjelder for slike disposi-

sjoner ytet til eller til fordel for skattytere utenfor ordningen med direkte eller indirekte eierinteresser i selskapet, eller til skattyterens nærstående. Som nærstående regnes skattyterens foreldre, ektefelle, ektefelles foreldre, barn, barnebarn, samboer eller samboers foreldre.

§ 8-15 nye annet og tredje ledd skal lyde:

(2) Tonnasjeinntekt beregnet etter § 8-16.

(3) Renteinntekter, gevinster ved realisasjon av aksjer og andre finansielle inntekter, unntatt valuta-gevinster og -tap, er skattepliktige. Tilsvarende kostnader og tap er fradragsberettiget. Dette gjelder likevel ikke gevinst eller tap ved realisasjon av aksje eller andel som nevnt i § 8-11 første ledd d-h. Kostnader og tap etter annet punktum som overstiger inntekter etter første punktum, kommer bare til fradrag for den del som tilordnes selskapets balanseførte finanskapital etter forholdet mellom balanseført realkapital og finanskapital ved inntektsårets utgang. Valutagevinst og -tap inntektsføres eller fradragsføres etter samme forhold. Underskudd etter dette ledd kommer til fradrag i inntekt etter åttende ledd. Underskudd som fremkommer etter reglene i dette ledd kan fremføres mot senere inntekt etter reglene i § 14-6. Underskudd som fremkommer etter dette ledd kommer ikke til fradrag i inntekt fastsatt etter femte og sjette ledd og § 8-14 tredje ledd. Bestemmelsen i § 10-43 om fradragsbegrensningen kommer ikke til anvendelse ved fastsettelse av inntekt som nevnt i dette ledd for kommandittister og stille deltakere innenfor ordningen, eller for deltaker innenfor ordningen som eier andel i selskap som nevnt i § 10-60.

§ 8-15 nytt åttende ledd skal lyde:

(8) Dersom et selskap som nevnt i § 8-10 har en gjeld som er mindre enn halvparten av selskapets egenkapital ved inntektsårets utløp, anses differansen multiplisert med en normrente som skattepliktig inntekt. Normrenten fastsettes av departementet og skal gjenspeile lånerenten selskapene står overfor i markedet. Beregnet inntektstillegg etter denne bestemmelse kommer til fradrag ved fastsettelsen av inntekt eller tap som nevnt i § 8-15 nr. 3 første og annet punktum.

§ 8-15 nytt syvende ledd siste punktum skal lyde:

Utdeling av kapital fra selskap som nevnt i § 8-11 h skattlegges ikke.

§ 8-16 skal lyde:

§ 8-16. Tonnasjeinntekt

(1) Aksjeselskap og allmennaksjeselskap som nevnt i § 8-10 skal som alminnelig skattepliktig inntekt årlig inntektsføre en tonnasjeinntekt for skip og

flyttbar innretning selskapet eier, beregnet av netto-tonnasje etter følgende satser:

0 kroner for de første 1 000 nettotonn, deretter

72 kroner pr. dag pr. 1 000 nettotonn opp til 10 000 nettotonn, deretter

48 kroner pr. dag pr. 1 000 nettotonn opp til 25 000 nettotonn, deretter

24 kroner pr. dag pr. 1 000 nettotonn.

Inntekt beregnet etter første og annet punktum skal også beregnes for innleid skip og flyttbar innretning når eieren ikke er skattepliktig til Norge for utleie av skipet eller innretningen. Bestemmelsene i §§ 10-41 og 10-65 gjelder tilsvarende.

(2) Departementet kan gi nærmere bestemmelser om gjennomføringen av denne paragraf, herunder bestemme at tonnasjeinntekt ikke skal beregnes når skipet eller den flyttbare innretningen i et sammenhengende tidsrom av mer enn tre måneder i inntektsåret er i opplag eller ute av drift. Departementet kan også bestemme at leietaker ikke skal beregne tonnasjeinntekt dersom annen leietaker innenfor ordningen er pliktig til å beregne tonnasjeinntekt for samme skip eller innretning i samme tidsrom.

§ 8-17 tredje ledd skal lyde:

(3) Selskapet anses ikke trådt ut etter første ledd b dersom brudd på vilkårene etter § 8-11, § 8-12 og § 8-13 første og annet ledd rettes innen to måneder etter at bruddet oppstod. Selskapet anses heller ikke trådt ut etter første ledd b dersom plikten til utreden, sett i forhold til bruddets art og omfang, skattyters aktsomhet og forholdene for øvrig, vil innebære et uforholdsmessig tiltak overfor selskapet. Første punktum og annet punktum gjelder ikke ved gjentatt brudd på vilkår i § 8-12 og § 8-13 første og annet ledd innen tre år regnet fra det tidspunktet forrige brudd ble rettet. Denne bestemmelse forlenger ikke fristene etter § 8-11 fjerde og femte ledd.

§ 8-18 tredje til femte ledd skal lyde:

(3) Utdeling som nevnt i § 8-15 sjette ledd a nr. 3 regnes som utbytte på mottakende aksjonærs hånd, jf. §§ 10-10 til 10-13.

(4)

- Selskaper innenfor ordningen kan yte og motta konsernbidrag fra andre selskaper innenfor ordningen forutsatt at vilkårene for rett til å yte og motta konsernbidrag i § 10-4 er oppfylt.
- Ytet konsernbidrag er fradragsberettiget for giver etter § 10-12 og skattepliktig for mottaker etter § 10-13. Givers fradrag er begrenset til netto skattepliktig inntekt, jf. § 8-15 tredje og åttende ledd.
- Konsernbidrag etter a som ikke er fradragsberettiget hos giver og ytes av ubeskattet inntekt, skattlegges ikke hos mottaker. Konsernbidrag etter

foregående ledd som ytes av skattlagt inntekt, legges til mottakerens konto for skattlagt inntekt. Konsernbidrag som ikke er fradragsberettiget hos giver anses først tatt fra selskapets konto for skattlagt inntekt, jf. § 8-15 fjerde ledd.

(5) Selskap som får sin inntekt fastsatt iht. § 8-15 kan tillegge sin konto for beskattet kapital et beløp beregnet til den utenlandske skatten delt på en hundredel av den norske skattesatsen for alminnelig inntekt, så langt den utenlandske skattesats er mindre eller lik den alminnelige skattesats på alminnelig inntekt. Er den utenlandske skattesatsen høyere enn den norske skattesatsen, skal hele den inntekten som er gjenstand for beskatning i utlandet tillegges konto for beskattet kapital.

IV

Endringene under I, II og III trer i kraft 1. januar 2003 med virkning fra inntektsåret 2003.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 10

I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 16-40 med deloverskrift oppheves.

Nåværende § 16-50 med deloverskrift blir ny § 16-40.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2002.

Forslag 11

I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 6-32 første ledd skal lyde:

§ 6-32 Beregning av minstefradrag

(1) Minstefradraget fastsettes til et beløp som svarer til 24 pst. av summen av inntekt som omfattes av § 6-31. Beregningsgrunnlag avrundes nedover til nærmeste tall som kan deles med 100. Stortinget fastsetter den nedre og øvre grense for minstefradrag. Stortinget kan fastsette en særskilt nedre grense for minstefradrag som beregnes av og gis i inntekt som omfattes av § 6-31 første ledd a, c eller d eller annet ledd. Skattyter som både har inntekt som nevnt i foregående punktum og inntekt som omfattes av § 6-31 første ledd b, gis det høyeste av

- a) minstefradrag beregnet med særskilt nedre grense, men uten at minstefradrag beregnes av inntekt omfattet av § 6-31 første ledd b, eller
- b) minstefradrag beregnet av samlet inntekt, men uten at særskilt nedre grense kommer til anvendelse.

§ 10-12 første ledd og nytt annet ledd skal lyde:

(1) Godtgjørelse fastsettes til mottatt utbytte multiplisert med 11/28 av aksjonærens skattesats for alminnelig inntekt.

(2) I følgende tilfeller fastsettes likevel godtgjørelsen til mottatt utbytte multiplisert med aksjonærens skattesats:

- a. Mottaker av utbytte er et aksjeselskap eller likestilt selskap etter § 10-1 første ledd
- b. Mottatt utbytte til aktiv aksjonær, så langt utbyttet ikke overstiger den beregnede personinntekt som tilordnes aksjonæren fra selskapet i det inntektsår utbytte utdeles

Nåværende annet, tredje og fjerde ledd blir henholdsvis tredje, fjerde og femte ledd.

§ 10-32 annet ledd skal lyde:

(2) Inngangsverdien settes til anskaffelsesverdien, eventuelt med opp- eller nedregulering med et beløp fastsatt etter § 10-34 eller § 10-35. Er beløp fastsatt etter § 10-34 positivt, skal inngangsverdien ved realisasjon som nevnt i § 10-37, og realisasjon ved overføring av aksje til selskapet som har utstedt aksjen, reguleres med 11/28 av beløpet. Forrige punktum får ikke anvendelse for realisasjon foretatt av aksjeselskap eller likestilt selskap etter § 10-1 første ledd, for realisasjon av andel i verdipapirfond, eller ved realisasjon som nevnt i § 2-5 første ledd bokstav b og annet ledd bokstav a. Anskaffelsesverdien settes til det beløp skattyter har betalt for aksjen dersom ikke annet er bestemt.

II

Endringene under I trer i kraft straks og med virkning fra og med inntektsåret 2003.

Forslag 12

I

I lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv. gjøres følgende endring:

§ 3 bokstav b første avsnitt skal lyde:

Utgifter til erverv av rørledning og produksjonsinnretning med de installasjoner som er en del av eller tilknyttet slik innretning, kan kreves avskrevet under ett med inntil 10 prosent av saldo pr. år.

II

Endringen under I trer i kraft straks og med virkning fra og med inntektsåret 2003.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti og Kystpartiet:

Forslag 13

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endring:

§ 23-3 fjerde ledd skal lyde:

Det skal ikke betales avgift når inntekten er mindre enn 34 600 kroner. Avgiften må ikke utgjøre mer enn 25 pst. av den del av inntekten som overstiger 34 600 kroner.

II

Endringen under I trer i kraft straks og med virkning fra og med inntektsåret 2003.

Forslag fra Senterpartiet og Kystpartiet:

Forslag 14

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag som sikrer at ordningen med skattefritak for gaver fra skatteåret 2004 kan omfatte alle allmenntilgittige og ikke-kommersielle frivillige organisasjoner.

Forslag 15

Stortinget ber Regjeringen om å beholde dagens lovgivning i skatteloven § 8-2 (opprettholde avtrapning og fradrag for bygging av skogsvei), men med skattefordelen som ligger i budsjettforslaget for 2003.

Forslag 16

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 6-60 første ledd skal lyde:

Skattyter som i minst 130 dager av inntektsåret personlig har drevet eller deltatt i fiske eller fangst på havet eller langs kysten, gis fradrag med inntil 30 prosent av netto arbeidsinntekt av fisket eller fangsten, begrenset til 100 000 kroner.

§ 6-61 første ledd skal lyde:

Sjøfolk gis fradrag med inntil 30 prosent av inntekten ombord, begrenset til 100 000 kroner.

Forslag fra Senterpartiet:*Forslag 17*

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endring:

§ 23-3 fjerde ledd skal lyde:

Det skal ikke betales avgift når inntekten er mindre enn 40 000 kroner. Avgiften må ikke utgjøre mer enn 25 pst. av den del av inntekten som overstiger 40 000 kroner.

Forslag 18

I lov 26. mars 1999 nr. 19 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres slike endringer:

§ 6-32 første ledd skal lyde:

§ 6-32 Beregning av minstefradrag

(1) Minstefradraget fastsettes til et beløp som svarer til 27,5 pst. av summen av inntekt som omfattes av § 6-31. Beregningsgrunnlag avrundes nedover til nærmeste tall som kan deles med 100. Stortinget fastsetter den nedre og øvre grense for minstefradrag. Stortinget kan fastsette en særskilt nedre grense for minstefradrag som beregnes av og gis i inntekt som omfattes av § 6-31 første ledd a, c eller d eller annet ledd. Skattyter som både har inntekt som nevnt i foregående punktum og inntekt som omfattes av § 6-31 første ledd b, gis det høyeste av

- a) minstefradrag beregnet med særskilt nedre grense, men uten at minstefradrag beregnes av inntekt omfattes av § 6-31 første ledd b, eller
- b) minstefradrag beregnet av samlet inntekt, men uten at særskilt nedre grense kommer til anvendelse.

§ 16-1 skal lyde:

§ 16-1 Fradrag i skatt for enslige

(1) Enslig personlig skattyter som ikke bor i husstandsfellesskap med andre, gis fradrag i skatt og trygdeavgift når alminnelig inntekt ikke overstiger et beløp på 180 000 kroner.

(2) Fradrag som nevnt i forrige ledd skal være 1 000 kroner.

(3) Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av denne paragraf. Når særlige hensyn tilsier det, kan departementet utvide eller begrense kretsen av personer som har krav på fradrag etter denne paragraf.

Forslag fra Kystpartiet:*Forslag 19*

I

I lov av 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 7-11 første ledd bokstav d første punktum skal lyde:

Ved beregning av nettoinntekt etter bokstav a skal det gjøres et fradrag på 200 000 kroner i ligningsverdien.

Ny § 8-7 skal lyde:

§ 8-7 Fondsavsetning for eiere av fiskefartøy

(1) Skatteyter som driver fiskerivirksomhet med eget fiskefartøy, eller som leier ut slikt fartøy til andre som benytter fartøyet i fiskerivirksomhet, kan kreve fradrag i alminnelig inntekt for avsetning til fond etter reglene i denne bestemmelse.

(2) Avsetningen er begrenset oppad til 30 pst. av årets alminnelige inntekt av virksomhet som nevnt i foregående ledd.

(3) Krav om avsetning må fremmes innen utløpet av selvangivelsesfristen.

(4) Beløp som det er gitt fradrag for etter bestemmelsene foran, skal legges til skatteyterens inntekt for det året midlene disponeres, og senest ved ligningen for det femte året etter at det ble gitt fradrag for beløpet.

(5) Departementet gir forskrift til utfylling og gjennomføring av denne bestemmelsen.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2003.

23. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til proposisjonen og til det som står foran, og rår Odelstinget til å gjøre slike

vedtak til lover:

A.

Vedtak til lov

om endring i lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter

I

I lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter skal ny § 5a lyde:

§ 5a

Når Statens Innkrevingsentral er pålagt å innkreve årsavgift for motorvogn og tilhørende tilleggsavgift fastsatt av Stortinget, kan den inndrive kravet ved trekk i lønn og lignende ytelser etter reglene i dekningsloven § 2-7. Innkrevingsentralen kan også

inndrive kravene ved å stifte utleggspant for kravet dersom panterett kan gis rettsvern ved registrering i et register eller ved underretning til en tredjeperson, jf. panteloven kapittel 5, og utleggsforretning kan holdes på innkrevingsentralens kontor etter tvangsfullbyrdelsesloven § 7-9 første ledd.

Krav som nevnt i første ledd kan innkrevingsentralen også motregne i tilgodebeløp på skatt etter reglene i skattebetalingsloven.

II

Denne lov trer i kraft 1. januar 2003.

B.

Vedtak til lov

om endringer i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift

I

I lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift gjøres følgende endringer:

§ 5 første ledd nr. 1 bokstav d nytt tredje punktum skal lyde:

Unntakene i første og annet punktum gjelder også for slik omsetning fra kommisjonær.

§ 5 første ledd nr. 1 bokstav e oppheves.

§ 5a annet ledd nr. 2 oppheves.

§ 5b første ledd nr. 1 skal lyde:

Helsetjenester og helserelaterte tjenester, herunder tjenester som nevnt i folketrygdloven §§ 5-4 til 5-12, samt ambulansetjenester utført med særskilt innrettet transportmiddel. Unntaket omfatter også tanntekniske tjenester. Unntaket omfatter også formidling av slike tjenester.

§ 5b annet ledd første punktum skal lyde:

Unntaket for helsetjenester og helserelaterte tjenester, sosiale tjenester og undervisningstjenester omfatter også andre tjenester og varer som institusjonen m.v. omsetter som et naturlig ledd i ytelsen av disse tjenestene.

§ 16 første ledd nr. 6 skal lyde:

Varer og tjenester som ledd i overdragelse av virksomheten eller del av denne til ny innehaver.

§ 16 første ledd nr. 9 skal lyde:

Elektrisk kraft og energi levert fra alternative energikilder til husholdningsbruk i fylkene Finnmark, Troms og Nordland.

II

Denne lov trer i kraft 1. januar 2003. Endringene i § 5b første ledd nr. 1 og § 5b annet ledd første punktum trer likevel i kraft fra det tidspunkt departementet bestemmer.

C.

Vedtak til lov

om endring i lov 6. juni 1975 nr. 29 om eideomsskatt til kommunane

I

I lov 6. juni 1975 nr. 29 om eideomsskatt til kommunane gjøres følgende endring:

I

§ 8 A-1 annet ledd siste punktum skal lyde:

Slik korrigerings vert første gong gjennomført med verknad for eideomsskatteåret 2004.

II

Denne lov trer i kraft straks.

D.

Vedtak til lov

om endring i lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster m.v.

I

I lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster m.v. gjøres følgende endring:

§ 6 nr. 1 bokstav b første ledd skal lyde:

Oljeskattenemnda skal ha 5 medlemmer og 5 varamedlemmer. Blant medlemmene skal det oppnevnes 1 leder og 1 nestleder som begge fyller kravene etter domstolloven § 54 til å være tingrettsdommer.

II

Denne lov trer i kraft straks med virkning fra 1. januar 2003.

E.

Vedtak til lov

om endring i lov 13. juni 1980 nr. 24 om
ligningsforvaltning (ligningsloven)

I

I lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning
(ligningsloven) gjøres følgende endringer:

§ 8-10 nr. 1 skal lyde:

1. Forhåndsligning etter § 4-7 nr. 6 eller nr. 7 skal omfatte skattyterens inntekt i det løpende inntektsår og inntekt og formue i det foregående inntektsår hvis ligningen for dette år ikke er lagt ut etter § 8-8.

§ 8-10 nr. 4 skal lyde:

4. Den som krever forhåndsligning, kan kreve at ligningskontoret straks skriftlig erkjenner å ha motatt kravet. Etter slik erkjennelse faller kravet på skatt og avgift av den oppgitte formue og inntekt bort, hvis det ikke er sendt på etterviselig måte til den som krevde forhåndsligningen, innen 4 uker i tilfelle som nevnt i § 4-7 nr. 6 eller innen 3 måneder i tilfelle som nevnt i § 4-7 nr. 7.

II

Denne lov trer i kraft straks.

F.

Vedtak til lov

om endringer i lov 26. juni 1998 nr. 47 om fritids- og
småbåter

I

I lov 26. juni 1998 nr. 47 om fritids- og småbåter
gjøres følgende endringer:

§ 5 skal lyde:

§ 5. *Adgang til å registrere småbåter*

Småbåter som har fast havn her i riket eller som brukes i norsk kystfarvann, innsjø eller vassdrag av person med fast oppholdssted her i riket, og som har

1. motor som fremdriftsmiddel, eller
2. seil som fremdriftsmiddel og en største lengde på 4,5 meter eller mer,

kan registreres i småbåtregisteret av eieren i henhold til loven her. Ved overdragelse av båt som er registrert, kan både selger og kjøper sende melding om overdragelsen til småbåtregisteret.

Kongen kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om:

1. når en båt skal anses å ha fast havn her i riket, og
2. når en person skal anses å ha fast oppholdssted i riket.

§§ 6 og 7 oppheves.

§ 8 skal lyde:

§ 8. Båtkort og kjennemerke

Registreringsmyndigheten *utsteder* båtkort og *tildeler* kjennemerke for båter som er registrert i småbåtregisteret.

Kongen kan gi nærmere forskrift om merkingen og om båtkortets gyldighet og utforming.

§ 9 skal lyde:

§ 9. Gebyr m.m.

Kongen kan gi forskrift om *gebyr ved registrering i småbåtregisteret*.

§ 11 skal lyde:

§ 11. *Kontroll av opplysninger*

Registreringsmyndigheten kan *sammenholde* opplysninger som nevnt i § 10 *med opplysninger som kan kreves fra*:

1. politiet,
2. skatte- og avgiftsmyndighetene,
3. Fiskeridirektoratet,
4. skipsregisteret (NOR),
5. det sentrale personregisteret,
6. båteiere,
7. båtorganisasjoner,
8. importører, tilvirkere og forhandlere av båter og båtmotorer, og
9. *forsikringselskaper*.

Registreringsmyndigheten kan bestemme at opplysningene skal overføres elektronisk der dette er mulig.

§ 14 oppheves.

§§ 16 til 19 oppheves.

II

Denne lov trer i kraft 1. januar 2003.

G.

Vedtak til lov

om endringer i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven)

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 8-1 sjette ledd skal lyde:

Ved fastsettelsen av årets positive, alminnelige inntekt fra jord- og hagebruk, herunder biinntekter fra slik virksomhet, gis produsenten et jordbruksfradrag på inntil 36 000 kroner per driftsenhet per år. *For inntekt over 36 000 kroner gis i tillegg et fradrag på 19 prosent av inntekten opp til et samlet fradrag på 61 500 kroner.* Fradraget kan bare kreves av bruker som har bodd på og drevet jordbruksvirksomhet på driftsenheten over halvparten av inntektsåret. Personer som deler inntekten fra samme næringsoppgave mellom seg, skal dele fradraget forholdsmessig. Minst en av de personer som får fradrag må være registrert som bosatt på en av de landbrukseiendommene som driftsenheten består av. *Hver skattyter kan til sammen ikke gjøre krav på mer enn ett helt fradrag. Ektefeller med bopel på samme driftsenhet kan ikke kreve fradrag for annen driftsenhet.* Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av dette ledd.

II

§ 16-40 skal lyde:

(1) Skattyter som driver virksomhet gis fradrag i skatt og trygdeavgifter for 18 prosent av kostnader til forsknings- og utviklingsprosjekt etter bestemmelsene i denne paragraf, dersom virksomheten i inntektsåret oppfyller to av følgende tre vilkår;

- a. virksomheten har mindre enn 80 millioner kroner i salgsinntekt,
- b. virksomheten har mindre enn 40 millioner kroner i balansesum,
- c. virksomheten har færre enn 100 ansatte.

(2) *Det gis 20 prosent fradrag når virksomheten i tillegg til vilkårene i første ledd oppfyller ytterligere vilkår med hensyn til salgsinntekt, balansesum, antall ansatte og uavhengighet. Vilråene og tidspunktet for oppfyllelse av disse fastsettes av departementet i forskrift.*

(3) Følgende kostnader gir grunnlag for fradrag, dersom de også er fradragsberettiget etter kapittel 6:

- a. Skattyters kostnader til egenutført forsknings- og utviklingsprosjekt, begrenset til 4 millioner kroner i inntektsåret. Prosjektet må være godkjent av Norges forskningsråd.

- b. Skattyters kostnader til forsknings- og utviklingsprosjekt utført av forskningsinstitusjoner godkjent av Norges forskningsråd, begrenset til 8 millioner kroner i inntektsåret. *Prosjektet må være godkjent av Norges forskningsråd.* Samlet fradragsgrunnlag etter bokstav a og b skal ikke overstige 8 millioner kroner i inntektsåret.

(4) Det kan også gis fradrag etter tredje ledd ved samarbeidsprosjekter mellom flere skattytere når prosjektet er godkjent av Norges forskningsråd. Ved slike prosjekter gjelder kostnadsrammen pr. prosjekt, fordelt på deltakerne etter deltakerandel.

(5) For selskap som nevnt i § 2-2 annet ledd gjelder kostnadsrammen også for selskapet.

(6) I konsern etter aksjeloven § 1-3 og allmennaksjeloven § 1-3 skal prosjekter med innbyrdes sammenheng behandles som ett prosjekt. Fradragsgrunnlaget behandles da som i fjerde ledd annet punktum.

Nåværende sjette og syvende ledd blir nytt syvende og åttende ledd.

III

§ 5-11 tredje ledd skal lyde:

(3) Departementet kan gi forskrift til utfylling av første ledd og om i hvilken utstrekning reglene om forskuddstrekk i utgiftsgodtgjørelser skal gis tilsvarende anvendelse ved ligningen, jf. skattebetalingsloven § 5 nr.1 bokstav c.

§ 5-12 fjerde ledd siste punktum skal lyde:

Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av denne paragraf.

§ 5-15 annet ledd annet punktum skal lyde:

Departementet kan også gi forskrift om skattefritak for arbeidsgivers dekning av kostnad til barnehage for ansattes barn.

§ 5-15 annet ledd fjerde punktum skal lyde:

Videre kan departementet gi forskrift om skattefritak for arbeidsgivers dekning av ansattes behandlingsutgifter under sykdom og av behandlingforsikringer.

§ 6-10 fjerde ledd skal lyde:

Ved avskrivning etter første ledd tas det ikke hensyn til *regnskapsmessige verdiendringer som gjelder fast eiendom. For livsforsikringselskaper, private tjenestepensjonskasser eller kommunale og fylkeskommunale pensjonskasser skal det likevel tas hensyn til regnskapsmessige verdiendringer som gjelder selskapenes eller kassenes faste eiendom.*

§ 6-19 annet ledd fjerde punktum skal lyde:

Fradrag kan enten gis med inntil 1 100 kroner eller med inntil to promille av samlet utbetalt lønn.

§ 6-20 fjerde ledd annet punktum skal lyde:

Fradrag kan samlet gis med inntil 1 100 kroner eller med en forholdsmessig del av dette beløpet når fradragsberettiget kontingent er betalt for bare en del av inntektsåret.

§ 6-50 fjerde ledd annet punktum skal lyde:

Det gis maksimalt fradrag for gaver etter denne paragraf med til sammen 6 000 kroner årlig.

§ 6-60 først ledd skal lyde:

(1) Skattyter som i minst 130 dager av inntektsåret personlig har drevet eller deltatt i fiske eller fangst på havet eller langs kysten, gis fradrag med inntil 30 prosent av netto arbeidsinntekt av fisket eller fangsten, begrenset til 80 000 kroner.

§ 6-61 første ledd skal lyde:

(1) Sjøfolk gis fradrag med inntil 30 prosent av inntekten ombord, begrenset til 80 000 kroner.

§ 6-70 første ledd bokstav b og ny bokstav c skal lyde:

- b. har begrenset skatteplikt etter § 2-3 første ledd d og annet ledd, kan kreve standardfradrag etter denne paragraf i stedet for ordinære fradrag.
- c. har begrenset skatteplikt etter § 2-3 første ledd h, skal ha standardfradrag etter denne paragraf. Har personen utelukkende skatteplikt etter § 2-3 første ledd h, skal han ha standardfradrag uansett hvor lenge denne skatteplikten består.

§ 14-43 første ledd bokstav d skal lyde:

- d. personbiler, traktorer, maskiner, redskap, instrumenter, inventar, mv. - 20 pst.

IV

§ 8-2 annet ledd bokstav a skal lyde:

Frigitte skogavgiftsmidler som brukes til skogkultur og opprusting av skogsveier, samt til alternative avvirkningsfremmende investeringer i et vernet skogsområde hvor det er fastsatt restriktive forskrifter for bygging av skogsveier, tas til inntekt med 40 prosent.

V

§ 16-40 skal lyde:

(1) Skattyter som driver virksomhet gis fradrag i skatt og trygdeavgifter for 18 prosent av kostnader til

forsknings- og utviklingsprosjekt etter bestemmelsene i denne paragraf. Det gis fradrag med 20 prosent når virksomheten oppfyller vilkår med hensyn til salgsinntekt, balansesum, antall ansatte og uavhengighet. Vilkårene og tidspunktet for oppfyllelse av disse fastsettes av departementet i forskrift.

(2) Følgende kostnader gir grunnlag for fradrag, dersom de også er fradragsberettiget etter kapittel 6:

- a. Skattyters kostnader til egenutført forsknings- og utviklingsprosjekt, begrenset til 4 millioner kroner i inntektsåret. Prosjektet må være godkjent av Norges forskningsråd.
- b. Skattyters kostnader til forsknings- og utviklingsprosjekt utført av forskningsinstitusjoner godkjent av Norges forskningsråd, begrenset til 8 millioner kroner i inntektsåret. Prosjektet må være godkjent av Norges forskningsråd. Samlet fradragsgrunnlag etter bokstav a og b skal ikke overstige 8 millioner kroner i inntektsåret.

(3) Det kan også gis fradrag etter annet ledd ved samarbeidsprosjekter mellom flere skattytere når prosjektet er godkjent av Norges forskningsråd. Ved slike prosjekter gjelder kostnadsrammen pr. prosjekt, fordelt på deltakerne etter deltakerandel.

(4) For selskap som nevnt i § 2-2 annet ledd gjelder kostnadsrammen også for selskapet.

(5) I konsern etter aksjeloven § 1-3 og allmennaksjeloven § 1-3 skal prosjekter med innbyrdes sammenheng behandles som ett prosjekt. Fradragsgrunnlaget behandles da som i tredje ledd annet punktum.

(6) Overstiger fastsatt fradrag den utlignede skatt, skal det overskytende beløp utbetales ved avregningsoppgjøret etter skattebetalingsloven.

(7) Departementet kan gi forskrift til gjennomføring og utfylling av denne paragraf, herunder gi regler om godkjenning av prosjekter og institusjoner, om hva som regnes som forsknings- og utviklingskostnader og om saksbehandlings- og klageregler for godkjenningsordningen.

VI

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2002. Dog gjelder fradrags-satsen på 19 prosent og samlet fradragsgrense på 61 500 kroner først med virkning fra og med inntektsåret 2003. For inntektsåret 2002 skal fradrags-satsen være 9 prosent og samlet fradragsgrense være 47 500 kroner.

Endringen under II trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2002.

Endringene under III trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2003.

Endringen under IV trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2003.

Endringen under V trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Overgangsbestemmelse

Ved ikrafttredelse av endringen under IV gjelder følgende overgangsregel:

Til § 8-2 annet ledd bokstav a:

Ved frigivelse av skogavgiftsmidler i 2003 til dekning av utgifter til anlegg av ny skogsvei hvor

byggetillatelse er gitt før 3. oktober 2002, tas avgiftsuttbetalingen til inntekt etter satsene for 2002. Ved slik anvendelse av disse satsene anses annen frigivelse av skogavgiftsmidler i 2003 med 40 prosent inntektsføring å ligge i bunnen.

Oslo, i finanskomiteen, den 20. november 2002

Siv Jensen
leder

Tore Nordtun
ordfører

Ingebrigt S. Sørfohn
sekretær